

KİTAPÇIK - I

TMMOB DEMOKRASİ KURULTAYI

**KURULTAY TARTIŞMA KONU BAŞLIKLARINA GÖRE
TASNİF EDİLMİŞ MERKEZİ KURULTAY ONAYINA
SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ**

17-18 Mart 2012

**(GELEN ÖNERGELER VE GEREKÇELERİ KİTAPÇIK II' de
SUNULMUŞTUR)**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	5
KURULTAY DÜZENLEME USUL VE ESASLARI.....	7
A- DEMOKRASİ VE DEMOKRASİ KAVRAMININ GELİŞİMİ.....	8
B- TEMEL İLKELER.....	8
1- Cumhuriyet.....	8
2- Bağımsızlık.....	8
3. Laiklik.....	10
4- Hukuk Devleti ve Özgürlükçü Anayasa.....	10
C- İNSAN HAKLARI.....	15
1- Temel Hak ve Özgürlükler.....	15
2. Siyasal Haklar.....	19
3- Sağlık Hakkı.....	20
4- Eğitim Hakkı.....	22
5- Basın ve Yayın Özgürlüğü.....	30
D - DEMOKRASİNİN İŞLEYİŞİ.....	31
1. Siyasal Partiler.....	31
2. Seçimler.....	33
3. Yasama.....	34
4- Yürütme.....	35
5- Yargı ve Güçler Ayrılığı.....	35
E- ÇALIŞMA YAŞAMI.....	36
1- İstihdam-İşgücü, Sendikal Haklar, Sosyal Güvenlik.....	36
2 - İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği.....	40
F- DEMOKRASİNİN EKONOMİSİ.....	41
1. Küreselleşme.....	41
2. Ekonomi, Kalkınma, Sanayileşme.....	43
3. Bilim ve Teknoloji.....	45
4. Konut Sorunu Barınma Hakkı Kentleşme ve Yerel Yönetimler.....	47
5- Ulaşım ve Trafik.....	69

6- Deprem ve Güvenlik.....	74
7. Enerji.....	79
G. DOĞAL KAYNAKLAR, MADENLER ORMAN, TARIM, GIDA VE ÇEVRE.....	85
1. Madencilik ve Çevre.....	87
2. Tarım, Gıda ve Çevre.....	90
H- ÖRGÜTLÜ TOPLUM.....	95
I- TMMOB VE DEMOKRASİ.....	96
J. KÜRT SORUNU.....	103
K- KADIN SORUNU.....	110
EKLER.....	114

SUNUŞ

TMMOB 41. Dönem Olağanüstü Genel Kurulu'nda alınan TMMOB Demokrasi Kurultayı yapılması kararının yaşama geçirilmesi amacıyla TMMOB Yönetim Kurulu 06 Kasım 2010 tarih ve 122 no'lu karar ile TMMOB Demokrasi Kurultayı Düzenleme Kurulunu belirlemiştir. (Ek- 1)

TMMOB Demokrasi Kurultayı Düzenleme Kurulu, Genel Kurul kararı ile kurultayın referans metni olan olarak belirlenen 1998 TMMOB Demokrasi Kurultayı kararlarını esas alarak, kurultay yöntemi ve tartışma konu başlıklarını belirleyerek çalışmalarına başlamıştır. Yürütülen çalışmalar çerçevesinde Düzenleme Kurulu toplam 5 (beş) toplantı gerçekleştirmiştir. (Ek -2)

Kurultaya hazırlık çerçevesinde 20 İl Koordinasyon Kurulu tarafından Yerel Demokrasi Kurultayı gerçekleştirilmiş olup bu kurultaylara 2275 üye katılmış ve toplam 250 önerge Merkezi Kurultayda görüşülmek üzere karar altına alınmıştır. (Ek- 3)

Düzenleme Kurulu tarafından öncelikle Yerel Kurultaylardan gelen önergelerin tamamı, konu başlıkları çerçevesinde tasnif edilmiş, İKK isim sırası esas alınarak ilgili başlıklar altına yerleştirilmiştir. Yapılan çalışma Kitapçık II'de sunulmaktadır.

Kurultaya sunulacak karar önergelerinin birleştirilmesi çalışmasında ise gelen önergelerin tespit ve değerlendirme içeren giriş ve gerekçe bölümleri ayrılarak sadece kararlar bölümü esas alınmış, anlam kaybına neden olmamak için birebir aynı içerikteki önergeler birleştirilerek diğer önergeler geldikleri biçimi ile Kurultayın onayına sunulmuştur. Yapılan çalışma Kitapçık I'de sunulmakta ve toplam 138 adet karar önergesinden oluşmaktadır. (Ek-4)

Hazırlanan çalışmadan da görüleceği üzere Kurultaya sunulan karar önergeleri arasında içerik olarak yakın anlamlar taşıyan ve benzer nitelikte önergeler bulunmaktadır. Bu nedenle Kurultayda kabul edilen benzer karar önergelerinin birleştirilmesi ihtiyacı doğacaktır. Aynı zamanda Kurultayda alınan kararlara ilişkin 1998 Demokrasi Kurultayı kitapçığı esas alınmak suretiyle giriş metinlerinin hazırlanması ve redaksiyon çalışmasının da yapılması gerekliliği doğacağından Düzenleme Kurulu olarak, Kurultay Divanı ile Kurultayda belirlenecek olan redaksiyon heyeti tarafından bu çalışmanın yapılması önerilmektedir.

Ayrıca, Kurultayda görüşülecek karar önergelerinin sayısal ve niteliksel çokluğu göz önüne alınarak Kurultayın verimli geçmesi amacıyla Demokrasi Kurultayı Çalışma Usul ve Esasları belirlenmiş olup Düzenleme Kurulu olarak Kurultayın bu esaslar dahilinde yürütülmesi önerilmektedir.

Kurultayımızda, yerel kurultaylardan süzülen karar önergelerine son şeklini verecek, üretmek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için emek güçleriyle omuz omuza sürdürdüğümüz, bağımsızlıkçı, eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik bir Türkiye mücadelesinde azim ve kararlılığımızı bir kez daha dile getireceğiz.

Kurultayımıza gönülden destek vererek katılım sağlayan tüm meslektaşlarımıza, yerel kurultayların gerçekleştirilmesini büyük bir özveri ve çaba ile sağlayan İl Koordinasyon Kurulu Sekreterlerimize, TMMOB Yönetim Kurulu üyelerine ve TMMOB çalışanı arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Düzenleme Kurulu

TMMOB DEMOKRASİ KURULTAYI ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI ÖNERİSİ

MADDE 1- Kurultay; Yerel Kurultaylara katılan bütün üyelere, Oda Yönetim Kurulu üyelerinden ve Kurultay Düzenleme Kurulu üyelerinden oluşur.

MADDE 2- Kurultay süresi iki gündür. Kurultay Divanın seçilmesi ile başlar

MADDE 3- Kurultay Divanı, Kurultaya katılan üyeler arasından seçilecek, 1 (bir) Başkan, 2 (iki) Başkan Yardımcısı ve 2 (iki) Yazman olmak üzere toplan 5 (beş) üyeden oluşur.

MADDE 4- Kurultay sonuç bildirgesini hazırlamak üzere kurultay delegeleri arasından en az (5) beş kişilik Sonuç Bildirgesi Komisyonu seçilir. Üye sayısının artırılması istenirse bu istek divan tarafından oylamaya sunulur ve alınan karar uyarınca komisyon oluşturulur.

MADDE 5- Kurultayda kabul edilen karar önergelerinin redaksiyonu, benzer karar önergelerinin birleşmesi ve Kurultayda alınan kararlara ilişkin 1998 Demokrasi Kurultayı kitapçığı esas alınmak suretiyle giriş metinlerinin hazırlanması çalışmalarını Kurultay Divanı ile Kurultayda belirlenecek olan 5 (beş) kişilik redaksiyon heyeti tarafından yapılır. Üye sayının artırılması istenirse bu istek divan tarafından oylamaya sunulur ve alınan karar uyarınca heyet oluşturulur.

MADDE 6- Kurultayda, I. kitapçıkta yer alan, tasnifi Kurultay Düzenleme kurulu tarafından yapılmış yerel kurultaylardan gelen karar önergeleri görüşülür. Bu önergeler dışında kurultaya yeni önerge sunulamaz.

MADDE 7- Karar önergeleri bütün halinde görüşmeye açıktır. Önergenin tamamı veya içerisindeki maddelerden herhangi biri aleyhinde söz istemi yoksa lehte konuşma yapılamaz. Karar Önergesi içerisindeki maddelerden herhangi birine itiraz olması durumunda, öncelikle itiraz olunan maddeler görüşülerek karara bağlanır. Sonra önergenin bütünü oylanır ve karara bağlanır.

MADDE 8- Kurultay çalışmalarında, bu düzenlemede belirlenen esaslar uygulanır. Bu esaslarda yer almayan konular hakkında TMMOB Genel Kurul Yönetmeliği uygulanır.

Düzenleme Kurulu

A- DEMOKRASİ VE DEMOKRASİ KAVRAMININ GELİŞİMİ

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

DİYARBAKIR

1. TMMOB demokrasiyi devlet yapısı dışında görüp, toplumun demokratikleşmesini esas alır.
2. TMMOB demokrasiyi toplumun kendi içinde oluşturduğu eşit ve özgür ilişki üzerinden ele alır. İnsanın- insanla, insanın-doğayla, erkeğin-kadınla, farklı kültürlerin birbirleri ile ilişkisinde eşit ve özgür demokratik değeri esas alır.

ÖNERGE NO: 2

GAZİANTEP

1. Demokrasi, insanlar arasındaki tüm eşitsizliklerin kaldırılarak kendi yaşamları ve gelecekleri üzerinde söz ve karar sahibi olmasıyla ilgili kilit bir kavramdır. Demokrasi kavramı bu kadar net ve basit iken, Türkiye’de bir o kadar karışık içinden çıkılmaz bir hal almıştır. Çünkü demokrasi kavramı tüm toplum için olmaktan çıkıp bazı grupları gözetir duruma getirilmeye çalışılmaktadır. Hâlbuki demokrasi din, dil, ırk mezhep, sınıf gözetmeksizin tüm halk için vardır, bu konuda ayırım olamaz. Demokrasi amaçlara ulaşmak için bir araç değildir, kimsenin himayesi veya tekeline giremez. Kısacası demokrasinin işleyebilmesi için; ekonomi ve çalışma yaşamıyla ilgili yasalar, siyasi partiler yasası, seçim barajları, hukuk, laiklik, basın özgürlüğü, demokratik haklar, örgütlenme özgürlüğü vb. her şey, sömürü ve baskıyı sürdürmek isteyen güçlerin gereksinimlerine göre değil, toplumların iç dinamiklerine, tarihsel ve toplumsal gereksinimlerine göre şekillendirilmelidir.

B- TEMEL İLKELER

1- CUMHURİYET

KARAR ÖNERGESİ BULUNMAMAKTADIR.

2- BAĞIMSIZLIK

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO:1

1. Emperyalizm ile her türlü siyasi, askeri, ekonomik bağımlılık ilişkilerine son verilmelidir. Bağımsızlığa zarar verecek hiçbir uluslararası anlaşma yapılmamalıdır. Emperyalizmle bağımlılığı pekiştiren mali, diplomatik, askeri anlaşmalar iptal edilmelidir. Ülkemizin bağımsızlığı her şeyin üstünde

- tutulmalı, yeraltı ve yerüstü tüm kaynakların tek ve gerçek sahibinin ülkemiz halkları olduğu propaganda edilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-G.ANTEP)
2. Türkiye bütün komşularıyla saldırmazlık anlaşmaları imzalamalı; NATO'dan ve tüm emperyalist platformlardan çıkmalıdır. ABD askeri üsleri kapatılmalı, ikili askeri anlaşmalar iptal edilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
 3. ABD güdümünde gerçekleşen İsrail ile ikili anlaşmalar derhal iptal edilmeli ve Türkiye barış sürecinde Ortadoğu halklarının yanında yer almalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- İZMİR)
 4. Türkiye ve Yunanistan halkları arasında yaratılmak istenen düşmanca yaklaşımlar terk edilmelidir.(ADANA-ANKARA-BURSA- İZMİR)
 5. Rum ve Türk halklarının kardeşçe bir arada yaşadığı "Demokratik Kıbrıs" yaratılması için Türkiye'nin Kıbrıs halkı üzerindeki ekonomik ve siyasi baskılarına sön verilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA- İZMİR)
 6. Maceracı, yayılcı ve teslimiyetçi dış politikalara son verilmelidir. Halkları birbirine düşman eden, iç ve dış barışı tehdit eden politikalar yerine halkların kardeşliği, dostluğu ve dayanışmasını geliştiren politikalar esas alınmalıdır. Komşu ülke ve devletlerle dayanışma-dostluk ilişkileri; üçüncü bir ülkenin halkı, halklarının demokratik taleplerinin aleyhinde olmamalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA)
 7. Dünya silah tekellerinin ve ülke içindeki militarist öbeklerin çıkarlarına hizmet eden silahlanma ve askeri harcamalar kısılmalı; ilgili fonlar bayındırlık, eğitim, sağlık vb. hizmetlere aktarılmalıdır.(ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
 8. Ülkemiz kaynaklarının uluslararası tekellerle işbirliği yapılarak yok pahasına özelleştirme adı altında yağmalanmasına son verilmelidir.(ADANA-ANKARA-BURSA- İZMİR)
 9. Ülke ekonomisinin Avrupa Birliği, IMF, Dünya Bankası, OECD, Dünya Ticaret Örgütü, MAİ, MİGA vb. uluslararası kuruluş ve anlaşmalarla güdüm, tavsiye ve denetiminde yönlendirilmesine ve dış borçlanmalara son verilmelidir. Dış ve iç borçlar faizleriyle birlikte reddedilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
 10. Gümrük Birliği Anlaşması feshedilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA)
 11. Bağımsızlık ve toplumsal refah için kalkınma, sanayileşme, demokratikleşme perspektifi benimsenmeli, bilim ve teknolojiye gereken önem verilmeli rant ekonomisine değil üretim ekonomisine yönelik politikalar hayata geçirilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA)
 12. Halkları birbirine düşman eden, iç ve dış barışı tehdit eden politikalar yerine halkların kardeşliği, dostluğu ve dayanışmasını geliştiren politikalar esas alınmalıdır. Komşu ülke ve devletlerle dayanışma-dostluk ilişkileri; üçüncü bir ülkenin halkı, halklarının demokratik taleplerinin aleyhinde olmamalıdır. (İZMİR)

3- LAİKLIK

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO:1

1. Hiç bir din ve inanç devletçe benimsenmemeli, kayırılmamalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
2. Diyanet İşleri Başkanlığı lağvedilmelidir. (ADANA-ANKARA-BALIKESİR-BURSA- İZMİR)
3. Devlet kimsenin dinine karışmamalı, “din” hanesi nüfus cüzdanlarından çıkarılmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA-ESKİŞEHİR-İZMİR)
4. Temel eğitimde zorunlu din dersleri kaldırılmalı, 8 yıllık temel eğitimin yanı sıra bilimsel eğitim zorunlu hale getirilmelidir. (ADANA- ANKARA -BURSA-ESKİŞEHİR- İZMİR)
5. İmam Hatip Liseleri kapatılmalıdır. (ADANA-ANKARA/-BURSA)
6. Cem evleri yasal statüye kavuşturulmalıdır. (ADANA)
7. Toplumun her kişisi, inancı, mezhebi ve etnik kimliği göz önüne alınmadan 1.sınıf vatandaş olarak görülmeli, ayırım yapılmamalıdır. (BALIKESİR)
8. Eşit yurttaşlık hakkı sağlanmalı, inancı yüzünden haksızlığa ve katliamlara uğrayanların mağduriyetlerinin giderilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. (İZMİR)
9. Din eğitimi ve ibadetin özgür bir ortamda gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. (İZMİR)

4- HUKUK DEVLETİ VE ÖZGÜRLÜKÇÜ ANAYASA

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. 1982 Anayasası yürürlükten kaldırılmalı, tüm toplumsal ve siyasi oluşumların katılımının sağlandığı, tüm kimliklerin güvence altına alındığı, eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik bir anayasa yapılmasının önündeki engeller kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-GAZİANTEP-İSTANBUL-İZMİR)

2. Başta düşünce ve basın özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlükler eksiksiz olarak sağlanmalı, demokrasinin önündeki engeller kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
3. Yasa ve Anayasa değişikliği teklifi sunma ve referandum talebinde bulunma hakkı yalnız meclis üyelerine değil aynı zamanda demokratik kitle örgütlerine ve halk örgütlenmelerine de tanınmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
4. Milli Güvenlik Kurulu kaldırılmalı, bugüne kadar yapılan toplantı tutanakları ve gizli yönetmelikleri açıklanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
5. Genelkurmay, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
6. Ordu iç güvenlikle ilgili görev üstlenmemeli, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliği'nin darbelere yasal zemin olan cumhuriyeti koruma ve kollama bölümü kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
7. Siyasi iktidarların yargıya müdahalesi önlenmeli savcı ve yargıç bağımsızlığı mutlaka sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
8. Türk Ceza Kanunu yeniden düzenlenmeli, başta Terörle Mücadele Yasası olmak üzere düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan bütün yasa, yönetmelik ve uygulamalar kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
9. Hak arama özgürlüğü, yani bütün vatandaşların tek tek ya da topluca, idari, adli ve anayasal yargıya başvurma hakkı sağlanmalı, bu hakkı sınırlayan tüm yasal düzenlemeler ve kullanılmasını caydırıcı uygulamalar iptal edilmelidir (ADANA-ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
10. Toplumdaki bireylerin yasalar önünde eşitliğini zedeleyen ve ayrıcalığa olanak tanıyan tüm düzenlemeler (milletvekillerinin "kürsü dokunulmazlığı" dışındaki dokunulmazlıkları, memurların yargılanmasına ilişkin yasa, vb. iptal edilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
11. İdarenin bütün kararları ve eylemleri (Sayıştay, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararları, güvenlik örgütlerinin eylemleri, örtülü ödenek harcamaları, uyarma ve kınama cezaları, vb. yargı denetimine tabi olmalıdır; yargı denetimi "devlet sırrı" gibi gerekçeler de dahil olmak üzere, sınırlanmamalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
12. CMUK uygulamasında bölge ve ceza mahkemeleri ile ilgili getirilen sınırlamalar kaldırılmalı, uygulamalara aykırı davranışların idari ve adli yargı önünde çıkarılmaları sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
13. Eski DGMTerin işlevini gören olağanüstü yetkilerle donatılmış Özel Yetkili Mahkemeler lağvedilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)
14. Etkin ve hızlı bir yargılama sistemi kurulmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-İZMİR)

ÖNERGE NO: 2

Hazırlanacak Anayasa yürürlükte olan Anayasa gibi toplumun bir kısmının haklarını gözeterek değil; tüm farklı etnik kimlik ve inançları güvenceye alacak, toplumun tüm kesimlerinin mutabakatı ile katılımcı, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önündeki tüm engelleri, TMK'yi kaldıran, Türk Ceza Kanununun hukuka aykırılık teşkil eden maddeleri haklar ve özgürlükler doğrultusunda yeniden düzenleyen, Demokratik Cumhuriyet şiarıyla bir DEMOKRATİK ANAYASA hazırlanmalıdır. (BATMAN- Ş.URFA)

ÖNERGE NO: 3

DİYARBAKIR

1. TMMOB, demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi ve çoğulcu bir anayasayı savunarak; başta Kürt kimliği ve dili olmak üzere ülkemizin çok dilli, çok kültürlü yapısını güvence altına alarak insan odaklı bir anayasa için aktif çaba gösterir.
2. TMMOB demokratik anayasayı savunarak bu anayasada yeni bir ulus tanımı için görüş oluşturur.

ÖNERGE NO: 4

ESKİŞEHİR

Halk için demokratik ve özgürlükçü bir anayasa :

1. Türklerin, Kürtlerin ve bütün milliyetlerden halkların tam hak eşitliğini ve özgür, demokratik koşullarda bir arada yaşamasını garanti altına almalı, bu temelde bölgesel özerklik de dâhil Kürtlerin demokratik hak ve taleplerini karşılamalı, azınlıkların varlığını kabul edip haklarını tanıyarak, “tek millet, tek dil, tek din, tek bayrak vb.” tekçi ve ırkçı her tür anlayıştan tümüyle uzak olmalıdır. Ayrımcılığı, nefreti ve ırkçılığı kesin olarak yasaklamalıdır.
2. Devletin tüm din ve mezheplere karşı eşit uzaklıkta durmasını sağlamalı, din derslerini zorunlu olmaktan çıkarmalı, diyanet aracılığıyla devlete bağlı din adamlığına son vererek gerçek bir laikliğin temelini oluşturmalı, başta Aleviler olmak üzere, ezilen ve dışlanan tüm inançların demokratik hak ve özgürlüklerini eksiksiz karşılamalıdır. Vatandaşlık kavramını, etnik köken, dinsel inanç, cinsiyet, siyasal görüş ayrımı yapmaksızın, eşit hak ve sorumluluklar açısından tanımlamalıdır.
3. Militarizmden, güvenlik rejimi zihniyetinden tümüyle arınmış olmalı, askeri darbeleri tümüyle mahkûm etmeli, onlar aracılığıyla doğmuş bütün kurum ve yasaları ortadan kaldırmalı, başta JİTEM, Özel Harekât Dairesi, kontrgerilla gibi kurumları ve bunların faaliyetlerini gizlice finansa eden örtülü ödenek gibi kaynakları yasa dışı ilan etmeli, sorumlularının yargılanmasını teminat altına almalıdır.
4. Seçim barajların kaldırılmalı, seçim yardımı adı altında hazinenin yağmalanmasına son vermeli, bütün siyasi partilerin eşit koşullarda seçime girmesini sağlamalıdır.

5. İşçilerin, emekçilerin örgütlenme ve siyasi faaliyet yürütmesinin önündeki engelleri kaldırmalı, başta dayanışma grevi olmak üzere, grev ve toplu sözleşme hakkında sınırsız özgürlükler getirip lokavtı yasaklarken, kamu emekçilerinin grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı tanınmalı, sendikasız, sigortasız işçi çalıştırma yasaklamalı, sendikalaşma ve toplu sözleşme yapmanın önünde engel olan her tür baraj ve yasağı kaldırmalıdır. İşçileri, memurları ve köylüleri açılığa, sefalete, kölece yaşama koşullarına mahkûm eden iş ve çalışma yasalarını ortadan kaldırmalıdır.
6. Sağlık ve eğitim hakkı başta olmak üzere kamu hizmetlerinin devlet tarafından nitelikli, parasız ve zorunlu olarak verilmesini, insanca bir yaşam ve barınma hakkını devlet olarak karşılamayı güvence altına almalı, bu kapsamda gerekli sosyal yardımların düzenli ve maddi olarak yapılmasını zorunlu hale getirmelidir.
7. Sosyal adaleti sağlamanın, serbest piyasa ekonomisi denilen denetimsiz ve vahşi sömürü çarkını zincirlemekle mümkün olduğu gerçeğinden hareketle “serbest piyasa ekonomisi” adı altında sürdürülen vahşi sömürüye müdahale etmeyi ilke olarak benimsemeli, her türden ve her alandaki tekelciliği yasaklamalıdır.
8. Engellilerin yaşam koşullarını, çalışma haklarını eksiksiz tanımlamalı, kentleri, konutları, toplu taşıma araçlarını, çalışma alanlarını, eğlence ve kültür mekânlarını engelsiz hale getirmeyi hedeflemelidir.
9. Kadınların cins olarak karşılaştıkları her türden baskı, şiddet ve engellemeyi kesin biçimde yasaklamalı, her alanda eşit temsil için önlemler almalıdır.
10. Sanatın ve sanatçının eksiksiz gelişmesi için gerekli koşulları yaratan, bunun önündeki tüm hukuksal, yasal ve toplumsal engelleri kaldıran önlemler almalıdır.
11. Çevrenin korunması, anayasanın temel ilkelerinden olmalıdır. Tarihsel ve kültürel mirasın korunması için ciddi ve samimi önlemler alınmalı, daha önce bunun aksine yapılmış tüm yasalar ve başlatılmış uygulamaları iptal etmelidir.
12. Parasız, demokratik, bilimsel, özerk eğitimi ve akademik özgürlüğü tam olarak sağlamalı, üniversiteler başta olmak üzere bütün eğitim kurumlarını tüm gençler ve yurttaşlar için erişilebilir hale getirmelidir.
13. Yasama-yürütme-yargı ayrılığını demokratik bir çerçevede güvence altına alınmalıdır.

ÖNERGE NO: 5

GAZİANTEP

1. Her türlü ayrımcılık kaldırılarak, “eşitlik” düzenlemeleri Anayasa’ya, yasalara, yönetmeliklere hapsedilmeden yaşama aktarılmalıdır.

ÖNERGE NO: 6

1. Anayasa ve yasalardaki bir ırka, bir kültüre, bir cinsiyete, bir dine-mezhebe, bir ideolojiye dayalı tekçi, dayatmacı, ötekileştirici tüm tanım, kavram ve maddelerden ayıklanmalı, bunun yerine yeni anayasada; tüm etnik unsurlara, kültürlere, cinslere, din ve inançlara, ideolojilere eşit mesafede duran, özgürlükçü ve eşitlikçi hükümler yer almalıdır. (İSTANBUL-DİYARBAKIR-VAN)
2. Yeni Anayasa, askeri ve idari vesayet sistemine karşı özgürlükleri genişleten bir içeriğe sahip olmalıdır. (İSTANBUL)
3. Bireye karşı devleti koruyan bir anlayış yerine devlete karşı bireyi koruyan bir anlayış benimsenmeli, insanların etnik kimliği, dini inancı, düşünceleri, cinsiyeti / cinsel yönelimleri, yaşı, bedensel özellikleri, siyasi yaklaşımları veya yaşam tarzı ile ayrımcılığa uğramasını önleyici düzenlemeler yapılmalıdır. (İSTANBUL)
4. Laiklik toplumsal yapının, demokratik hukuk devletinin temel dayanaklarından birisi olarak gerçek anlamıyla korunmalı, devlet hiçbir din ve inanca karışmamalı, taraf olmamalı, eşit mesafede durmalıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı lağvedilmelidir. (İSTANBUL)
5. Sosyal adalet tasfiyesine yönelik yaklaşımlar terk edilmeli, Anayasa'da sosyal devleti güçlendirici hükümler mutlaka yer almalı, güçsüzler korunmalı, kamu kaynakları halkın lehine kullanılmalı, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik alanında sosyal hakları artırıcı düzenlemeler yapılmalıdır. (İSTANBUL)
6. Bilgi edinme hakkı, Anayasal bir hak olmalı, Anayasa'da güvence altına alınmalıdır. (İSTANBUL)

ÖNERGE NO: 7

İZMİR

1. Gerçek bir yargı bağımsızlığı için öncelikli olarak Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu siyasi iktidara bağımlılıktan kurtarılmalıdır. Diğer yandan askeri ve sivil yargı ikiliği ortadan kaldırılmalı disiplin suçları dışında askeri kişiler de sivil mahkemelerde yargılanmalıdır.

ÖNERGE NO: 8

ŞANLIURFA

1. TMMOB ülkede herkesi kapsayacak şekilde bir anayasa hazırlanmalıdır.

C- İNSAN HAKLARI

1- TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO:1

1. Yaşam hakkı güvenceye alınmalıdır. (ANKARA-BURSA)
2. İşkence yasaklanmalı, işkence görmeme hakkı güvence altına alınmalıdır. (ANKARA-BURSA)
3. Adil yargılanma sistemi güvence altına alınmalıdır. (ANKARA-BURSA-İSTANBUL-İZMİR)
4. Düşüncüyü İfade Etme Özgürlüğü güvence altına alınmalıdır ve düşüncüyü ifade etme özgürlüğü önünde engel duran tüm maddeler kaldırılmalıdır. (ANKARA-BURSA- İZMİR-G.ANTEP)
5. Özel hayata müdahale ve haberleşmenin önündeki engeller kalkmalıdır. (ANKARA-BURSA)
6. Anadilde eğitim ve öğretim hakkının kullanımı sağlanmalıdır. (ANKARA-BURSA- İSTANBUL)
7. Siyasi partiler, dernekler, sendikaların örgütlenme özgürlüğünün önündeki engeller ortadan kaldırılmalıdır. Tüm çalışanların toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakları tanınmalıdır. (ANKARA-BURSA- İSTANBUL)
8. Yerinde yerel yönetim ilkesi sağlanmalı, halkın yaşam çevrelerine ilişkin verilecek kararlarda söz sahibi olmaları sağlanmalıdır. (ANKARA-BURSA-İSTANBUL)
9. Seyahat özgürlüğüne hiçbir kısıtlama getirilmemelidir. (ANKARA-BURSA-İZMİR)
10. Demokratik bir anayasanın yapılması, böyle bir anayasanın oluşturulması sürecine toplumun her kesiminde etkin bir biçimde katılabilmelidir. (ANKARA-BURSA)
11. Demokratik Eğitim yaygınlaştırılarak, bu kültürün toplumun her kesiminde özümsemesinin temelleri atılmalıdır. (ANKARA-BURSA)
12. Sonuç olarak ülkemizde insan haklarının hayata geçirilmesi, egemen güçlerin kendiliğinden bunları teslim etmeleriyle değil, demokrasi ve insan haklarının temel savunucuları ve teminatı olan sivil ve demokratik kitle örgütlerinin mücadeleleri ve tüm emekçilerin siyasi örgütlenmesi ile Türkiye'nin demokratikleşme projesine dönüşüp, hayata geçmeli, korunmalı ve sürekli kılınmalıdır. (ANKARA-BURSA- İSTANBUL)

ÖNERGE NO:2

DİYARBAKIR

1. Türk Ceza Kanununun ve Terörle Mücadele Kanunu evrensel özgürlükçü bir yapıya kavuşması için TMMOB, “Hukuk Komisyonu”nun oluşturulup bu konuda ortaklaşacağı diğer yapılarla birlikte kamuoyuna çağrıda bulunup öncülük eder.
2. İnsan hak ve özgürlüklerinden yana, barışı savunan ve barış için mücadele eden mesleki demokratik kitle örgütü olan TMMOB, yaşam hakkını her ortamda ve koşulda kutsal dokunulmaz görür. TMMOB yaşam hakkını ihlal edenleri, insanlığa karşı işlenmiş suç sayar.
3. TMMOB, insanlık tarihini hak ve özgürlükler için mücadele tarihi olarak görür.
4. TMMOB, temel hak ve özgürlüklerin anayasal güvenceye alınmasını ve Cumhuriyetin temel ilkelerinin bu haklar çerçevesinde yeniden düzenlenmesi konusunda çalışmalar yürütür.

ÖNERGE NO:3

G.ANTEP

1. İnsan haklarının korunması öncelikle bireyin korunması anlamına gelir ve bu korumanın birinci derecede sorumluluğu devlete aittir
2. Özürlülerin yaşamlarını iyi bir biçimde sürdürebilmeleri garanti altına alınmalıdır.

ÖNERGE NO:4

1. İşkence uygulamalarına son verilmeli, işkenceciler yakalanıp yargılanarak cezalandırılmalıdır. Sorgulama süreci tamamen polis denetiminden ve ortamından çıkarılıp yargı ve savcılık kurumu içine sokulmalıdır. Polis, belge ve bilgi toplama işlevinden tamamen arındırılarak doğrudan savcılığa bağlı adli kolluk tarafından yürütülmeli ve bu süreç içinde de sanığın ya da tutuklunun avukatı ile ilişkilerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır. (İSTANBUL-İZMİR)
2. TCK'nın değişik maddelerinde kişinin özel hayatına ve haberleşmenin gizliliğine karışmayı mümkün kılan her türlü muğlak ifade kaldırılmalıdır. Suç ve müdahalede zorunluluk halleri ve biçimi herhangi bir yoruma yer bırakmayacak nitelikte tanımlanmalıdır. Yargı kararı olmaksızın haberleşme özgürlüğü kısıtlanmamalıdır. (İSTANBUL-İZMİR)
3. Cezaevlerindeki her türlü anti-demokratik ve insan hakları ihlalleri içeren uygulamalar kaldırılmalıdır. (İSTANBUL-İZMİR)

ÖNERGE NO: 5

İSTANBUL

1. Yaşam Hakkının güvence altına alınması sağlanmalı ve yasalarda kolluk güçlerinin yaşam hakkı da dahil tüm temel hakların ortadan kaldırılmasına

veya ihlaline yönelik girişimde bulunmasına fırsat verecek düzenlemeler iptal edilmelidir. Faili meçhul cinayetler durdurulmalı, faillerin bulunup yargılanması sağlanmalıdır.

2. Düşünceyi İfade Etme Özgürlüğü güvence altına alınmalıdır. Düşünceyi ifade etme özgürlüğünü sınırlayan, Terörle Mücadele Yasası kaldırılmalı ve Türk Ceza Kanunu'nun, Basın Kanunu'nun yasaklayıcı maddeleri ortadan kaldırılmalıdır.
3. Farklı inanç sahiplerine ve inançsızlara çoğunluğun dinini empoze etmeye yönelik uygulamalar ortadan kaldırılmalı, inanç ve vicdan özgürlüğünü sağlayan uygulamalar hayata geçirilmelidir. Kamu kaynaklarının ayrımcı ve eşitsiz biçimde kullanılması engellenmeli, zorunlu din dersi uygulaması kaldırılmalı, eğitimde Alevileri ve diğer inançları ötekileştiren veya yok sayan açıklama ve uygulamalara son verilmelidir. Farklı inançların yaşatılması, geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.
4. Kadınların siyasal, sosyal ve toplumsal yaşamda yer almalarının önündeki engeller kaldırılmalı ve pozitif ayrımcılık hayata geçirilmeli, kadınlara yönelik şiddet ve cinayetlerin önlenmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
5. Etnik köken ve cinsiyet temelli eşitsizliklerin ortadan kalkması için önlemler alınmalıdır.
6. DGM'lerin yerine kurulan özel yetkili mahkeme ve savcılık uygulamasına son verilmelidir.

ÖNERGE NO:6

İZMİR

1. İnsan onuru dokunulmazdır. Herkes, onuruna sahip olmaktan kaynaklanan, dokunulmaz, vazgeçilmez ve devredilemez temel hak ve özgürlüklere sahiptir. Devletin varlık nedeni ve görevi, insan onurunu korumak, temel hak ve özgürlükleri geliştirmek, güçlendirmek ve kullanılmasının önündeki tüm engelleri kaldırmak, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaktır.
2. Başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde olmak üzere yerlerinden zorla göç ettirilmiş olanların kendi yerleşim bölgelerine dönmeleri (gönüllü olanların) ve gördükleri zararların tazmin edilmesi sağlanmalıdır
3. Hukuk sistemi başta emekçiler olmak üzere tüm insanlık lehine yeniden oluşturulmalıdır
4. Kutsal devlet anlayışı yıkılarak kişi hak ve özgürlüklerinin korunmasını temel alan bir anayasa oluşturulmalıdır. Böyle bir anayasanın oluşturulması sürecine toplumun her kesimi etkin bir biçimde katılabilmelidir.
5. İnsan hakları, temel hak ve özgürlükler çerçevesinde demokrasi konusunda kapsamlı, etkin eğitim programları gerçekleştirilmeli ve bu kültürün toplumun her kesiminde özümsemesinin temelleri atılmalıdır.

6. Yeni Anayasa, Militarist devlet ve toplum düzeni ya da günümüzde bunun yerine ikame edilen güvenlik rejimi anlayışı zihniyetinden arınmış olmalıdır.
7. Güvencesiz çalışma yasaklanmalı, haksız işten çıkarmalar önlenmelidir. Fazla mesai yasaklanmalı, haftalık çalışma saati 35 saate düşürülmelidir.
8. Halkın eğitim, barınma, ulaşım, su, temiz bir çevrede yaşama, temel sağlık hizmetlerinden yararlanma ve güvenceli çalışma hakkı gibi en temel haklar anayasal güvence altına alınmalıdır.
9. Türkiye’de yaşayan tüm halkların dil, kültür ve kimlik talepleri karşılanmalı, eşit haklar anayasal güvence altına alınmalıdır. Anadilinde eğitim görme hakkının kullanımı sağlanmalıdır.
10. Alevi yurttaşların eşit yurttaşlık talepleri karşılanmalı, ayrımcılığa son verilmeli, zorunlu din dersleri kaldırılmalı, Diyanet İşleri Kurumu lağvedilmelidir.
11. Özelleştirilmeler durdurulmalı, özelleştirilen kamu kurumları tekrar kamuya iade edilmelidir.
12. Eşitlik ilkesini yalnızca “hukuk önünde eşitlik” statüsü olmaktan kurtarıp, sosyal adalet ve dolayısıyla eşitliğin sağlanması için çalışanların ekonomik ve sosyal haklarını güçlendirip güvence altına almalı, bu yolla toplumda bir ortak adalet ülküsünün paylaşılmasını sağlamalıdır.
13. Yurttaş bir düzen mantığı içinde “uyruk” durumuna düşürmemeli; hak ve özgürlükleri sınırlandırmamalı ve özgürlük ilkesini, yurttaş özgürlüğünün kayıtsız şartsız tesisi olarak yapılandırmalıdır.
14. Adalet ilkesinin, her türlü ayrımcılık ve baskıyı önleyecek, yurttaş hak ve özgürlüklerini güvence altına alacak bir biçimde anayasanın temel ilkesi olarak cisimleşmesi için gereken yargı bağımsızlığı kayıtsız şartsız sağlanmalıdır.
15. Her türlü baskı, kişiliksizleştirme, itibarsızlaştırma, haber alma-iletişim kurmayı engelleme ve nefret suç sayılmalıdır.
16. Anayasada yurttaşlık: herkesin etnik kökeni, dinsel inançları, mezhebi, cinsiyeti, cinsel yönelimi, siyasal görüşleri nedeniyle ya da başkaca bir nedenden dolayı ayrımcılığa uğramaksızın, eşit hak ve sorumluluklar ile donatılacağı biçimde yeniden tanımlanmalıdır.
17. Zorunlu askerlik uygulaması sonlandırılmalı, vicdani red hakkı tanınmalıdır.
18. Yurttaşların kendi hak ve özgürlüklerini korumak ve savunmak adına direnme hakkı tanınmalıdır.
19. 12 Eylül Anayasası tümünden değiştirilmelidir. Yeni Anayasa hiçbir toplumsal kesime, hiçbir sınıf ve zümreye, hiçbir millete, ırka, hiçbir dinsel inanca ya da yaşam tercihine, herhangi bir kişi, ya da değere kutsallık, ayrıcalık atfetmeyen, toplumu özgürlük ve eşitlik temelinde birleştiren, bütünleştiren; askeri veya bürokratik vesayetten tamamen arındırılmış bir toplumsal sözleşme olmalıdır.
20. Yeni Anayasa, temel hak ve özgürlükleri ve eşitlik ilkesini güvence altına alan;

bu temelde evrensel olarak kabul edilmiş olan insan hakları ve uluslar arası anlaşmalarla güvence altına alınmış bireysel hakları içeren ve uygulanmasını sağlayan bir anayasa olmalıdır.

21. Türkiye Cumhuriyeti toprağına bağılı bir Anayasal vatandaşlık tanımı oluşturulmalıdır. Anayasa tüm kültürlerin demokratik bir biçimde varlığını ve kendini ifade etmesini içermelidir. Eşit yurttaşlık anayasal güvence olmalıdır.
22. Yeni Anayasada siyasi partiler , seçim, dernekler ve sendika yasaları, örgütlenme, basın ve yayımla ilgili bütün yasalar, eşitlik, özgürlük ve adalet temelinde düzenlenmelidir.
23. Güçler ayrılığı ilkesinin işleyebilmesi için, yasamanın yürütmeden özerk çalışmasını ve yürütmeyi denetlemesini amaçlayan önlemler alınmalıdır. Hukuk sisteminde köklü bir reform yaparak, yargının bağımsız ve tarafsızlığı sağlanmalı; savunma hakkı güçlendirilmelidir. Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı beraberinde yargının kamusal denetimi de sağlanarak yargıyı, topluma hesap verebilir hale getirecek demokratik yöntem ve mekanizmalar oluşturulmalıdır.
24. Askeri ve sivil yargı ikiliğı ortadan kaldırılarak askeri mahkemelerin disiplin suçlarına ilişkin kararlarının temyiz merci Yargıtay ve Danıştay olmalıdır.
25. Devlet içindeki örtülü, yasama denetimi dışına kaydırılmış olan tüm birimler lağvedilmeli ve örtülü ödenek kaldırılmalıdır.
26. Milli Güvenlik kurulu lağvedilmelidir.
27. Genelkurmay MSB'na bağlanmalıdır. Anayasanın ilgili maddesi Genelkurmay Başkanı Milli Savunma Bakanı'na karşı sorumludur” şeklinde düzeltilmelidir.. Genelkurmay'ın bu kurumsal özerkliği, aynı zamanda siyasal özerklik dolayısı ile “askeri vesayet” demektir. Demokratik ülkelerde, askeriyeyle ilgili bütçeyi de siviller yapmaktadır.

ÖNERGE NO:7

MUĞLA

Mamak cezaevi, Bayrampaşa Cezaevi, Metris Cezaevi gibi 12 Eylül öncesi ve 12 Eylül Faşist Cuntasında işkencehane olarak iş gören cezaevleri müze olmalıdır.

2. SİYASAL HAKLAR

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

İZMİR

1. Siyasi partiler, dernekler, sendikaların örgütlenme özgürlüğünün önündeki engeller ortadan kaldırılmalıdır. Toplantı, gösteri ve yürüyüş yasaları, basın ve iletişim ile ilgili yasalar yeniden düzenlenmelidir.

2. Merkezi demokratik yapıyla ilişkisini kuran yerinden yerel yönetim ilkesi sağlanmalı, bireylerin yaşam çevrelerine ilişkin verilecek kararlara katılımı sağlanmalıdır.
3. Halkın siyasal temsiliyetinin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Halkın gerçek ve yeterli anlamda siyasete katılma, söz ve karar sahibi olma olanakları genişletilmelidir.
4. Yüzde 10 seçim barajı kaldırılmalı, adil bir seçim yasası hazırlanmalı ve Siyasi Partiler Yasası demokratikleştirilmelidir.
5. Halkın siyasal mücadele ve örgütlenme hakkı önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Sendikal barajlar kaldırılmalı, grev ertelemeleri yasaklanmalı, kamu çalışanlarına grev ve siyaset hakkı sağlanmalıdır.
6. Kadına yönelik ayrımcılık yasaklanmalı, kadınların çalışma yaşamına katılımının önündeki engeller giderilmeli, kadınların tüm sosyal ve siyasal haklarını güvence altına alacak düzenlemeler yapılmalıdır.
7. Tüm çalışanlara toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkı tanınmalıdır. Ayrıca işe ilk girişte sendikaya üye olma şartı aranmalıdır.
8. Milletvekillerine kürsü dokunulmazlığı dışındaki alanlarda yapmış olduğu siyasi alışmaları da dokunulmazlık kapsamına alınmalı, bunun dışındaki dokunulmazlıklar kaldırılmalıdır.

3- SAĞLIK HAKKI

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Türkiye’de yaşayan her bireyin sağlık hizmetlerinden herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmadan eşit ve ücretsiz olarak yararlanması sağlanmalıdır. (G.ANTEP-İZMİR)
2. Bireysel sağlık hakkının korunması, geliştirilmesi devletin sorumluluğunda olmalıdır. Devlet, sağlık hakkını toplumsal ortak çıkarların yansımaları olarak herkesin gereksinimleri ölçüsünde güvence altına almalıdır. (G.ANTEP-İZMİR)
3. Türkiye’de toplumsal sınıflar arasında derin çelişkiler yaratılmıştır. Sağlık hizmetlerinin özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamaları bu çelişkileri daha da derinleştirmektedir. Bu anlamda eşitlikçi, sosyal/siyasal ve ekonomik dönüşümler sağlanmalıdır. Ve piyasacı, hastayı müşteri olarak gören sağlık hizmeti anlayışı terk edilmelidir. (G.ANTEP-İZMİR)
4. Türkiye’de sağlık hizmetleri için ayrılan paylar yetersizdir. Bu oranlar Dünya Sağlık Örgütü’nün standartları doğrultusunda yükseltilmelidir. (G.ANTEP-İZMİR)

5. Sağlık hizmetlerinde görevli olanlar, hastahanelerdeki personel ve yönetim branşıyla ilgili eğitim almış yetkin kişilerden oluşmalıdır. Siyasal kadrolaşma ve yönetim terk edilmelidir. (G.ANTEP-İZMİR)
6. Sağlık emekçilerinin örgütlenmelerinin önündeki engeller kaldırılmalı, hizmet üreten ve finanse eden kurumların her düzeyinde eşit şekilde temsil edilmelidir. Tüm sürgünlere son verilmelidir. (G.ANTEP-İZMİR)
7. Koruyucu sağlık ilkesini benimseyen birinci basamak sağlık hizmetlerini düzenleyen 224 Sayılı Sosyalleştirme Yasası'nın önündeki engeller kaldırılarak, uygulamalara ağırlık verilmelidir. (G.ANTEP-İZMİR)
8. Hastaneler, birinci basamak sağlık kurumlarına eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren, araştırmalar yapan kurumlar olmalıdır. (G.ANTEP-İZMİR)
9. Başta göz altına alınmalarla ilgili adli raporlar olmak üzere adli hizmetlerde hekimin bağımsızlığı sağlanmalıdır. (G.ANTEP-İZMİR)
10. Yerel yönetimler toplumsal sağlığın korunması ve geliştirilmesi konusunda gerekli altyapı tedbirlerini sağlamalı, işleyiş kamu kuruluşları tarafından denetlenmelidir. (G.ANTEP-İZMİR)
11. İnsan sağlığına ve doğal yaşama zararlı kimyasal ve diğer tehlikeli atıkların bertaraf edilmesi ve gerekli denetim ve izleme mekanizmalarının kurulması sağlanmalıdır. (G.ANTEP-İZMİR)
12. Ülkemizin ulusal bir ilaç politikası olmalıdır. (G.ANTEP-İZMİR)
13. Hastanelerde ve sağlık kurumlarında hastayı müşteri pozisyonuna getiren performans ve puanlama sisteminden vazgeçilmeli ve tüm insanların daha kaliteli sağlık hizmeti almasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. (G.ANTEP-İZMİR)

ÖNERGE NO: 2

GAZİANTEP

1. Devlet elindeki kaynakları özel sektöre ve askeri harcamalara aktarmak yerine sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi için kullanılmalıdır.
2. Üniversitelerden hastanelere kadar sağlık personelinin tam gün çalışma prensibi kabul edilmelidir.
3. Sağlıklı yaşam hakkı doğuştan kazanılmış en temel bireysel ve toplumsal bir haktır. Demokratik yaşamın en temel unsuru olan bu hak satılmamalı ve devredilmemelidir

ÖNERGE NO: 3

MUĞLA

1. Bütün özelleştirmeler durdurulmalı, özelleştirilen sağlık üniteleri ve hizmetleri kamuya devredilmeli; kamudan özel sektöre kaynak aktarımına son verilmelidir

4- EĞİTİM HAKKI

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. İnsanlık ve toplum yararına bilimsel bilgiyi üretmek, bu bilgiyi üretecek insanlar yetiştirmek ve üretilen bilgiyi toplumla paylaşmak üniversitenin temel hedefidir. Bu hedefler araştırma, yayın, uygulama ve eğitim araçlarıyla bir kamusal hizmet olarak gerçekleşir. Eğitim, öğretim ve araştırma hakkı; ancak akademik özgürlüğün ve üniversite özerkliğinin bulunduğu bir ortamda tam olarak kullanılabilir. Akademik özgürlük; bilim insanlarının mevcut egemen öğretilerle kısıtlanmadan, öğretim ve tartışma özgürlüğünü, araştırma yürütme ve sonuçlarını yayma ve yayınlama özgürlüğünü, temsili akademik organlara katılma özgürlüğünü ve kendi iradeleriyle oluşturdukları organlar eliyle kendi kendilerini yönetmeleridir. Sözü edilen akademik özgürlük ile özerk ve demokratik üniversitenin yaşamlarına süreklilik kazandırılması için siyasiler ve diğer güçlerin müdahalesine karşı yasal güvencelerle korunmalıdır. Akademisyen, görüşlerini özgürce ifade etme hakkını kullanırken, engelleme ve müdahaleyle karşılaşmamalı ve bu haklarını kullanmalarından dolayı cezalandırılmamalıdır. (ADANA -ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
2. Özerk üniversite katılımcı demokratik bir işleyişe sahip olmalıdır. Akademik personel, idari personel ve öğrencilerin asli unsurlarını oluşturduğu üniversitede tüm karar organları bu unsurların katılımı ile aşağıdan yukarıya doğru seçim ve sürekli katılım mekanizmaları ile güçlendirilecek demokratik bir özyönetim oluşturulmalıdır. Seçilmiş, yetkili ve sorumlu kurullar eliyle, her düzeyde denetime açık bir yönetsel anlayış geliştirilmelidir. Kendi iç yapısında özerk olan üniversitenin topluma karşı sorumluluğunu yerine getirebilmesi için etkileşim kanallarının kurulması önemlidir. Yerel ve ulusal düzeyde oluşturulacak platformlarla etkileşim kurumsallaştırılabilir. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
3. Üniversiteler, mali yönden kamu desteğinde ve sınırlı (denetlenebilir, hesap verilebilir, saydamlık, şeffaflık esastır) bir özerklik içinde tanımlanabilir. Üniversite gereksinim duyduğu mali kaynakları hükümete bildirerek ve ayrılan kamu paylarını yine kamusal denetim içinde kendi öncelikleri çerçevesinde kullanabilmelidir. Her üniversite üyesi için bilgi alma hakkı saklı kalmak üzere, ulaşılabilirlik, açıklık ve yetkili organlar eliyle hesap sorulabilir bir düzenleme yapılmalıdır. Üniversitelere genel bütçe dışında, belediyeler ve il özel idareleri de kaynak aktarıcı olabilmelidirler. Bu bağlamda üniversiteler piyasa koşulları söyleminden uzak tutularak asli amaçları doğrultusunda parasız ve nitelikli eğitim-öğretimle sorumlu kılınmalıdırlar. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
6. Akademik özgürlüğe ilişkin bireysel sorumluluklar, akademik değerlendirme kıstasları, etik ilkeler, iş güvencesi ve işten ayrılma koşulları adil ve açık biçimde düzenlenmelidir. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)

7. Üniversite çalışanlarını temsil eden örgütler eğitim-öğretim ve bilim alanındaki ilerlemelere katkıda bulunabilecek bir güç olarak değerlendirilerek tanınmalı ve diğer bileşenlerle birlikte genel üniversite politikalarının belirlenme ve uygulanma sürecinde önerilerine dikkat edilmelidir. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
8. Üniversitelerimizde her alan ve düzeyde sarf edilen emeğin; güvence içinde, liyakat, kamusal aidiyet ve etik anlayış çerçevesinde değerlendirilebildiği; bireysel akıl ve yeteneklerimizi, yaratıcılığa dönüştürebilecek, gelişmeye açık ve “insan” odaklı bir çalışma ortamının gerçekleşebildiği; bu bağlamda bilimsel özgürlüğün sınırlandırılmasına hiçbir koşulda izin vermeyen; karar süreçlerinde ilgili tüm bileşenlerin söz sahibi kılındığı özerk, demokratik katılımcı bir üniversiter ortamda; insanca yaşamaya olanak verebilecek maddi koşullar içinde çalışmak, üretmek ve paylaşmak temel ilke olmalıdır. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
9. Eğitim ve öğretim politikası ülkemizin sosyal ve ekonomik sorunlarına duyarlı, bilimsel, özgürlüğe sahip insan yetiştirecek anlayışta düzenlenmeli; düşünme, açıklama, tartışma, sorgulama, irdeleme, karar verebilme veya sonuç çıkarma gibi bilim felsefesi ve bilimsel yönetimin içinde olan kavramların yanı sıra, davranış biçimi ve kültür kavramlarını da içermelidir. Bu düzenleme üniversiteler, meslek odaları ve ilgili toplum kesimleri ile birlikte yapılmalıdır. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
10. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama fakülteleri öğretim elemanı yetiştirme gücü tehdi altında. Bu fakültelerde çalışmakta olan Araştırma Görevlileri ve genç öğretim üyeleri ya bir ideal uğruna ya da yapacak daha iyi bir iş bulamadıkları için görevde olup, çoğu karşılama çıkan ilk fırsatta üniversiteyi terk etmektedirler. Bu nedenle ücret koşulları başta olmak üzere devlet; mühendislik, mimarlık ve şehir planlama fakültelerine yönelik öğretim üyeliği mesleğini cazip ve daha saygın hale getirecek yönde ivedi tedbirler alınmalıdır. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
11. Mühendislik, mimarlık, ve şehir planlama eğitimi ve öğretimi programlanırken Üniversiteler Yasası hazırlık aşamasında ve diğer süreçlerde üniversitelerimizin ve mutlaka TMMOB'nin görüşleri alınmalıdır. Unutulmamalıdır ki üniversitelerimizin yetiştirdiği mühendisleri, mimarları istihdam ettirilmesi için öneriler sunan, mesleki faaliyetlerini denetleyen, sicillerini tutan, meslek disiplinlerinin hangi alanlarında çalışabileceğini bilen, TMMOB ve bağlı Odalardır. TMMOB mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili bölümlerinde verilen eğitim ve öğretimin hakem ve denetleyicisi olmalıdır. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
12. Yükseköğretim kurumları yönetici, öğretim elemanı ve memurları disiplin yönetmeliği, üniversitelerimizde akademik özgürlüğün oluşmasının önündeki engellerdendir. Tamamı katılımcı bir modelle yeniden düzenlenmelidir. (ADANA -ANKARA- BURSA- DENİZLİ)

- 13- Eğitim-öğretim politikaları ve üniversitelerin küreselleşme politikaları ve sermaye isteklerine göre yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir. (ADANA -ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
- 14- Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak yeniden üreten eğitim yapısı terk edilmeli; üniversiteler bilimsel bilgiyi üretme mekânları olmalıdır. (ADANA -ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
15. Üniversiteye girişin ortaöğretimden değil de dershanelerden geçiyor olması, eğitim düzeninin ne kadar bozuk olduğunun bir göstergesidir. Üniversite öncesi eğitim-öğretim; laik, demokratik, çağdaş ve bilimsel ilkelere göre tepeden turnağa yeniden yapılandırılmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-G.ANTEP- MUĞLA)
16. Her yaştaki yurttaşlara ömür boyu eğitim seçenekleri sunulmalı; meslek eğitimi ile genel kültür veren eğitim birleştirilerek bireylerin çok yönlü gelişmeleri sağlanmalıdır. (ADANA- ANKARA/ BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
17. Herkes için her düzeyde parasız, eşit ve kaliteli eğitim olanakları sağlanmalı, eğitim olanaklarından eşit biçimde yararlanamayanlar için burs, teşvik ve lehte ayrımcılık politikaları uygulanmalı, üniversitelerde harç, ikinci öğretim, yaz okulu gibi uygulamalar kaldırılmalıdır. Dar gelirli yurttaşın eğitim hakkını zedeleyecek, parası olana herhangi bir imtiyaz/öncelik tanıyan girişimler kesinlikle kabul edilemez. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ-ESKİŞEHİR-İSTANBUL-İZMİR)
18. Belletme ve ezbercilik yerine öğrenmek, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek; teknik eğitim yanında sosyal ve kültürel eğitimleri de tamamlamak; eğitimde sorgulayan, düşünen, dayanışma duygusuna sahip, bilimsel kriterleri önemseyen, aydınlanmış öğrencilerin yetişmesi, en temel amaç olmalıdır. (ADANA -ANKARA- BURSA-DENİZLİ-İZMİR)
19. Özel okullara ve vakıf üniversitelerine bütçeden pay ayrılmasına, teşvik ve öncelik politikalarına son verilmeli; eğitimin dershaneler de dâhil olmak üzere bir kâr kapısı olması engellenmelidir. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
20. Din dersi kaldırılmalı, herkese anadilinde eğitim imkânı sağlanmalı, şoven ve asimilasyoncu eğitime son verilmeli, müfredattaki ırkçı, cinsiyetçi, militarist, dinci yaklaşımlar ayıklanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ- MUĞLA-KOCAELİ)
21. Okullar ve üniversiteler demokrasi kültürünün kazanıldığı, yerleştiği ve geliştiği kurumlar haline getirilmeli; eğitim kurumlarında sendika, dernek, birlik vb. oluşumların özgürce örgütlenmesinin önündeki engeller kaldırılmalı, bu yapılar karar mekanizmalarında yer almalı, çalışanların denetiminin bir aracı olarak yaygınlaşması sağlanmalıdır. (ADANA -ANKARA- BURSA-DENİZLİ-İZMİR)

22. YÖK tasfiye edilmeli, üniversite sisteminin planlama ve koordinasyonu seçilmiş üniversite temsilcilerinden oluşan bir kurula bırakılmalı, üniversiteler akademik, yönetsel ve mali özerkliğe kavuşturulmalı, tüm yönetim organlarında öğretim elemanı, öğrenci, çalışan temsilcileri söz ve karar sahibi olmalı; akademik kararlar akademik topluluğun tüm üyelerinin olabildiğince eşit katılımıyla alınmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-ESKİŞEHİR-İSTANBUL-İZMİR)
23. TMMOB ve bağlı Odaları, üniversitelerde yeni mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yükseköğrenimin planlanmasında, yeni fakülte ve bölümlerinin açılması, eğitim programlarının oluşturulması, kontenjanlarının belirlenmesi süreçlerinde yer almalı, bu süreçte TMMOB'nin öneri ve onayı alınmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ- ESKİŞEHİR-İZMİR)
24. Başta eğitim sistemi olmak üzere toplumu muhafazakârlaştırmaya yönelik tüm gerici uygulamalara son verilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ-İZMİR)
25. Polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalı; baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ-İZMİR)
26. Planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikaları yaşama geçirilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ-İZMİR)
27. Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmeli, öğretim üyelerinin eğitim dışında ticari faaliyette bulunması engellenmeli, eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözülmeli, öğretim üyeliği mesleği saygın ve çekici hale getirilmelidir. Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ-İZMİR)
28. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama eğitiminin bilimsel gereklerine ters bir biçimde müfredata koyulan, endüstri, mekatronik, bilgisayar programcılığı vb. mühendislik eğitiminin piyasalaştırılması anlamına gelen “uzaktan eğitim” ve mühendislik mesleğinin bilimsel özgüllüklerini hiçe sayan “teknoloji fakülteleri” uygulamalarına son verilmelidir. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-ESKİŞEHİR-İZMİR)
29. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama eğitim ve öğretim programları çağdaş teknolojiye ve bilim politikalarına uygun olarak emekten ve halktan yana yeniden düzenlenmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ-İZMİR)
30. YÖK'ün eğitim programlarına müdahalesi nedeniyle azalan uygulamalı dersler açığı, TMMOB ve ilgili kurum ve kuruluşların birlikte çalışmalarıyla kapatılmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ- ESKİŞEHİR-İZMİR)

31. Bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli olarak yetişeceği ve mezuniyet sonrası bilgilerini yenileyebilecekleri, geliştirebilecekleri eğitim olanakları, üretim ve çalışma ortamları sağlanmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR)
32. Çok sayıda niteliksiz mühendis, mimar, şehir plancısı yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülkenin gereksinim duyduğu elemanları yetiştirmeli; yine gereksinim doğrultusunda yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı; şimdiki kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı, kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, oluşturulacak kalite standartları doğrultusunda denetimler yapılmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-ESKİŞEHİR-İZMİR-KOCAELİ)
33. Öğrenci sağlık sigortası uygulamasına geçilmelidir. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
34. Üniversite çevrelerinde üniversite olanakları kullanılarak oluşturulan teknoloji bölgelerinde öğrencilerin ucuz işgücü olarak kullanılmasına son verilmelidir. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
35. Üniversitelerde akademik yükselmelerde uluslararası bilimsel yayınlar en önemli ölçüt olmaktan çıkarılmalı, amaca uygun diğer çalışmalar da ölçütlere dâhil olmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
36. Akademik yükseltmelerde uygulanan puanlama sistemi ülkemiz üretimine katkıyı artırıcı bir hale getirilmelidir. Bilim tarihimizin gelişimini sağlıklı bir biçimde sağlamak ve ülkemiz yararına yönelik yurtdışı yayınlar kadar ulusal yayınlar da özendirilmelidir. (ADANA- ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
37. Kaliteyi artırmak için, çağdaş ölçütleri içeren ulusal akreditasyon çalışmaları yaygınlaştırılmalı ve yaşama geçirilmelidir. Bu konuda ülke koşullarımıza uyarlanmış akreditasyon ölçütleri ve ulusal örgütlenmeler temel hedef olmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
38. Halen ülkemizde yabancı mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin serbest dolaşımı için gerekli teknik-hukuki ve mesleki mevzuatlar yetersizdir. Toplumun korunması, mesleğin ve meslek mensubunun geliştirilmesi, meslek örgütlerinin denetim yetkisinin artırılması açısından birçok düzenlemeye ihtiyaç vardır. Bu koşullar ve mesleki faaliyetlerimizin ülkemizin gelişimine ve topluma olan etkileri göz önüne alındığında, konu meslek odaları ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlar tarafından kapsamlı bir şekilde tartışılarak uluslararası platformlara bu şekilde gidilmelidir. (ADANA –ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
39. Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama hizmetlerinin, alanında yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan Odaların üyelerince verilmesi, bu üyelerin mesleki kurallar ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi gerekmektedir. Hizmeti veren üyelerin bilgilerinin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak, çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitime tabi tutulmaları sağlanmalıdır. (ADANA- ANKARA- BURSA DENİZLİ-İZMİR)

40. Ülkemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınması sağlanmalıdır. (ADANA –ANKARA- BURSA-DENİZLİ-İZMİR)
41. Lisans eğitimi meslek içi eğitim programlarıyla sürekli desteklenmelidir. (ADANA- ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)
42. Mesleklerini icra ederken mühendisleri izleyen ve sicillerini tutan tek kurum olan TMMOB, mühendislere yönelik tüm tasarrufların odağında olmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ-İZMİR)

ÖNERGE NO:2

1. Eğitim herkesin hakkıdır. Irk, renk, dil, inanç ve cinsiyet ayrımı yapılmadan herkesin eğitim hakkı garanti altına alınmalıdır. (DENİZLİ-GAZİANTEP)
2. Üniversiteye geçiş sınava bağlı olmaktan çıkarılmalı. Üniversiteye geçiş herkesin hakkı olmalıdır. (DENİZLİ)
3. Üniversite seçiminin ilgi ya da isteğe göre yapılmayıp maaşı iyi olan bölümleri seçmeyi gerektiren düşük ücret ve işsizlik sorunu ile ilgili mücadele edilmelidir. (DENİZLİ)
4. Üniversiteler içinde oluşturulan döner sermayeler işleyişi ticari bir mantığa dönüştürüyor. Üniversitelerin bilim üreten kurumlar olarak kalması için ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanması sağlanmalıdır. (DENİZLİ-KOCAELİ)
5. Üniversite eğitiminde bölgesel eşitsizlikler giderilmelidir. (DENİZLİ)
6. Üniversite mezunlarının iş bulma zorluklarının yanında eğitimini gördükleri mesleklerine başlayabilmeleri için sınavlara tabi tutulmaları, stajyer adı altında sömürülmelerinin yolunu açan uygulamalar kaldırılmalıdır. (DENİZLİ)
7. Eğitimin amacı kapitalist sistemin ideolojisini ve ekonomik ilişkilerini yeniden üretmek olmamalıdır. Eğitimin amacı çok yönlü, tüm yetenekleri geliştirmiş, tek boyutlu işbölümünün esiri olmayan ve tek bir uzmanlık alanının içinde körelmeyecek inşaa yaratmak olmalıdır. (DENİZLİ)

ÖNERGE NO: 3

1. Vazgeçilmez bir insan hakkı olan anadilin kullanılması ile ilgili baskı ve engellenmelerin kaldırılması ve anadilde eğitim için TMMOB çalışmalarda aktif rol alır. (DİYARBAKIR- VAN)
2. TMMOB anadili bir insan hakkı olarak götür ve kamusal alan da anadilin kullanılmasını savunur. (DİYARBAKIR-VAN)

ÖNERGE NO: 4

İSTANBUL

1. Eğitim ve öğrenimin her kademesi 22 yaşına kadar (yaş sınırlaması olmamalı), hiçbir ayrıcalık gözetilmeden devlet tarafından parasız olarak sağlanmalıdır.

2. Eğitim müfredatında yer alan , başka halkları,kültürleri, ,inanç ve dinleri aşağılayan tum ırkçı, gerici,, sovenist, milliyetçi ifadeler, tamamen ayıklanmalı, mevcut talim-terbiye kurulunun lagvedilmeli,, eğitim mufretadı eğitim emekçilerinin ve örgütlerinin,meslek odalarının içinde yer aldığı bağımsız komisyonlara tarafından hazırlanmalıdır
3. Devlet dini eğitimin tarafı olamaz. Devlet himayesinde dini eğitim veren bütün okul, kurs vb. kurumlar kapatılmalıdır. Din dersleri eğitim programı içinde sosyolojik bakış açısı ile bilimsel bir çerçevede Dinler Tarihi ve Felsefesi öğretimi şeklinde seçmeli olarak verilmelidir.
4. Yurttaşlığın gerçek anlamını ve içeriğini gençlere kavratacak Yurttaşlık Bilgisi, İnsan Hakları ve Özgürlükleri vb. ders olarak uygun bir şekilde işlenmelidir.
5. Eğitim programlarında çocuk, çevresini ve toplumu tanımaya yönlendirilmeli, özgür bir kişilik bilinci verilmelidir. Özellikle kimsesiz, yoksul çocukların, tutuklu ve hükümlülerin çocuklarının eğitiminde çıkabilecek problemler devlet kontrolü altında giderilmeli ve yardımcı olunmalıdır.
6. Orta öğretimde öğrencileri yeteneklerine göre yönlendirebilecek eğitimli, uygun nitelik ve nicelikte danışman ve rehberlik kadroları açılmalıdır. Mesleki-teknik ve yüksek öğrenime yönelik olarak ikili yapı geliştirilerek yeniden düzenlenmelidir.
7. Eğitim programlarının hazırlanması MEB'in tekelinden çıkarılarak, üniversitelere ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlara bırakılmalıdır. Tespit edilen plan ve programlar MEB tarafından uygulanmalı ve demokratik kurumların denetimine açık olmalıdır.
8. Eğitim kadrolarının ekonomik sorunları insanca yaşayabilecekleri ve hak ettikleri seviyede çözülerek, zamanlarını tamamen eğitime vermelerinin koşulları yaratılmalıdır. Bilimsel yayınları izleme ve meslekte gelişmeye dönük kurslar devlet tarafından desteklenmeli ve teşvik edilmelidir.
9. Gençlerin ve eğitim kadrolarının demokratik bir hak olarak örgütlenme ve kendini ifade etmelerinin önündeki tüm engeller ve kısıtlayıcı uygulamalar kaldırılmalı ve bu hakların kullanılması yasalarla güvence altına alınmalıdır. Bu demokratik ve örgütlü yapıların eğitim alanında söz hakları olmalıdır. Özellikle gençleri potansiyel suçlu olarak gören anlayışlar terk edilmeli, gençliğin onurunu kırıcı baskılara son verilerek, güvenlik güçlerinin eğitime müdahalesi önlenmeli ve özel güvenlik birimleri de kaldırılmalıdır.
10. Ülke kaynakları akılcı kullanılarak, eğitime en büyük pay ayrılmalıdır. Savaşa, vakıf okullarına ve Diyanet kurumlarına ayrılan paylar eğitime aktarılmalıdır.
11. Herkesin anadilini geliştirme ve anadilinde eğitim yapma hakkının fiilen gerçekleştirilmesi için gerekli tüm tedbirler alınmalıdır.
12. Eğitim amacı gütmeyen ve birer ticari kuruluş haline gelmiş olan özel dershaneler ve okullar kapatılmalıdır. Devlet, okullarda eğitim ve öğretim

seviyesini ve kalitesini yükselterek toplumun özel okul ve dershanelere olan gereksinimini ortadan kaldırmayı amaçlamalıdır.

13. Ailenin eğitiminden başlayarak, eğitim alanında çocuğun kişiliğinin özgürce gelişmesini engelleyen otoriter disiplin anlayışı terk edilerek, her türlü onur kırıcı davranışa son verilmelidir. Görsel medyanın çocuk psikolojisine yaptığı olumsuz etkiler göz önüne alınarak, şiddet içeren ve toplumsal ahlaki değerlere aykırı yayınlar yasaklanmalıdır.
14. Ülkede var olan eğitim eşitsizliklerinin kaldırılması için özellikle bu bölgelere öncelik verilerek daha fazla eğitim olanakları devlet tarafından sağlanmalıdır.
15. Ülke geleceğinde önemli bir rol oynayan üniversitelerin bilimsel, toplumsal, siyasal ve kültürel alanlardaki araştırma, geliştirme, tartışma, bilimsel ve toplumsal üretim merkez ve platformu haline dönüşmesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.
16. Üniversiteler toplumsal gereksinimlere göre gerekli altyapısı hazırlanarak açılmalı, tamamen politik amaçlarla altyapısı oluşturulmadan yeni üniversite açılmasına son verilmelidir.
17. Üniversiteler arasındaki altyapı eşitsizliği bölgesel ayrım yapılmaksızın giderilmelidir. Üniversiteye giriş sınavları ortadan kaldırılarak üniversiteye erişim herkes için eşit kılınmalıdır.
18. Yeni üniversitelerin ve bölümlerin açılması Türkiye'nin ihtiyaçları gözetilerek yapılmalı, siyasal ve politik nedenlerle yeni üniversite ve bölümlerin açılmasının önüne geçilmesi
19. Eğitim sistemi, öğrencilerin yetenek ve becerilerini açığa çıkarıcı ve geliştirici bir biçimde düzenlenmelidir.

ÖNERGE NO: 5

MUĞLA

1. Eğitimin varlığı birey olmalıdır. Bireye bakış açısı eğitim sisteminin tüm öğelerini etkileyecektir.
2. Eğitim disiplinler arası bir bilimdir. Bu bağlamda her bilim dalının, konu alanının ve eğitimle doğrudan ilişkili olan psikoloji, sosyoloji, hukuk v.b. disiplinlerin bilgi ve yöntemleri arasındaki bütünlüğün sağlanması gereklidir.
3. Eğitim sistemini işletenler bölümünün en etkili öğelerinden biri de öğretmen, yönetici ve eğitim hizmetlileridir. Kurulan eğitim sisteminin dayandığı felsefeye inanan, onu bilen uygulayan ve savunan öğretmen, yönetici ve eğitim hizmetlisi yetiştirip görevlendirmek, sistemin etkili ve verimli işlemesi için kaçınılmazdır. Yani sistemin savunduğu felsefeyle sistemi işletenlerin felsefeleri birbirlerine ters düşmemelidir. Ters düşmesi durumda sistem entropiye yönelecek ve çökecektir.
4. Üniversiteye giriş bir iki seanslı sınava endekslenmemelidir. Öğrencinin bilimsel proje ve sosyal başarıları belirli oranda sisteme ilave edilebilir. Sonuç

olarak ülkemizin milli bir sorunu olan geleceğin sağlıklı yetişmiş ve her yönü ile donanımlı geleceği olan insan yetiştirme konusu halen sorunlu olmaya devam etmektedir. Sorunun siyaset üstü yaklaşımla çözülememesi beraberinde bugün yaşanan pratik sonuçları doğurmuştur. Siyaset bu kadar eğitim dokusu ile oynamasaydı kesinlikle bugün bu konular daha az konuşulacaktı. Her şeyden önce insanına güvenen bireyler ve güven toplulukları oluşturabilmemiz gerekliliği açıkça görülmektedir.

5- BASIN VE YAYIN ÖZGÜRLÜĞÜ

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Anayasa ve yasalarda basın ve yayın özgürlüğünü kısıtlayıcı her türlü hüküm kaldırılarak mevzuat imzalanmış olan uluslararası sözleşmelere uygun hale getirilmelidir. (ESKİŞEHİR-İSTANBUL-İZMİR)
2. Genellikle devlet kurumlarından ve yetkililerinden kaynaklanan her türlü kısıtlama, tehdit ve baskı girişiminin cezalandırılması yasal hükme bağlanmalıdır. (İSTANBUL-İZMİR)
3. TRT, AA ve RTÜK'ün siyasi iktidarın vesayetinden kurtulmalarını sağlayacak, özerk kurumlar haline gelmeleri için gerekli yasal tedbirler alınmalıdır. (İSTANBUL-İZMİR)
4. Medya tekelleri yerine, yerel medya kurumları ve özellikle ticari kazanç gözetmeyen kamu yayıncılığı teşvik edilmelidir. (İSTANBUL-İZMİR)
5. Radyo ve TV habercilerinin sarı basın kartı almasını engelleyen mevzuat hükümleri kaldırılmalıdır. (İSTANBUL-İZMİR)
6. Medya tekellerinin sektörde çalışanları sendikasıylaştırma yönündeki baskılarına karşı önlem alınmalıdır. (İSTANBUL-İZMİR)

ÖNERGE NO: 2

ESKİŞEHİR

1. İnsan iletişim ve haber alma kanallarından internet vb. uygulamaların sınırlandırılması ve filtrelenmesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalı, haber alma ve iletişim kurma hakkı Devlet tarafından sağlanmalıdır.
2. Gazetecilik mesleğinden dolayı tutuklanmış ve cezaevine atılmış gazetecilerle dayanışma göstermelidir,

ÖNERGE NO: 3

İZMİR

1. Her yurttaşın haber alma ve diğer insanlarla iletişim kurma hakkı anayasal güvence altına alınmalıdır.

D - DEMOKRASİNİN İŞLEYİŞİ

1- SİYASAL PARTİLER

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Siyasi Partiler Yasası değiştirilmelidir. (ADANA - ANKARA- BALIKESİR- BATMAN-BURSA-DİYARBAKIR- G.ANTEP-İZMİR-VAN)
2. Halkın siyasi görüşleri doğrultusunda hiçbir engelle karşılaşmadan siyasi partilere üye olması ve çalışma yürütmesi önündeki engeller kaldırılmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA-İZMİR)
3. Partilerin etkinliklerini sürdürebilmesi güvence altına alınmalıdır; bu güvence için uluslar arası hukukun kısıtlamaları ve sınırlamaları gözetilerek ulusal hukukta gerekli düzeltmeler yapılmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA- DİYARBAKIR- İSTANBUL-İZMİR)
4. Parti genel başkanlarını aşırı yetkilerle donatan tüzük hükümleri iptal edilmelidir. (ADANA - ANKARA- BURSA-DİYARBAKIR- G.ANTEP-İZMİR)
5. Partiler sivil toplum örgütleri, DKÖ ve sendikalarla organik ilişkiler kurabilmelidirler; (ADANA - ANKARA- BURSA- İSTANBUL-İZMİR)
6. Partilerin ekonomik kaynakları ve harcamaları saydamlaştırılmalı, üyelerin, halkın denetimi etkinleştirilmelidir. (ADANA - ANKARA- BURSA-İSTANBUL- İZMİR)
7. Partilerin politikalarının belirlenmesinde parti içi demokrasi ve üyelerin söz, karar sahibi olması sağlanmalıdır. Üyelerin parti çalışmaları, yönetim ve denetime, geniş ölçüde katılmaları sağlanmalı; yönetici diktasının kurulmasını engelleyecek düzenlemeler yapılmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA- DİYARBAKIR- İSTANBUL- İZMİR-KOCAELİ-VAN)
8. Yüz kızartıcı suç işlememiş, siyasi nedenlerle mahkum edilmiş kişilere parti kurma ve yöneticilik yapma hakları sağlanmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA- İSTANBUL- İZMİR)
9. İrkçi, gerici, savaş kışkırtıcısı, halk düşmanı, şiddet yanlısı (İzmir ekleme) partilerin kurulmasına izin verilmemelidir. (ADANA - ANKARA- BURSA- DİYARBAKIR- İSTANBUL- İZMİR)
10. Kadınların, toplum yaşamına ve siyasete aktif olarak katılmaları teşvik edilmelidir. (ADANA - ANKARA- BURSA- İSTANBUL- İZMİR)
11. Partilerin hazine yardımlarından adil şekilde yararlanması sağlanmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA-İZMİR)

ÖNERGE NO: 2

1. TMMOB, 'Siyasi Partiler Yasası'nın değiştirilmesi ve siyasal partilerin kapatılmasının zorlaştırılması konusunda yapılan çalışmalarda STK-kurum ve kuruluşlara destek verir. (DİYARBAKIR-VAN)
2. TMMOB, Siyasi partiler kanunu ile genel başkanların yetkilerinin kısıtlanması ve parti tabanının geniş katılımlarıyla temsilcilerin belirlenmesi çalışmalarına destek verir. (DİYARBAKIR-VAN)
3. TMMOB, parti içi demokrasinin sağlanması konusunda yapılacak çalışmalara destek sunmalıdır. (DİYARBAKIR-VAN)
4. Parti tabanları seçtikleri Belediye Başkanları ve milletvekillerinin geri çağırma yetkisine sahip olmalıdır (DİYARBAKIR)

ÖNERGE NO: 3

BALIKESİR

1. Delegation sistemi kaldırılmalı yerine aktif üyelik sistemi getirilmelidir. Seçimlerde ön seçim esas alınmalı lidere bağlı vekil sistemine son verilmelidir.

ÖNERGE NO: 4

BATMAN

1. Siyasi Partiler Yasasının kişiler veya belli gruplar için değil Demokratik Değerler doğrultusunda değiştirilmesi gerekmektedir.

ÖNERGE NO: 5

ESKİŞEHİR

1. Partiler parti programlarında ve seçim vaatlerinde yer almayan temel konularda yapacakları icraatlar için ve seçim vaadi ve programda olduğu halde yapılmayanlar için de referanduma gitmek zorunda olmalıdır. (örn. Nükleer santraller, YÖK ün kaldırılması vs.

ÖNERGE NO: 6

İSTANBUL

1. Partilerdeki disiplin kurulları yerine bağımsız siyasal biryargı kurumu oluşturulmalıdır.
2. Siyasi Parti yönetimlerinin seçiminde delege sistemi iptal edilmeli yerine parti üyeleri bulunduğu (ikamet ettiği) yerden noter, huzurunda oy kullanarak seçimini yapmalıdır.

2- SEÇİMLER

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Seçim sistemi “temsilde adalet” ilkesi çerçevesinde düzenlenmeli, Seçim Yasası değiştirilmeli, seçimlere katılan partilerin aldıkları oy oranında parlamentoda temsili sağlamalı, baraj uygulaması kaldırılmalıdır. (ADANA- ANKARA- BALIKESİR -BURSA- DENİZLİ- DİYARBAKIR- ESKİŞEHİR- G.ANTEP- İSTANBUL- İZMİR-KOCAELİ- Ş.URFA- VAN)
2. Seçimlere katılan partilere eşit koşullar tanınmalı, her türlü anti-demokratik uygulama kaldırılmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA-İSTANBUL- İZMİR)
3. Seçim harcamaları ve bu harcamaların kaynakları seçimlerden önce açıklanmalı, yargı ve seçmen denetimine tabi tutulmalıdır. (ADANA - ANKARA- BALIKESİR- BURSA- ESKİŞEHİR- İSTANBUL-İZMİR)
4. Partilerde adaylar önseçimle belirlenmeli, önseçimlerde delege sistemi yerine doğrudan temsil uygulanmalıdır. Genel seçimlerde tercihli oy kullanılması sağlanmalıdır (ADANA - ANKARA- BURSA-ESKİŞEHİR- İSTANBUL- İZMİR)
5. Partilere seçimde işbirliği yapma olanağı sağlanmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA- İSTANBUL- İZMİR)
6. Seçenlere seçilmişleri geri çağırma hakkı verilmelidir. (ADANA - ANKARA- BURSA- ESKİŞEHİR- İSTANBUL- İZMİR)
7. Yüz kızartıcı suçlar hariç bu ülkede yaşayan hiç kimsenin, siyasi nedenlerle seçme ve seçilme hakkı sınırlandırılmamalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA- İSTANBUL- İZMİR)
8. Yurtdışında çalışan yurttaşlarımıza Türkiye’deki seçimlerde oy kullanım hakkı tanınmalıdır. (ADANA - ANKARA- BURSA- İSTANBUL- İZMİR)

ÖNERGE NO: 2

1. TMMOB, seçimlerin demokratikleşmesi adına “Seçim Yasası”nın değiştirilmesi için mücadele eder. (DİYARBAKIR-VAN)
2. TMMOB, antidemokratik bir uygulama olan “seçim barajı Uygulaması”nın kaldırılması için STK-kurum ve kuruluşlarla birlikte mücadele eder. (DİYARBAKIR-VAN)

ÖNERGE NO: 3

BALIKESİR

1. Seçimlerde her türlü promosyon yasaklanmalıdır. Seçim pranga çalışmalarında vekil adaylarının harcamalarına sınırlama getirilmeli ve harcama kaynaklarının açık olması sağlanmalıdır.

ÖNERGE NO: 4
İSTANBUL

1. Seçimlerde anadilde propaganda yapılabilmelidir.

3- YASAMA

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. TBMM'nin en önemli görevi insan haklarına dayalı, hukukun üstünlüğü ve sosyal devlet ilkelerine uygun yeni bir anayasa hazırlamaktır. (İSTANBUL)
2. Ulusal hukuk uluslararası hukuk ve insan hakları normlarına uygun hale getirilmelidir. (İSTANBUL)
3. Kanun hükmündeki kararname uygulaması iptal edilmelidir. (İSTANBUL)
4. TBMM denetimi hiç bir şekilde ve hiç bir gerekçeyle sınırlanmamalıdır. (İSTANBUL)
5. Milletvekilleri, sıfatlarının etkili olabileceği işlerde çalışmamalıdır; ancak sivil toplum örgütlerinde çalışanların bu görevleri sürmelidir. (İSTANBUL)
6. Milletvekillerinin dokunulmazlığı kürsü dokunulmazlığıyla sınırlanmalı, bunun dışındaki bütün eylemlerden dolayı yargılanabilmelidirler. (İSTANBUL-BALIKESİR)
7. Meclis çalışmalarında dile getirilen görüşlerin Meclis dışında tekrarlanması suç olmamalıdır. (İSTANBUL)
8. Düşünce ve düşünceyi ifade yalnızca milletvekilleri için değil, herkes için suç olmaktan çıkarılmalıdır. (İSTANBUL)
9. Yasal tasarılarının meclisten önce kamuoyunda tartışılmasına olanak veren siyasi örgütlenmeler kurulmalıdır. (İSTANBUL)
10. Toplumdaki bireylerin yasalar önünde eşitliğini zedeleyen ve ayrıcalığa olanak tanıyan milletvekillerinin “kürsü” dokunulmazlığı” dışındaki dokunulmazlıkları, memurların yargılanmasına ilişkin yasa vb. gibi tüm düzenlemeler iptal edilmelidir.(GAZİANTEP)
11. Milletvekili maaşları ,memur ve asgari ücretli maaşına endeksli olarak belirlenmelidir. (BALIKESİR)

4. YÜRÜTME

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO:1

İSTANBUL

1. Devletin saydamlığı ilkesi çerçevesinde, yürütmenin ve idarenin bütün kararları ve eylemleri ile ilgili bütün bilgiler halkın bilgisine açık tutulmalı, yürütmenin bütün kararları yayınlanmalıdır.
2. Yürütme sadece yaptığı işlerden dolayı değil aynı zamanda yapmadığı işlerden dolayı da yargı denetimine tabi tutulabilmelidir.
3. Bağımsız, demokratik ve ulusun haklarına saygılı bir devlet anlayışında herhangi bir kurumun yasama, yürütme ve yargının üzerinde bulunması mümkün değildir. Bu nedenlerden dolayı MGK kaldırılmalıdır. Silahlı kuvvetlerin ülkenin bağımsızlığını sağlama dışındaki görevleri, yani iç güvenlik görevleri kaldırılmalıdır.
4. Örtülü ödenek dahil tüm harcamaların Meclis ve yargı denetimine tabi tutulmasını sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.
5. Güvenlik soruşturması kaldırılmalıdır; bütün yurttaşlar kendisiyle ilgili bilgilere, bu arada güvenlik ve istihbarat birimlerinin araştırmalarına erişebilmeli, bu bilgilere itiraz edebilmelidir.
6. Yürütmenin yargı kararlarını uygulamasını sağlayacak düzenlemeler etkinleştirilmelidir.
7. Kamu kuruluşları faaliyetleri ile ilgili bilgileri kamuoyuna sunmalı ve kamu politikasına ilişkin karar ve uygulamaların önceden halka duyurulması sağlanmalıdır.
8. Vatandaşların kamusal kararların alındığı toplantılara örneğin Belediye Meclisi toplantılarına katılabilmeleri sağlanmalıdır.
9. Kamu yönetiminde gizlilik ve örtbas şeklindeki yozlaşmaların cezai müeyyideleri yasalarda açık bir şekilde belirlenmelidir.

5. YARGI VE GÜÇLER AYRILIĞI

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

GAZİANTEP

1. Siyasi iktidarların yargıya müdahalesi önlenmeli savcı ve yargıç bağımsızlığı mutlaka sağlanmalıdır.

E- ÇALIŞMA YAŞAMI

1- İSTİHDAM-İŞGÜCÜ, SENDİKAL HAKLAR, SOSYAL GÜVENLİK

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. İş Yasası, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, Sağlıkta Dönüşüm Yasası, Sendikalar Yasası, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası, Memurun Muhakemat-ı Yasası, Devlet Memurları Yasası vb. çalışanların sağlığı, çalışma güvenliği ve çalışma yaşamı ile ilgili yasa ve yönetmelikler kaldırılmalı; mevzuat insan ve emek odaklı olarak düzenlenmeli, kıdem tazminatlarını düşürme, asgari ücreti düşürme vb içerikli "Ulusal İstihdam Stratejisi" geri çekilmelidir. (ADANA-ANKARA-BATMAN- BURSA-DENİZLİ-G.ANTEP-İZMİR-MUĞLA)
2. IMF ve Dünya Bankasına teslim edilen politikalara derhal son verilerek bu örgütlerle yapılan tüm anlaşmalar iptal edilmeli ilişkiler kesilmelidir. (ADANA-ANKARA-BATMAN- BURSA-MUĞLA)
3. Türkiye, çalışma yaşamıyla ilgili bütün uluslar arası sözleşmeleri onaylamalı ve aykırı düzenlemeleri iptal etmelidir. (ADANA-ANKARA -BURSA-İZMİR-MUĞLA-VAN)
4. Kapitalizmin emeği baskı altına alan stratejilerine karşı istihdam bir hak olarak tanınmalı, istihdam geliştirilmeli, çalışma koşulları iyileştirilmeli, eğitilmiş işgücü istihdamını güvence altına alınmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-MUĞLA-VAN)
5. Dinlenme her çalışan için bir haktır. Tüm çalışanlar için tatil olanakları yaratılmalı, 8 saatlik işgünü hakkının gasp edilmesine son verilmeli; işgünü süresi, işin niteliğine göre kısaltılmalıdır. (ADANA-ANKARA -BURSA-DENİZLİ-G.ANTEP-İZMİR-MUĞLA- VAN)
6. Asgari ücret vergi dışı bırakılmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA-DENİZLİ- MUĞLA- VAN)
7. Çocukların işgücü olarak üretim süreci içinde yer almaları yasaklanmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR -MUĞLA-VAN)
8. Çalışanlara bütün dünyada eş zamanlı bir saldırı olan esnek istihdama karşı çıkılmalı, taşeronlaştırma, sözleşmeli çalıştırma ve Özel İstihdam Büroları yasaklanmalı, bu amaçla yürütülen mücadeleye sahip çıkılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA)

9. İş güvencesi tüm ücretli çalışanları kapsayacak tarzda genişletilmeli, işverenlerin her türlü keyfi ve haksız işten çıkarmaları karşısında kesin işe iadeyi içerecek şekilde düzenlenmelidir. İşverenlerin, dava süresi boyunca işçinin ücretinden tüm mal varlığıyla sorumlu tutulması sağlanmalı ve uzun olan mahkeme sürelerinin kısaltılması için yasal düzenleme yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA -BURSA- DENİZLİ-İZMİR -MUĞLA)
10. Gelir dağılımdaki adaletsizliği artırıcı uygulamalara son verilmeli, adil bir paylaşımı sağlayıcı önlemler alınmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA)
11. 12 Eylül anayasasıyla gasedilen grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı bütün çalışanlara yeniden tanınmalı; kamuda ve özel sektörde hak grevi, dayanışma grevi ve genel grev yasal güvenceye alınmalı, lokavt yasaklanmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA- VAN)
12. Sosyal güvenlik sistemi tüm sosyal tarafların içinde yer aldığı, çalışanların ağırlıklı olarak denetleyebildiği özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. İşleyişi demokratikleştirilmeli, yönetimin oluşturulmasında çalışanların çoğunluğu sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ-İZMİR- MUĞLA)
13. Sosyal güvenlik bütün ücretli çalışanları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalı, kayıt dışı ekonomi ve kayıtdışı işçiliği engelleyici önlemler alınmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ-İZMİR- MUĞLA)
14. Tüm çalışanların sigortalı yapılması ve sendikalaşma, özendirilmelidir. (ANKARA BURSA- DENİZLİ-İZMİR- MUĞLA)
15. Emekçilerin mücadelelerinin ve sosyal devlet anlayışının bir ürünü olan sosyal güvenlik kuramlarının korunması, bu kuramlara katılımın yaygınlaştırılması, verilen hizmetlerin kalitesinin ve kapsamının artırılması sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA -BURSA- DENİZLİ-İZMİR MUĞLA)
16. Yaşamını emeği ile sağlayan köydeki ve kentteki her yurttaşın, çocukların, kadınların, yaşlıların, güçsüzlerin, güvenli bir geleceğe kavuşturulmaları, eğitim, sağlık, uygun koşullarda konut gibi sosyal hizmetlerden yararlanmaları devletin bir yükümlülüğü olmalı ve bu amaçla kamusal kaynaklar seferber edilmelidir. (ADANA-ANKARA BURSA--İZMİR -MUĞLA- VAN)
17. Prim yükümlülüklerini aksatan işverenlere ağır yaptırımlar uygulanmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- G.ANTEP -İZMİR- MUĞLA)
18. Bütün özelleştirmeler durdurulmalı, özelleştirilen sağlık üniteleri ve hizmetleri kamuya devredilmeli; kamudan özel sektöre kaynak aktarımına son verilmelidir. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR)
19. İşsizlik sigortası fonu, yalnızca işsizlik sorununun muhatabı emekçiler için kullanılmalı, hükümet ve sermayenin amaç dışı kullanım yolları kapatılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ—İZMİR-MUĞLA)

20. 4857 Sayılı Yasanın 30. maddesi, engelli mühendis, mimar ve şehir plancılarının yararlanacağı bir biçimde yeniden düzenlenmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ- MUĞLA)
21. Aynı iş yerinde farklı kanunlara tabi olarak, farklı statülerde çalıştırılmanın önüne geçilmelidir. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA)
22. 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Yasa ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancıları aleyhine olan özelliklerinden arındırılmadığı. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ--İZMİR MUĞLA-VAN)
23. Kamu çalışanlarının fiili ve meşru mücadelesini reddeden, mevcut haklarını kısıtlamayı, sendikaları dernek statüsüne dönüştürmeyi öngören her türlü yasal düzenlemeden vazgeçilmeli, iş güvenceli istihdamı esas alan, çalışma yaşamını demokratikleştiren düzenlemeler yapılmalıdır. Grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı yasal güvence altına alınmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA- VAN)
24. Sözleşmeli personel, kadro karşılığı sözleşmeli personel uygulamasına son verilmelidir. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA-VAN)
25. Kamuda işe alınmada uygulanan sınav yönetmeliğindeki sözlü sınav uygulamasına son verilmelidir. (ADANA-ANKARA BURSA- BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR -MUĞLA- VAN)
26. Kamuda atama ve terfiler, objektif kriterlere dayandırılmak, çalışanlarla ilgili bütün kararlarda sendikalar müdahil olarak yer almalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA)
27. Sendikal çalışmalar dolayısıyla verilen disiplin cezaları ve sürgünler tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP-İZMİR- MUĞLA)
28. Meslek ve işyeri sendikacılığı reddedilmeli, işkolu sendikacılığı esas alınmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ- G.ANTEP- MUĞLA)
29. Bütün bu konularda TMMOB, küresel kapitalizmin ve onun temsilcisi AKP'nin saldırılarına karşı diğer meslek, emek, demokrasi güçleriyle birlikte etkin mücadelesini sürdürmelidir. (ADANA-ANKARA BURSA- MUĞLA)
30. Yıllarını vererek çalıştıkları ve pek çok üretilen değerinde emeği olan emeklilerin, sosyal hakları ve ücretleri düzenlenmeli insanca yaşayacak seviyeye çıkarılmalı, emeklilerin örgütlenme ve hak arama kanallarının önündeki engeller kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA- DENİZLİ-İZMİR- MUĞLA)
31. İdari yargı kararlarına uyulmalıdır. (ADANA BURSA- DENİZLİ-G.ANTEP- MUĞLA)

ÖNERGE NO: 2

ESKİŞEHİR

1. Yapı Denetim Kuruluşlarında denetçi mühendis olarak çalışan mühendis ve mimarların; uzmanlığı belgelendirilmiş ve mesleki etik değerlere sahip olmasını öngören düzenlemeler yapılmalıdır.
2. Yapı Denetim Sisteminde denetçi ve kontrol mühendisi olarak çalışan meslektaşlarımızın özlük haklarını koruyacak yasal düzenlemeler bir an önce yapılmalıdır.

ÖNERGE NO: 3

GAZİANTEP

1. Çalışmak tüm insanlar için bir haktır. Devlet bu hakkı güvence altına almalıdır. Devlet eğitilmiş işgücü istihdamında ve özellikle teknik eğitim almış mühendis ve mimarların istihdamında yaşanan sorunlara çözüm getirmelidir.
2. Küçük üreticilerin kredi, üretim araçları ve ürünlerinin (emeklerinin) karşılığı olabilecek fiyat politikaları ile desteklenmeli, örgütlenme hakkı güvence altına alınmalı, kooperatifler içerisinde toplanmaları özendirilmelidir.
3. Kıdem tazminatındaki tavan sınırlandırması kaldırılmalı, her türlü işten ayrılmada kullanılan bir hak olmalıdır.
4. Devlet sosyal güvenliğin finansmanına katkıda bulunmalıdır.
5. Sosyal güvenlik sistemi tüm sosyal tarafların içinde yer aldığı, çalışanların ağırlıklı olarak denetleyebildiği özerk yapıya kavuşturulmalıdır. İşleyişi demokratikleştirilmeli, yönetimin oluşturulmasında çalışanların çoğunluğu sağlanmalıdır.
6. Sosyal güvenlik bütün ücretli çalışanları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalı, kaçak işçiliği engelleyici önlemler alınmalıdır
7. Borçlanarak, dövizle emeklilik gibi sistemin sorunlarını artıracak konulara karşı çıkılmalıdır.
8. İşsizlik sigortası yürürlüğe konulmalı, emeklilerin durumları iyileştirilmelidir.
9. Emeklilik koşulları ağırlaştırarak pratik anlamda emekli olma imkânı yok edilmemeli, fiili hizmet zammı uygulaması geliştirilmelidir.

ÖNERGE NO: 4

İZMİR

1. Siyasi iktidarların önüne Anayasal bir görev olarak konmuş olan istihdamın geliştirilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve insanca bir ücret sağlanmasına ilişkin çalışmalar hayata geçirilmelidir.

2 - İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. İş Yasası ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasa, tüzük ve yönetmelikler uluslararası sözleşme, standart ve normlar dikkate alınarak yenilenmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-ESKİŞEHİR-İZMİR)
2. ÇSGB tarafından hazırlanan “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Taslağı” Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, sendikalar ve üniversitelerin görüşleri alınarak yeniden düzenlenmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA-ESKİŞEHİR-İZMİR)
3. Başta KOBİ’ler olmak üzere 50’den daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde ortak İş Sağlığı ve Güvenliği Birimlerinin kurulması yasalarla güvence altına alınmalı ve dolayısıyla bu işyerlerinde İş Güvenliği Mühendisi istihdam edilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
4. “İş Güvenliği Mühendisliği” kavramı, yeni bir yönetmelikle yeniden tanımlanmalı, 50’den fazla işçi çalıştıran sanayi işletmelerinde tam zamanlı İş Güvenliği Mühendisi çalıştırılması zorunlu hale getirilmeli; TMMOB’ye bağlı ilgili Odalar etkin bir denetim işlevi üstlenmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-ESKİŞEHİR-İZMİR)
5. İş Güvenliği Mühendisi, İşyeri Hekimi, işyeri sağlık memuru ve hemşirelerin mesleki bağımsızlıkları sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
6. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin kamusal bir hizmet olarak algılanması sağlanmalı, çalışma koşulları arasındaki nedensel ilişkileri araştırarak ve bilimsel araştırma yapacak kurumlar oluşturulmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
7. Eğitim ve öğretim müfredatı, orta öğrenimden başlanarak iş sağlığı ve güvenliği konusunu da içerecek şekilde yeniden düzenlenmeli, bütün okullarda .iş sağlığı ve güvenliği eğitimi yapılmalı, üniversitelerin ilgili fakültelerinde iş sağlığı ve güvenliği kürsüleri kurulmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
8. İş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilmesi için işyerlerinde “önce insan, önce sağlık, önce iş güvenliği” anlayışı yerleştirilmeli; iş sağlığı ve güvenliği eğitimine önem verilmeli, eğitim almamış çalışana işbaşı yaptırılmamalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
9. Meslek hastalıklarına ilişkin çalışmalar geliştirilmeli, meslek hastalıkları hastaneleri işlevlerine uygun olarak yapılandırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
10. İş güvencesi ile iş güvenliğinin birbirini tamamladığı gerçeğinden hareketle, tüm çalışanlar için, insana yakışır “norm ve standartta” bir iş yasası hazırlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)

11. Sigortasız ve sendikasıız çalıştırma önlenmeli, kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
12. İş kazası araştırmaları gerçekçi ve güvenilir olmalıdır. İşyerlerinde kaza ve meslek hastalıklarına ait bilgiler bir veri tabanında toplanmalı, bu bilgilerden ölçme ve değerlendirme amaçlı yararlanılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- İZMİR)
13. Gerek işçi sağlığı gerekse toplum sağlığı; bireylerin pirim ödeme gücüne yüklenmeyecek bir biçimde genel bütçeden finanse edilmeli ve koruyucu sağlık hizmetleri geliştirilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
14. İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde ilgili meslek örgütleri yetkilendirilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA)
15. Taşeronlaştırmaya her alanda ve her anlamda son verilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA)
16. Tüm çalışanlara iş güvencesi sağlanmalı, toplu sözleşmelerde iş sağlığı ve güvenliği konularına kapsamlı biçimde yer verilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA)

ÖNERGE NO: 2

İZMİR

1. “İş Güvenliği Mühendisliği” kavramı yeniden tanımlanmalı, TMMOB belgelendirme ve bu konuda hizmet veren üyelerinin denetimi konusunda yetkilendirilmelidir
2. Meslek hastalıklarının tanısı için “Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışabilir Sağlık Raporu” kapsamlı bir muayene ve tahliller sonucu verilmeli, meslek hastalıkları hastaneleri işlevlerine uygun olarak yapılandırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

F- DEMOKRASİNİN EKONOMİSİ

1. KÜRESELLEŞME

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. TMMOB, “küreselleşmenin kaçınılmazlığı” vb. emperyalizm ve kapitalizmi doğrudan veya dolaylı olarak olumlayan liberal yaklaşımları kesinlikle reddeder. (ANKARA-BURSA)
2. TMMOB ülkemizi emperyalist çıkarlara peşkeş çeken, halkaların onurunu ve geleceğini zedeleyen politikalara karşı toplumcu, demokrat, yurtsever bir temelde başka bir dünya kurma mücadelesinin içinde olduğunu bir kez daha ilan eder. (ANKARA-BURSA)

3. TMMOB emperyalist politikalar karşısında, bu ülkenin savaşız sömürsüz barıştan, halkların kardeşliğinden, emekten ve halktan yana güçlerin birlik, mücadele ve dayanışma bayrağını yükseltme iradesinin önemini bir kez daha dile getirir. **(ANKARA-BURSA)**
4. Emperyalist politikaların ekonomik, toplumsal, politik, kültürel v.b. tüm alanlardaki yıkım ve tahribatlarından kurtulmak, emek ve demokrasi güçlerinin tarihsel ve güncel bir hedefi olmalıdır. ABD, AB, Dünya Bankası, IMF vb. emperyalist devlet, birlik ve kuruluşların dayattıkları ekonomik ve sosyal politikalarla üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilim ve teknolojiyi saptıran, halkı sömüren ve yoksullaştıran, bölgesel eşitsizlikleri sürekli olarak yeniden üreten politikalar reddedilmeli, ülke, kamu yararı ve halk çıkarlarını temel alan bağımsız bir Türkiye hedeflenmelidir. **(ANKARA-BURSA)**
5. Kamu planlaması, kamu yatırımı, kamusal üretim ve hizmetleri tasfiye ederek kapitalist sömürüye daha fazla alan açan serbestleştirme, özelleştirme, taşeronlaştırma uygulamaları reddedilmeli; özelleştirilen bütün kurum, kuruluş, kaynak ve alanlar tekrar kamulaştırılmalıdır. **(ANKARA-BURSA)**
6. TMMOB planlı bir kalkınma ve tam istihdam odaklı sanayileşmeden, etkin ve yatırım kararları ile bütünleşmiş; mühendisten, bilim, AR-GE ve teknolojik gelişme ve toplumsal refahtan yana bir ülke ile kendi kaynaklarına, birikimlerine dayalı bir ekonominin mümkün olduğu inancını taşımaya kararlılıkla devam edecektir. **(ANKARA-BURSA)**
7. TMMOB'nin tüm karşı çıkış ve uyarılarına karşın tek yanlı olarak imzalanan Gümrük Birliği anlaşmasının ve ardından uygulanan teslimiyetçi politikaların ülkemizi getirdiği nokta ortadadır. Türkiye Gümrük Birliği'nden çıkmalı; serbest piyasa entegrasyonunu amaçlayan ve emperyalist bir projeksiyon olan Avrupa Birliği reddedilmelidir. **(ANKARA-BURSA)**
8. TMMOB Demokrasi Kurultayı, demokrasinin tüm boyutlarıyla tarihsel olarak kazanılabilesinin bazı önkoşulları ile emperyalizme bağımlılıktan kopuş arasında tam bir özdeşlik bulunduğunu kamuoyuna ilan eder. **(ANKARA-BURSA)**
9. TMMOB Demokrasi Kurultayı, bağımsız bir ülke ve bağımsız bir ekonominin kapalı, "otoriter, devletçi vb. bir savunu" olduğu yönündeki liberal zırvalara itibar etmeksizin kalkınma, sanayileşme, tam istihdam, toplumsal refah, demokratikleşme, bağımsızlık, ülkemizin ve halklarımızın kalkınma çıkarları bütünlüğü temelinde tüm uluslararası ticari ilişkilerin gerekliliğine ve uluslar ve halklar arasındaki kardeşçe ilişkilerin tesis edilebileceğine ikircimsiz bir şekilde inanmakta ve kamuoyuna ilan etmektedir. **(ANKARA-BURSA)**

2- EKONOMİ, KALKINMA, SANAYİLEŞME

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Planlama, sanayileşme ve kalkınma birbirinden ayrılmaz bir üçlüdür. Bu kavramlar yalnızca sanayideki teknolojik gelişmeler veya üretim sürecindeki gösterge ve katma değer artışları ile tanımlanamaz. Sanayileşme ve kalkınma “toplumsal kalkınma” anlayışı içinde, planlı bir yaklaşımla, tarım, çevre, enerji, bilim, teknoloji, istihdam, sağlık, eğitim, gelir, bölüşüm ve tüm diğer alanlara yönelik politikalarla bir bütünlük içinde tanımlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
2. Bugün her şeyden önce ülke ekonomisi ve sanayinin planlanması zorunlu hale gelmiştir. Bu planlama kamu yararına, çalışanların gelir dağılımını düzeltecek, işsizliği ortadan kaldıracak, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı sağlayacak, refahı kitlesel olarak yayacak ilke ve araçları kapsamalı, yatırımlara ağırlık verilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
3. Planlama ve kalkınma odaklı çalışmalar üniversite, sanayi, meslek odaları ve sektör kuruluşlarını da kapsayan geniş bir platformda tartışılmalı, çözüm önerileri geliştirilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
4. Türkiye küresel güçlerin ülkemize biçmiş olduğu fason üretime yönelik taşeronlaşmış sanayi işletmelerinden oluşmuş bir yapılanmayı kabul etmemeli, sanayi yapısını yeni bir modele göre, sanayileşme ve toplumsal kalkınma hedeflerine yönelik bir biçimde oluşturmalıdır. Egemen uygulamalar, fason imalat sanayi içinde özgün ürün geliştirilmesini önlemekte ve dışa bağımlılığı artırmaktadır. Türkiye geçmiş deneyimlerden gerekli dersleri çıkaracak ipuçlarını yakalamak zorundadır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
5. Ülkemizin kaynakları küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirilmeli öz kaynaklara dayalı üretimi, bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören sanayileşme politikaları uygulanmalıdır. Böylece sanayi yatırımlarında daha rasyonel seçimler yapılabilecek, ülkenin doğal kaynakları daha iyi değerlendirilebilecek, işgücünün niteliğini artırılarak, istihdam odaklı, yüksek katma değerli öncelikli sektörleri destekleyen, bölgesel farklılıkları azaltan, dengeli bir sanayi yapılaşma ulaşılabilecektir. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
6. Ülke ekonomisini dışa bağımlı ve kırılgan hale getiren Gümrük Birliği anlaşması mutlaka askıya alınmalıdır. AB ile üyelik müzakere süreçlerinde siyasi ödünler verilmesi istenen ve Türkiye'nin iç politikasına müdahale eden tavırlar reddedilerek, müktesebat değişiklikleri tüm sektörler ve meslek örgütleri nezdinde tartışmaya açılmalı ve ülke çıkarlarına yönelik politikalar oluşturulmalıdır (ADANA-ANKARA- BURSA)

7. Sanayide üretimin Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde yaygınlaştırılması ve KOBİ'lere rasyonel bir işletme yapısı ve ölçek getirecek düzenlemelerin yapılması zorunludur. Bunun için öncelikle bir sanayi envanteri çıkarılmalı, sistematik bir veri tabanı kurularak sürekli güncellenmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
8. Mühendislik alt yapısı, AR-GE ve teknolojik gelişmenin önemli bir planlama ögesi olarak değerlendirilmeli, kamu yararı ön plana alınarak benimsenmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
9. İstihdamın yapısal özellikleri, iş gücüne katılım oranlarının % 44'lere düştüğünü, sanayide işsizlik oranının % 18'lere yükseldiğini ortaya koymaktadır. İş gücüne katılım oranı OECD ortalamasına (% 60) çıkarılmalı, % 24 olan kadın istihdamı mutlaka artırılmalıdır. Kırsal göçün önlenmesi için bölgesel eşitsizlikleri giderecek biçimde öncelikli sektörlerle ağırlık veren istihdam odaklı yatırımlar Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz bölgelerine ağırlık verilerek yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
10. Bölgesel kalkınma planları tüm sektörlerde yapılacak yatırımlarla, istihdamı bölgelerde sağlayan bir ağırlıkla yapılmalı, orta vadeli planlamada 1,5 milyon kişiye iş olanağı sağlayacak 300 milyar TL'lik yatırım gerçekleştirilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA)
11. İşgücünün niteliğini yükseltecek meslek okulları, kurslar, seminer ve programları ile öncelikle kamunun ağırlığı olan yatırımlar gerçekleştirilmelidir. Bölgelerin doğal kaynakları, tarım ürünleri ve insan yapısı esas alınarak bölge planlaması yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
12. Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerinde yerel kaynaklara dayanan, ithal girdisi düşük, istihdam odaklı KOBİ niteliğindeki firmalara teşvik ve destekler öncelikli olarak sağlanmalıdır. Her türlü kayıt dışı ekonomik faaliyetin denetim altına alınması, çocuk işgücünün çalıştırılmasının önlenmesi, kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımını sağlayacak projelerin gerçekleştirilmesi zorunludur. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
13. Kamu yararına planlama, kalkınma ve istihdam odaklı gelişmelerin gerçekleşebilmesi, demokrasinin tüm ilke ve kurumlarıyla egemen olduğu, insan hakları ve özgürlüklerinin tam anlamıyla uygulandığı, toplumun tüm kesimlerinin bir arada barış içinde yaşadığı bir ortamın oluşturulması ile sağlanabilir. Demokrasi ile kalkınma birbirini reddeden değil, birbirini tamamlayan ve geliştiren durumlar olarak görülmelidir. (ANKARA- BURSA)

ÖNERGE NO: 2

ESKİŞEHİR

1. Piyasa ekonomisinin kontrolsüz bir şekilde sadece tüketmek üzerinden bilim ve teknoloji kullanmasına TMMOB karşı çıkmalı, bilim teknolojinin insanlık yararına nasıl kullanılabileceğini en geniş kitlelere anlatmalıdır. TMMOB sermaye sınıfı ve egemenlerin ranta dayalı çılgın projelerinin karşısında sağlıklı, planlı

kentleşmeyi, konut hakkını savunmalıdır. Tavsiye edilen İller Bankası ile yerel yönetimleri uluslararası finans kuruluşlarına terk edilmesine karşı kamucu kalkınmayı savunmalıdır.

ÖNERGE NO: 3 **GAZİANTEP**

1. Gelişmiş Türkiye bugün kullandığı hammaddenin 4-5 katına gereksinim duyacaktır. Bu kaynakların nereden, nasıl karşılanacağı konusunda kısa, orta ve uzun vadeli toplumsal politikalar oluşturulmalıdır.

ÖNERGE NO: 4 **İSTANBUL**

1. Kayıtdışı ekonominin kesin önlenmesi için KDV on yıllık bir süreç sonucu kademeli olarak %5'e indirilmeli ve gelir vergisi de, yine on yıllık bir süreç sonucu kademeli olarak %10'a indirilmelidir.

3. BİLİM VE TEKNOLOJİ

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. TMMOB, Türkiye'de ülke, kamu ve halk yararını gözeten, emek eksenli, bütünlüklü ve gerçekçi bilim ve teknoloji politikalarının hazırlanması ve uygulanmasını savunur. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
2. TMMOB, üyelerinin bilimsel ve teknolojik gelişmelerin iç ve dış dinamiklerini kavramalarını, teknoloji ile ilişkilerini pozitif yönde sorgulamalarını, bilim ve teknolojinin bugünkü düzeyinin ideolojik çarpıtmalar için taşıdığı olanakların farkına varmalarını sağlayacak araçların ve ortamların oluşturulması için mücadele eder. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
3. TMMOB alternatif teknolojilerin farklı politik düzenlerde olanaklılığını üyeleri aracılığıyla topluma göstermek için çabalar. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
4. TMMOB, bilimin ve teknolojinin tamamen ülke ve halk çıkarına kullanımını savunur. Teknolojinin, insanları yaptıkları işe ve doğaya yabancılaştırmayan, bireyin tüm yeteneklerinin ve yaratıcılığının önündeki teknik engelleri kaldıran, yenilenebilir kaynaklara yaslanarak doğayı tahrip etmeyen, uzmanların değil üretkenlerin ve tüm toplumun denetlediği bir teknolojinin gerçekleşmesi için mücadele eder. Eylem planlarını, politikalarını, bu hedefle ilişki içinde kurgular: (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)

5. TMMOB teknolojinin getirdiği verimlilik, işgücü kazancı ve yeniliklerin insanlığın çalışma saatlerinin azaltılması, sosyal yaşamın geliştirilmesi ve yeni istihdam alanları açılması için değerlendirilmesi gerektiğini savunur ve bu hedefler için mücadele eder. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
6. Bilgi tüm insanlığın ortak ürünüdür. TMMOB, on binlerce yıllık insanlık tarihinin ortak ürünü olan bilginin bugün tekellerin malı haline getirilmesine, bilginin metalaştırılmasına karşı çıkar. Bilgi zerindeki mülkiyetin temel dayanağı olan bütün ticari patent ve lisans haklarının iptal edilmesini savunur. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
7. Bilim ve teknoloji insanlık ve toplum içindir. Bilim ve teknolojinin kapitalist çıkarlar için kullanımı engellenmelidir. Sermayenin bilginin üretilmesi ve dağıtımı üzerindeki denetimleri kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
8. Kapitalist anlayışın dayattığı “zel niversite” modelinin tersine toplumcu bir niversite modeli esas alınmalıdır. TMMOB niversitelerin temel görevlerinden biri olan, en st düzeyde eğitim yapmak, uzmanlaşmış, bilimsel araştırma yapabilecek bilimsel ve zgr düşünebilme yeteneğine sahip insanlar yetiştirmek prensibi yanı sıra dönüştürecek topluma ve doğaya yabancılaşmamış, bağımsız düşünebilme ve düşüncelerini ifade edebilme özgürlüğüne sahip insanlar yetiştirilmesi gereksinimi için mücadele eder. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
9. TMMOB “bilgi toplumu”, “bilişim toplumu” vb. ideolojik stratejilere karşı toplumsal gereksinimleri, çevrenin korunmasını, insanlığın eşit, zgr ve refah içinde gelişimini esas alan bilim ve teknoloji politikalarını savunur. İnsanlığa ve doğaya zararlı teknolojilere karşı çıkar. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
10. TMMOB, bilim ve teknolojinin sınıfsal, cinsel, ulusal, ırksal, bölgesel her türlü egemenlik ilişkisini sürdürmek ve güçlendirmek için kullanılmasına karşı çıkar. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
11. TMMOB bilgi iletişim ağları ve internet üzerindeki çokuluslu şirketlerin denetimi kaldırılması, yeni teknolojiler konusunda kamuoyunun aydınlatılması için çalışmalar yrttr. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
12. TMMOB Türkiye’deki bilim ve teknoloji politikalarını uluslararası emperyalist örgütlerin ve yerli sermaye güçlerinin belirlemesine karşı mücadele eder. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)
13. Yüksek teknolojikli ürün grupları”nm sanayi katma değerini yksetecek i gerçeğinden hareketle TMMOB, sanayi sektörünün yüksek katma değer yaratan ve istihdam odaklı bir yapıya yönlendirilmesini ve bu amaçla yüksek teknolojikli ürünler için uzun vadeli kamu desteği devreye sokulmasını savunur. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)

14. TMMOB ülkemizin geleceğini tüm alanlarda bilim, teknoloji, Ar-Ge, inovasyon, mühendislik, yerli üretim, yerli kaynaklara dayalı, tam istihdam ile toplumsal refahı amaçlayan ülke halkından yana politikalarda görür ve bu uğurda mücadele eder. (ADANA-ANKARA- BURSA-İZMİR)

ÖNERGE NO: 2 MUĞLA

1. TMMOB'a bağlı odalar tarafından uzmanlık alanları doğrultusunda üniversitelerin ilgili bölümleri ve özel kuruluşların da görüşleri alınarak Bilim ve Teknoloji Politikaları oluşturulmalıdır. Bu politikaların uygulanması konusunda siyasi erke baskı yollarını araştırılmalıdır ve BTYK'ya oda temsilcileri mutlaka katılmalıdır.
2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerden ülke ihtiyaçlarının giderilmesinde veya gelişimine olumlu katkıları sağlayacak olanların Türkiye'ye kazandırma yollarının araştırılması. Bunlardan etkin yararlanma potansiyeli olanlarla bu bilgiler paylaşılmalı. Bu bilgilerin halka sağlıklı bir şekilde, çarpıtılmadan ulaştırma yolları aranmalıdır.
3. TÜBİTAK tarafından oluşturulan tüm bilim dallarını kapsayan ARBİS TARABİS gibi eleman tarama sistemlerinin oda bazında geliştirilmesi sağlanmalıdır. Desteğe ihtiyaç duyan sanayi kuruluşları ile bu konularda aktif çalışan araştırmacıların birlikte çalışma olanakları üzerine yoğunlaşılmalıdır.

4. KONUT SORUNU

BARINMA HAKKI, KENTLEŞME VE YEREL YÖNETİMLER

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. TMMOB, kentlerimizde var olan sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda, toplumun büyük bölümünü dışlayan, halkın katılım ve denetimine kapalı mevcut yerel yönetim biçiminin aşılmasını, kent halkının ve meslek örgütlerinin demokratik katılımı ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini, öncelikli ve temel gerek olarak görmektedir. (ADANA-ANKARA- BURSA-VAN)
2. Kentlerde yaşanan sorunların çözülmesinde demokrasi kültürünün geliştirilmesi de önemlidir. İnsanların toplumsal örgütlülükler içerisinde yer alması ve bu örgütlülüklerin kentsel politikalara etki edecek kanallara sahip olması önem taşımaktadır. Kentlerin herkes için yaşanılabilir yerler olması, sosyal, kültürel ve bilimsel unsurların bir arada gözetildiği politikalar geliştirilmesiyle

doğru orantılıdır. Kentlerde demokrasi, söz konusu bütünlüklü politikaların belirlenmesi ve uygulanmasında meslek örgütleri, sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinin katılımıyla anlam bulacaktır. Sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin geliştirilmesi açısından, halkın ve meslek örgütlerinin katılım ve denetiminin sağlanması temel bir gerekliliktir. (ADANA-ANKARA- BURSA)

3. Planlama süreçleri, basta meslek odaları ve demokratik kitle örgütleri olmak üzere tüm kent halkının örgütlü katılım ve denetimine açık olmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- VAN)
4. Meslek örgütlerinin ve demokratik kitle örgütlerinin kendi alanlarıyla ilgili karar ve hizmetlerin denetlenmesinde etkin olmaları sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- VAN)
5. Metropol, ölçüğe ulaşmış kentlerimizde planlama idari sınırlardan bağımsız biçimde ele alınmalı, özerk planlama kurumu örgütlenmesi sağlanmalıdır. (ANKARA- BURSA)
6. Parçacı planlama yaklaşımına son verilmeli., plan kararlarıyla celisen projeci yaklaşımlar terk edilmelidir. İmar afları yasaklanmalı, imar affı sonucunu doğuran yasal düzenlemelerden vazgeçilmelidir. (ANKARA- BURSA)
7. Bölgesel planlama birimleri oluşturularak, mekansal strateji planları hazırlanmalı, alt ölçeklerde hazırlanacak planların, “planların kademeli birlikteliği” ilkesi doğrultusunda üst ölçekli plan kararlarına uyumu sağlanmalı, denetlenmelidir. (ADANA-ANKARA -BURSA)
8. Bölgesel ölçekten kent ölçeğine ve parsel ölçeğine kadar, uygulamada haksız rantların oluşumuna ve yağmalamaya olanak tanıyan yasal düzenlemeler kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- VAN)
9. Kentsel koruma alanları siyasal iktidarlardan özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Kentleşme ve çevre ilişkisinin doğru kurulması ve kent korumacılığı, bölgesel planlama ve nazım plan kararlarında, sosyal içerikli bir bakışla olmalıdır. (ADANA-ANKARA –BURSA)
10. Kentlerin tarihi ve kültürel değerlerinin korunması, geliştirilmesi, gelecek nesillere aktarılması sağlanmalıdır. Tarihsel ve kültürel geçmişimizin kentlerdeki varlıklarına yönelik her türlü olumsuz eylemin zeminini sağlayan, tahrip ve yok edilmelerinin önünü açan, kolaylaştıran yasal düzenlemeler kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- VAN)
11. Kente dair ortak değerlere, kentsel tarihi dokuya ve çevreye yönelik zarar verici girişimler, “kente karşı suç” olarak görülmeli, kente ve çevreye yönelik suçlar ve yaptırımları ilgili mevzuatta tanımlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- VAN)

12. Kamuya ait arazi ve yapıların satışı ya da özelleştirilmesi yöntemleri ile elden çıkarılmasına son verilmelidir. Kamu mülklerinin tümüyle kamusal tesisler için kullanılmasının sağlanmasının yanı sıra, sosyal donatı ve teknik altyapı hizmetlerinin görülebileceği alanlar için yeni kamulaştırmalar yapılmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
13. Yerel yönetimler ile merkezi idare, konut üretiminde kâr amacı güden ticari bir kuruluş gibi çalışmamalı, devlet liiks konut üretiminden çekilmeli, gerçekten ihtiyacı olan kesimler için sosyal amaçlı konut üretimi yapılmalıdır. **(ANKARA -BURSA)**
14. TOKİ elivle sürdürülen ve kentlerimizi kimliksizleştiren. tek tiplastiren toplu konut uygulamalarına son verilmeli, yöresel mimari birikimi yansıtan, mimari kültürün sürdürülmesine aracılık yapacak konut projeleri uygulamaya sokulmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
15. Kentsel dönüşüm projeleri, kültürel, tarihi, yerel ve özgün dokuyu koruma ve halkın çıkarları temelinde kurgulanmak, kentsel toprak rantlarını aktarmaya yönelik politikalara dayalı kentsel dönüşüm projeleri reddedilmelidir. **(ADANA-ANKARA-BURSA-ESKİŞEHİR- VAN)**
16. Kentsel dönüşüm projeleri, bugüne kadar uygulanan rant esash uy gul amal arı n ters i ne demokratik ve katılımcı bir anlayışla yaşama geçirilmeli, halkın barınma ihtiyacı ve ödeme gücü düşünülerek düzenlemeler yapılmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
17. Dönüşüm projelerinin geliştirildiği alanlarda yaşayan halkın tasfiyesini öngören yaklaşımlar terk edilmeli, projeler halkın kendi yaşam alanlarında korunmasını sağlayacak bir yaklaşımla ele alınmalıdır. **(ANKARA- BURSA-VAN)**
18. Özellikle kent yoksullarının yoğun yaşadığı bölgelerde, kentsel dönüşümün aynı zamanda kültürel ve sosyal bir dönüşüm olması gereğinden hareketle, bu bölgelerde kültürel ve sosyal buluşma ortamları oluşturulmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
19. Depremlerin yanı sıra, afete dönüşme riski taşıyan diğer doğa olayları, çevreye uyumsuz, kontrolsüz ve plansız büyüyen yerleşim alanlarında sıkça yaşanan seller ile büyük orman yangınlarına yönelik önlemler geliştirilmeli, kentlerimizde tüm afetlere yönelik “sakinim planları” hazırlanmalıdır. **(ANKARA-BURSA- VAN)**
20. Kentlerde afetlerden korunmak ve zararlarından en az etkilenmek amacıyla “Afet Risk Yönetimi” anlayışı benimsenmeli, öncelikle afet riski olan bölgeler tespit edilmeli ve söz konusu riskleri azaltacak önlemler alınmalıdır. Tüm kentlerimizde kapsamlı afet yönetim planları hazırlanmalı ve gecikmeksizin uygulama olanakları yaratılmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA- ESKİŞEHİR- HATAY-VAN)**

21. Geri dönülemez bir noktaya gelmeden, kentleşme, enerji, sanayileşme vb. gerekçelerle kent ekosistemlerine, kent ormanlarına ve diğer tüm doğal kaynakların tahrip edilmesine son verilmelidir. (ANKARA –BURSA)
22. Su havzalarında yaşanan yoğun yapılaşmanın önüne geçilmeli; uluslararası düzeyde stratejik önemi giderek artan suyun temin edildiği kaynaklar ve havzalar kamusal temelde korunmalıdır. (ANKARA- BURSA)
23. Yerel yönetimler mahallelere dayandırılmalı, Mahalle Meclisleri kurulmalı, kararlara halkın katılım olanakları geliştirilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
24. Kent Konseyi oluşumuna ilişkin yasal düzenlemeler değiştirilmeli, konseye mahallelerin katılımı sağlanarak, kent yönetimine ilişkin mahalle ölçeğinden başlayan ve aşağıdan yukarı örgütlenen karar alma mekanizması kurulmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
25. Yerel yönetimler, katılım ve denetimde demokratikleşmeyi içselleştirmelidir. Halkın kamu bilgisine erişimi, kararları ve uygulamalarını denetleme süreçlerine katılımı sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
26. Kentsel kamu hizmetlerini ticarileştiren özelleştirmeler durdurulmalı, reddedilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
27. Yerel yönetim hizmetlerinin verilmesinde taşeronlaştırmaya son verilmelidir. (ANKARA-BURSA)
28. Kentin kaderini etkileyecek büyük projeler kentte yaşayanların tartışmasına açılmalı; meslek odalarının, uzman kişilerin ve üniversitelerin görüşleri ve hukuka, bilime ve tekniğe bağlılık esas alınmalıdır. Meslek örgütlerinin ve üniversitelerin bilimsel ve hukuki temellere dayandırarak karşı çıktığı hiç bir proje yerel yönetimler tarafından hayata geçirilmemelidir. (ADANA-ANKARA- BODRUM-BURSA -DENİZLİ)
29. Aslen yerel yönetimlere ait olması gereken görev ve yetkilerin ayrımsız biçimde yerel yönetimlere devri sağlanmalı, zaman içinde merkezi idare tarafından el konulan yetkiler iade edilmeli, kamusal denetim mekanizmaları geliştirilmelidir. (ANKARA-BURSA)
30. Neo liberal sosyo ekonomik dönüşümler uyarınca yapılan Belediye Yasası. İl Özel İdaresi Yasası. Büyükşehir Belediyesi Yasası. Mahalli İdare Birlikleri Yasası, İller Bankası Yasası, İmar Yasası, Kamu İhale Yasası, Kanun Hükmünde Kararnameler ve ilgili diğer tüm mevzuat değişiklikleri iptal edilerek, meslek odaları ve ilgili tüm toplum kesimlerinin katılımıyla yeniden düzenlenmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA –DENİZLİ)
31. Kente dair ortak değerlere, kentsel tarihi dokuya ve çevreye yönelik zarar verici girişimler, “kente karşı suç” olarak görülmeli, kente ve çevreye yönelik suçlar ve yaptırımları ilgili mevzuatta tanımlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BODRUM-BURSA- DENİZLİ)

32. Su haktır, suyun ticari bir meta haline getirilmesi kabul edilemez. Suyun her türlü kirlenmeden arındırılarak en ekonomik tercihler dahilinde halka ulaştırılması sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ)
33. Suyun yanı sıra diğer kentsel altyapının, (elektrik, doğalgaz, ulaşım, iletişim, haberleşme vb. karşılanmasında, kâr amacı gütmeyen, arz güvenliğini temel alan, ucuz, kesintisiz, temiz hizmet üretme anlayışı geliştirilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA -DENİZLİ)
34. Kent nazım planı ile bütünlük olarak ve bilimsel araştırmalara dayalı olarak hazırlanması gereken kentsel ulaşım planı olmadan, herhangi bir ulaşım türünü seçmek, kalıcı bir ulaşım yatırımına girişmek ve ona öncelik vermek, kente ve kentliye karşı işlenmiş bir suçtur. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ)
35. Kentsel ulaşım, özelleştirilme ve ticari bir işletme anlayışı ile değil, kamusal bir hizmet olarak ele alınmalı, çevremizi olumsuz etkileyen özel araç öncelikli kara taşımacılığının yerine insan odaklı çağdaş toplu ulaşım olanakları geliştirilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
36. Ulaşım sistemi, yolcuların gereksinmelerine uygun, kolay aktarma yapmalarına olanak sağlayacak bütünlük bir sistem olarak tasarlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
37. Ulaşım araçlarının yarattığı gürültü, hava kirliliği ve çevre sorunlarından kaynaklanan olumsuzlukların en aza indirilmesini sağlayacak önlemler kısa süre içinde alınmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
38. Yerleşmelerin tümünde ve yerleşmenin her kesiminde, koruyucu sağlık hizmetlerini temel alan, parasız sağlık ve sosyal hizmet uygulamaları hayata geçirilmelidir. (ANKARA-BURSA)
39. Kentte yaşayan farklı sosyal kesimlerin ortak yaşam ve dayanışma bilincini geliştirecek yeni kamusal mekanlar oluşturulmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
40. Eşit yurttaşlık temelinde bir toplum fikrinden hareketle, kent merkezine ulaşacak ekonomik gücü olmayan, ya da kent merkezi dışında yaşayan yurttaşların yaşadığı bölgelerde sosyal, sanatsal, kültürel faaliyetler kurumsallaştırılmalı, sosyal yaşam faaliyetleri herkes için erişilebilir temel bir hak olmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA)
41. Her yerleşmede yaşlılar için özel programlar geliştirmeli, sağlıklı yaşlanmanın koşulları yaratılmalı, ihtiyaç sahipleri toplumsal koruma altına alınmalıdır. (ADANA- ANKARA-BURSA DENİZLİ)
42. Kent ortamında, örneğin, kentsel ulaşım hizmetlerinin, yolların, kaldırımların, kamuya açık yapıların ve kullanım alanlarının düzenlenmesinde, engelli bireylerin hakları korunmalı, engellilerin ihtiyaçlarına uygun standartlarda tasarım ve uygulamalar yapılmalıdır. Engellilerle ilgili yasal düzenlemelerde

öngörülen koşulların yerine getirilmesi belediyeler için öncelikli bir görev olmalıdır. Uygulamalar, kısıtlı alanlarda örnek uygulama olmaktan çıkarılmalı, kentin bütününde, tüm yaşam alanlarında standart uygulamaların hayata geçirilmesi için gerçekçi programlar oluşturulmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA –DENİZLİ)

43. Engelli yurttaşlarımızın tüm kamusal alanlarda eşit olarak var olabilmeleri için mekansal tasarım ilkeleri geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Toplumcu bir bakış açısıyla, engelli kentlilere yönelik sosyal hizmet uygulamaları geliştirilmelidir. Belediyelerce hazırlanan proje, uygulama ve hizmetlerde engelliler için pozitif ayrımcılık yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
44. Çalışmayan engellilerin kamu hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
45. Kadınların kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri, çocukların ve gençlerin sportif, kültürel ve sanatsal gelişimlerini sağlayabilecekleri ortamlar ve mekanlar üretilmelidir. (ADANA-ANKARA-BURSA -DENİZLİ)
46. Kamu İhale Yasasında yapılan değişikliklerle ihalelerde kamu denetimi azaltılarak yaratılmak istenen rant ve talana karşı çıkılmalı, ihalelerin şeffaf, denetime ve katılma açık biçimde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)

ÖNERGE NO: 2

ADANA

1. Metropollerin çoğu için acil planlama yapılmalıdır. Ekolojik onarım paketli bu planlamalar ile kentlerin soluk alması sağlanabilecektir.
2. Yerel yönetimlerde tekil kişi belediyeçiliğine son verilip, bilimsel emeğe dayalı kadroların siyasi baskılardan arınmış kolektif üretimleri temel alınmalıdır.
3. Mevzii imar uygulamaları kaldırılmalıdır. İmar ve orman afları yasaklanmalıdır. Kente karşı suç tanımı geliştirilerek yasal toplumsal yaptırımlara işlerlik kazandırılmalıdır.
4. Yerel yönetimler, katılım ve denetimde demokratikleşmeyi içselleştirmelidir. Halkın kamu bilgisine erişimi, kararlara ve alınan kararların uygulamalarını denetleme süreçlerine katılımı kolaylaştırılmalıdır.
5. Yerel yönetimler, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler ve yardım gibi temel 'kamu hizmetlerine', kamusal alan sorumluluğu ile yaklaşmalıdır. Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesine son verilmelidir.
6. Elektrik, su, doğalgaz, temiz hava, ulaşım, haberleşme gibi temel insan ihtiyaçlarının karşılanmasında, kar amacı gütmeyen, arz güvenliğini temel alan, ucuz, kesintisiz, temiz hizmet üretme anlayışı geliştirilmelidir.
7. Yaşam ve çalışma alanlarının doğru bir şekilde oluşturulmasında toplumun irade etkinliğini kolektivist bir tarzda temsil etmesi gereken planlamayı toplumsal yaşamın tüm alanlarına sokacak bir süreç başlatılmalıdır.

8. Eşit yurttaşlık temelinde bir toplum fikrinden hareketle, kent merkezine ulaşacak maddi imkanı olmayan, ya da kent merkezi dışında yaşayan yurttaşların yaşadığı bölgelerde sosyal yaşamdan dışlanmanın önüne geçecek, sosyal, sanatsal, kültürel faaliyetler kurumsallaştırılmalı, sosyal yaşam faaliyetleri herkes için talep edildiğinde erişilebilir temel bir hak olmalıdır.
9. Koruyucu sağlık hizmetlerini temel alan, parasız sağlık ve sosyal hizmet uygulamaları hayata geçirmelidir.
10. Ülke emlakinin Dönüşüm Alanları Yasa Tasarısı ile ulusal ve uluslararası piyasalarda satılabilir mal haline getirilmesi ve Mortgage Yasası kanalıyla da satılmasına yönelik girişim ve düzenlemeler iptal edilmelidir.

ÖNERGE NO: 3

1. Kentleşme ve planlamaya yönelik “kent ve çevre suçu” kavramı geliştirilmeli, yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarını belirleyen yasal düzenlemelerde yer almalıdır **(ADANA-DENİZLİ)**
2. Kamuya ait arazi ve yapıların satışı ya da özelleştirilmesi yöntemleri ile elden çıkarılmasına son verilmelidir. Sosyal donatı ve teknik altyapı hizmetlerinin görülebileceği alanlar için yeni kamulaştırmalar yapılmalıdır. **(ADANA-DENİZLİ)**
3. Koruyucu sağlık hizmetlerini temel alan, parasız sağlık ve sosyal hizmet uygulamaları hayata geçirilmelidir. **(ADANA-DENİZLİ)**
4. Özellikle kent yoksullarının yaşadığı bölgelerde, kentsel dönüşümün aynı zamanda kültürel ve sosyal bir dönüşüm olması gereğinden hareketle, bu bölgelerde kültürel ve sosyal ortamlar oluşturulmalıdır. **(ADANA-DENİZLİ)**
5. Kentsel dönüşüm projeleri, kültürel, tarihi, yerel ve özgün dokuyu koruma ve halkın çıkarları temelinde kurgulanmalı, rant politikalarına dayalı kentsel dönüşüm projeleri reddedilmelidir. **(ADANA-DENİZLİ)**
6. Ülke emlakinin Dönüşüm Alanları Hakkında Yasa Tasarısı ile ulusal ve uluslararası piyasalarda satılabilir mal haline getirilmesi ve Mortgage Yasası kanalıyla da satılmasına yönelik girişim ve düzenlemeler iptal edilmelidir. **(ADANA-DENİZLİ)**
7. Kentsel dönüşüm projeleri bugüne kadar uygulanan rant esaslı uygulamalar dışında demokratik ve katılımcı bir anlayışla yaşama geçirilmeli, halkın barınma ihtiyacı ve ödeme gücü düşünülerek düzenlemeler yapılmalıdır. **(ADANA-DENİZLİ)**
8. Dönüşüm projelerinin geliştirildiği alanlarda yaşayan halk bu yaşam alanlarından uzak, sağlıklı başka bir ortamda yeniden iskan edilmemelidir. **(ADANA-DENİZLİ)**
9. Deprem yanı sıra doğa olayları ve çevreye uyumsuz, kontrolsüz, plansız büyüyen yerleşim alanlarında sıkça yaşanan seller ile büyük orman yangınları afetler arasında sayılmalıdır. **(ADANA-DENİZLİ)**

10. Kentlerde afetlerden korunmak ve zararlarından en az etkilenmek amacıyla “Afet Risk Yönetimi” anlayışı benimsenmeli, öncelikle afet riski olan bölgeler tespit edilmeli ve söz konusu riskleri azaltacak önlemler alınmalıdır. Tüm kentlerimizde kapsamlı afet yönetim planları hazırlanmalı ve gecikmeksizin uygulama olanakları yaratılmalıdır. (ADANA-DENİZLİ)
11. Geri dönülemez bir noktaya gelmeden, kent ekosistemlerine, kent ormanlarına ve diğer tüm doğal kaynakların tahrip edilmesine son verilmelidir. (ADANA)

ÖNERGE NO: 4

BATMAN

1. Kent yaşamını ilgilendiren imar, kültür ve turizm, çevre, kamu yönetimi, merkezi ve yerel yönetim sistemlerini düzenleyen yasaların insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşana bilirlik gibi kavramları referans alınması ve ön plana çıkartılması amaçlanmalıdır.
2. Özelleştirme ve rant odaklı parçacı planlama anlayışı yerine katılımcı, şeffaf, bütüncül planlama anlayışını geliştirecek yasal düzenlenmeli ve kurumsal yapılanma gecikmeksizin hayata geçirilmelidir.
3. Halkın barınma sorununun çözümüne yönelik olarak hazine arazileri arsa stoku olarak tutulmalı, bu stoklar kentsel planlamada insan-toprak ilişkisi göz önünde bulundurularak kullanılmalıdır. Barınma ihtiyacının güvenli, sağlıklı konutlar aracılığıyla çözülmesi için programlar ve kurumlar geliştirilmelidir. Halkın barınma sorununu çözmek yerine orta-üst gelir gruplarına ve ranta yönelen TOKİ, bu amaca uygun olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Yerel yönetimlerin ilgi ve sorumluluk alanı, barınma sorununa insani çözüm bulma doğrultusunda genişletilmelidir.

ÖNERGE NO: 5

BATMAN

1. Yerel yönetimler, topluma verilecek yerel ve ortak hizmetlerden sorumlu olmaları, güvenli toplumun oluşumunda tabandan başlayacak bir örgütlenmeyi en kolay gerçekleştirecek kurum olmaları, suçların oluşumuna neden olan toplumsal deformasyonları giderebilecek ilişkilere ve araçlara sahip olmaları vb. nedenlerle kent güvenliğinin sağlanmasında birincil kurum olarak görülmelidir.
2. Temsili Demokrasiden Doğrudan Demokrasiye geçişin en önemli aşaması olan ve sadece bölgemiz için değil, her bölgenin yerel özgünlükleri doğrultusunda, evrensel demokratik kriterleri baz alan, ULUS DEVLET anlayışını aşan Demokratik Özerk Yerel Yönetim Modeli hayata geçirilmelidir.

ÖNERGE NO: 6

BODRUM

1. Popülist yaklaşımla imar affını siyasi istismarlara, kaçak yapılarla, talana dönüştüren politikalarla ivedilikle vazgeçilmesi sağlanmalıdır.
2. Kent bilincinin geliştirilmesi için çalışmalar örgütlenmelidir.
3. Kent planlaması, kentsel tasarım, mimarlık vb. konularda ilgili meslek odaları ile birlikte karar süreçlerinin örgütlenmelidir.
4. Demokrasinin en temellerinden kuvvetler ayrılığı ilkesi gerekçe gösterilerek ,yerel yönetimlerin üzerindeki İçişleri bakanlığı teftiş gücü ve doğruluğu irdelenmeden başlatılan hukuki süreçlerin kamu oyu önünde oluşturulmak istenen itibarsızlaştırma ve bundan siyasal yarar elde etme algılaması yarattığı kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
5. Meslek odalarının öncülüğünde oluşturulacak kentlilik bilinci ile halkın kendi yerel yöneticisini aktif olarak denetlemesi sağlanmalıdır.
6. Kent meclislerinin yaşama geçirilmesi ve sonrasında çalışmaların izlemesi hususunda İKK bünyelerinde komisyonlar kurulmalıdır.
7. Kentsel dönüşüm projeleri, kültürel, tarihi, yerel ve özgün dokuyu koruma ve halkın çıkarları temelinde kurgulanması ve rant politikalarına dayalı kentsel dönüşüm projelerinin reddi için hukuki mücadelelere devam edilmelidir.
8. Ulaşım araçlarının yarattığı gürültü, hava kirliliği, CSM antenlerinin yarattığı manyetik alan kirlilikleri ve çevre sorunlarından kaynaklanan olumsuzlukların en aza indirilmesi hususunda halkın biçimlendirilmesi kampanyaları yapılmalıdır.
9. Meslek Odalarının önceliğinde Yerel yönetimler, katılım ve denetimde demokratikleşmeyi içselleştirme, halkın kamu bilgisine erişimi, kararlar ve uygulamaları denetleme süreçlerine katılımı sağlanmalıdır.
10. Seksen sonrası özellikle uygulanan apolitikleştirme politikaları neticesi özellikle genç mühendis, mimar ve Şehir plancıları arkadaşların TMMOB ve bağlı meslek odalarının düzenlediği demokrasi kurultayı gibi bu tip etkinliklere katılma eğilimindeki azlığın kusurunu onlarda aramak yerine onları bilinçlendirerek TMMOB örgütlendirme modelinde gençlerin katılımının yoğunlaştırılması için çalışmalar yapılması sağlanmalıdır.

ÖNERGE NO: 7

DENİZLİ

1. Su havzalarında yaşanan yoğun yapılaşmanın önüne geçilmeli; uluslararası düzeyde stratejik önemi giderek artan suyun temin edildiği kaynaklar ve havzalar kamusal temelde korunmalıdır.

2. Yaşam ve çalışma alanlarının doğru bir şekilde oluşturulmasında toplumun irade etkinliğini kolektivist bir tarzda temsil etmesi gereken planlamayı toplumsal yaşamın tüm alanlarına sokacak bir süreç başlatılmalıdır.
3. Yerel yönetimler ile merkezi idare, konut üretiminde kâr amacı güden ticari bir kuruluş gibi çalışmamalı. gerçekten ihtiyacı olan kesimler için sosyal amaçlı konut üretimi yapılmalıdır.
4. Kentlerin tarihi ve kültürel değerlerinin korunması, geliştirilmesi, gelecek nesillere aktarılması sağlanmalıdır. Tarihsel ve kültürel geçmişimizin kentlerdeki varlıklarına yönelik her türlü olumsuz eylemin zeminini sağlayan, tahrip ve yok edilmelerinin önünü açan, bu tarz kamusal değerlerimizin rantsal dönüşümünü hedefleyen yasal düzenlemeler kaldırılmalıdır.

ÖNERGE NO: 8

ESKİŞEHİR

1. İktidar tarafından yandaş şirketlerine kaynak aktarma aracı olarak kullanılan ve bir devlet şirketine dönüşmüş olan TOKİ özel sektörle rekabet yerine asli görevi olan “Dar gelirlilere konut üretme” amacına hizmet etmeli, TOKİ inşaatları Yapı Denetim Yasası kapsamında denetlenmelidir.

ÖNERGE NO: 9

ESKİŞEHİR

1. TMMOB, kentlerimizde var olan sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda, toplumun büyük bölümünü dışlayan, halkın katılım ve denetimine kapalı mevcut yerel yönetim biçiminin aşılmasını, kent halkının ve meslek örgütlerinin demokratik katılımı ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini öncelikli ve temel gereklilik olarak görür. Sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması, kentsel yaşam kalitesinin geliştirilmesi noktasında, halkın ve meslek örgütlerinin katılım ve denetiminin sağlanması için diğer meslek örgütleriyle birlikte mücadele eder.
2. TMMOB, “Bölgesel Planlama Birimleri” oluşturularak bölgesel planlamalar yapılmasını, “Kent Planlama Birimleri” oluşturularak kentsel gelişme alanlarına yönelik kamulaştırma ana planı hazırlanmasını, hangi sınıf toprakların, imara açılacağı veya kamulaştırılacağı belirlenmesi için gerekli girişimlerde bulunarak yasama organlarına baskı oluşturur. Bölge Planlama, şehir planlama ve imar yasasında rantlara ve yağmalamaya olanak tanıyan maddelerin kaldırılması için mücadele eder.
3. TMMOB; yerel yönetimlerin, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler ve yardım gibi temel ‘kamu hizmetlerine’, kamusal alan sorumluluğu ile yaklaşmasını; kamu hizmetlerinin özelleştirilmesine son verilmesini; elektrik, su, doğalgaz, temiz

hava, ulaşım, haberleşme gibi temel insan ihtiyaçlarının karşılanmasında, kar amacı gütmeyen, arz güvenliğini temel alan, ucuz, kesintisiz, temiz hizmet üretme anlayışı geliştirilmesini; engelli yurttaşlarımızın tüm kamusal alanlarda eşit olarak var olabilmeleri için mekânsal tasarım ilkeleri geliştirilmesini ve uygulanmasını talep eder ve bu talebini etkinleştirerek sürdürür.

ÖNERGE NO: 10

GAZİANTEP

1. Plansız alanlar yerine planlı şehir alanları oluşturulmalıdır.
2. Yeşil alanların çoğaltılması ve korunması sağlanmalıdır.
3. Düzenli ve çevreci organize sanayi bölgeleri oluşturulmalıdır.
4. Çöplerin kaynağında ayrıştırılması için çalışmalar yapılmalıdır.
5. Sanayi tesislerinin ve iş merkezlerinin mümkün olduğu kadar yerleşim merkezleri dışına kurulmasına özen gösterilmelidir.
6. Özellikle hava kirliliğinin yoğun olduğu yerlerde ağaçlandırma yapılarak yeşil alanların artırılması sağlanmalıdır.
7. Yeni yerleşim birimlerinde mümkünse merkezi ısıtma sistemleri kurulmalı ve enerji tasarrufu için bina yalıtımlarına özen gösterilmelidir.
8. Şehir planlamasında, meteorolojik faktörler, özellikle rüzgâr durumu dikkate alınmalıdır.

ÖNERGE NO: 11

GAZİANTEP

1. Yapılar afet yönetmeliği dikkate alınarak yapılmalı ve zemin şartları bilinmelidir. Gaziantep'in afet senaryosu hazırlanmalıdır. Afet yönetimi konusunda yerel yönetimler ellerindeki mevcut yetkileri kullanarak afet risklerinin azaltılmasına yönelik plan, proje ve çalışma yapmalıdırlar. Çağdaş anlamda bir yapılaşma ve kent oluşturmak için bilimsel verilere dayalı, jeolojik ve jeofizik özellikler de dikkate alınarak imar planları düzenlenmelidir.
2. Kentlerimizde birikmiş olan altyapı sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması kent halkının katılım ve denetiminde, meslek örgütlerinin demokratik katılımı ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesi önceliği ve temelinde ele alınmalıdır.
3. Siyasetin görevlerinden biri de kent sorunlarına çözüm üretmektir. Ülkeyi yönetmeye talip siyasi partilerimizin yerel örgütleri kente ve kent yaşamına ilişkin özgün politikalar üretmeli, uzmanların ve ilgili meslek kuruluşlarının ürettiği çalışmalardan yararlanmalıdır. Halk, yerel yönetimin kendi yönetimi olduğunu benimseyebilmelidir. Bunun gerçekleşmesi, etkin yurttaş ve kentli

olma bilinci kazanılmasına katkı sağlayacaktır. Kentin sorunlarının çözümünde sorunu yaşayanların görüşleri alınmalıdır. “Ben doğruyu bilirim, Yaptım oldu” mantığı mutlaka terk edilmelidir. Sorunların çözümünde Sivil Toplum Örgütleri, Meslek Odalarının da görüşü alınarak ortak akıl ile çözüm üretilmelidir. Belediyenin yaptığı hizmetlerde kamu yararı öncelikli olmalıdır.

4. Yerel Yönetimlerin Çevre, İmar, Trafik, Kentleşme Sorunlarını etkin bir şekilde çözüme kavuşturması için yeterli sayıda mühendis istihdamını sağlamaları gerekmektedir.

ÖNERGE NO:12

İSTANBUL

1. Kamu tarafından taşınmazlardaki tüm kültürel, doğal, barınma, yerleşme, insan, kent, çevre ve yaşam haklarının sınırlandırılması sonucunda, bu hakların nakit karşılıkları yerine ayrılan alanlara aktarılarak talep edilmesi hususunda hukuksal normlar oluşturulmalı, söz konusu “Aktarım Hakkı”na Anayasada ayrıca, İmar ve Koruma Hukukunda yer verilmelidir.
2. İmar planları Türkiye ölçeğinde anayasal bir norm olarak bütünleştirilerek eşitliği sağlayacak ve ranta meydan vermeyecek bir hüviyete büründürülmeli, buna paralel imar ve yapılaşma hakları da yine anayasal bir norm olarak aynı başlık altında düzenlenip, sonra da buna dayanarak, alt konumdaki “İmar Hakları Aktarım Yasası” çıkarılmalı, “Tapu ve Kadastro Yasası da yeniden düzenlenerek ülkemizde, çok acil bir imar hukuku sorunu çözüme kavuşturulmalıdır.

ÖNERGE NO: 13

İZMİR

1. Her yurttaşın insan onuruna yaraşır, doğal ve kültürel çevre ile kentsel koşullara uyumlu, sağlıklı ve güvenli bir kentsel çevrede yaşama ve barınma hakkı vardır. Devlet hakkı sağlayabilmesi için gerekli önlemleri almakla görevlidir.
2. Kentsel dönüşümün tüm kent mekanı üzerinde yaratacağı etkiler irdelenmeli, bütünsel bir planlamanın sonucu olabilecek kentsel dönüşüm stratejisi izlenmelidir. Dönüşümün nasıl ve ne şekilde olacağı kentin ortak ihtiyaçları gözetilerek belirlenmeli, salt rant amaçlı uygulamalar biran önce terk edilmelidir.
3. Kentsel dönüşüm uygulamalarını yönlendiren plan ve projeler kamu yararı ilkesine uygun bir biçimde üretilmeli, pazarlama ve rant uğruna mühendislik, mimarlık ve planlama meslek ilkeleri göz ardı edilmemelidir.
4. İmar aflarının yarattığı hakların ötesinde bir yaklaşım geliştirilerek, barınma ve konut hakları göz ardı edilmemeli, bu alanlarda yaşayanlar açısından kentsel dönüşümün sosyal bir yıkıma dönüşmesi engellenmelidir.

5. Kentsel dönüşüm bölgelerinde kiracı olarak yaşayanların da barınma hakkı olduğu unutulmamalı ve onların bu süreç sonunda barınma haklarının korunması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Planlamanın bilimsel esaslarını ve kamu yararını göz ardı eden, kentleri planlama süreçleri içerisinde değil parçacı rant odaklı “dönüşüm projeleri” etrafında geliştirecek ve mekansal eşitsizlikleri derinleştirecek kentsel dönüşüm uygulamalarına tümüyle son verilmelidir.
6. Planlama süreçleri kent ve demokrasi meclislerince denetlenebilir olmalıdır. Metropollerimizin çoğu için acil planlama yapılmalıdır. Ekolojik onarım paketli bu planlamalar ile bu kentlerin soluk alması sağlanabilecektir. Yerel yönetimlerde tekil kişi belediyeciliğine son verilip, emeğe dayalı kadroların siyasi baskılardan arınmış kolektif üretimleri temel alınmalıdır.
7. Halkın, merkezi ve yerel yönetimlerin tüm icraatlarına ilişkin doğrudan kaynağından bilgi edinme hakkı ve yolları açık tutulmalıdır.
8. Yaşam alanlarında yapılacak her türlü değişiklik sürecinde tüm insanların söz, yetki ve karar hakkı olmalı; kentte yaşanacak dönüşüm süreçleri o kentte yaşayanların ortak ihtiyaçlarını ve kamu yararını temel alan bir biçimde şekillendirilmelidir.
9. Kamu arazileri kentlerin geleceğidir, her geçen artan kentsel ortak kullanımların sağlanabilmesi için kamu arazilerinin satışı durdurulmalı, bu şekilde satılmış araziler geri alınmalıdır.
10. Kentin tüm doğal, tarihsel ve kültürel değerleri tüm kent halkının yararlanacağı şekilde düzenlenmelidir.
11. Yaşadığımız kentler eğitim, sağlık, su, çevre, ulaşım gibi diğer tüm kamusal hakları gözetilen bir biçimde tasarlanmalıdır.
12. Barınma hakkı eğitim hakkının bir parçası olarak kabul edilmeli, ihtiyacı olan tüm öğrencilere ücretsiz, eşit, nitelikli barınma olanağı sağlanmalıdır.
13. Devlet vatandaşın depreme karşı sağlıklı, güvenilir yapıları da yaşama hakkını güvence altına almalıdır.

ÖNERGE NO: 14

İZMİR

1-İDARİ UYGULAMALAR

1. Yerel yönetimler, halkın toplumsal denetimini sağlayacak çağdaş, özerk, demokratik ve katılımcı bir işleyişe kavuşturulmalıdır
2. Yerel Yönetimlerde özellikle belediyelerde aynı konuda farklı uygulamalardan kaçınılmalı ve mevzuat birliği sağlanmalıdır.
3. İller Bankası özelinde, Bankanın sahipleri Yerel Yönetimlerdir. Kamusal yatırımcı anlayış terk edilmemelidir.

4. Yerel yönetimlerde tekil kişi belediyeçiliğine son verilip, yatırımlarda kır ve kent yoksullarının taleplerine öncelik vermek şartıyla, tüm kesimlere hakça hizmet sunmalıdır.
5. Belediye sınırları dışında kalan köylerde, çok başlı yönetime son verilerek, hizmetlerin ve yatırımların İl Özel İdarelerince yürütülmesi yönünde yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
6. Belediyelerin ve İl Özel İdarelerinin planlama ve uygulama birimlerinin, mekan ve kadro sorunları çözülmeli, teknik ve kurumsal kapasiteleri artırılmalı, mevcut kadrolara yönelik teknik ve hizmet içi eğitim programları düzenlenerek, kamu kaynaklarının etkin kullanımı sağlanmalıdır. Eşit işe eşit ücret ve sosyal haklar verilmeli, iş barışı sağlanmalıdır.
7. Kırsal alanda refah seviyesini arttıracak politika ve uygulamalar, merkezi bir plan dahilinde geliştirilmelidir. Merkez köy, köykent ve tarım kentleri ve benzeri yerleşim uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır.
8. Köylere hizmet götürme birliklerinin yatırımları desteklenmeli, kırsal kesimde tarım dışı ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi ve çeşitlenmesi sağlanmalıdır.
9. Kooperatifçilik desteklenerek canlandırılmalıdır.
10. Köy Muhtarları, bağlı oldukları ilçe ve il meclislerinde söz sahibi olmalıdırlar.
11. Muhtarların, kent yönetimi, kamu yönetimi, yerel yönetimler, imar ve çevre sorunları konularında eğitim almaları sağlanmalıdır.
12. Bütün muhtarlıklar bilgisayarla donatılmalı, hızlı iletişim olanakları geliştirilmelidir. Muhtarlıklar daha işlevsel hale getirilmelidir
13. Ulusal düzeyde Şehircilik ve Planlama Müzesi kurulmalı, kent arşivi oluşturulmalı, doğal,tarihi ve kültürel miras envanteri çıkarılmalıdır.
14. Kentleşme, afet, imar ve planlama çalışmaları konusunda AR-GE faaliyetlerinde bulunacak ulusal düzeyde bir araştırma birimi kurularak, yerel ayakları oluşturulmalıdır.

2. KENTSEL PLANLAMA:

1. Her ölçekte yapılan planlamalar denetlenebilir olmalıdır. Arsa ve arazi spekülasyonu önlenmelidir. Kamuoyu her aşamada plan hakkında bilgilendirilmeli ve hakları korunmalıdır.
2. Kentlerimizin planlanması aşamasında sosyal donatı alanları, ulaşım, otopark, içme suyu ve kanalizasyon, enerji, iletişim gibi altyapı ihtiyaçları ve bunların çözümleri ve kente etkileri dikkate alınmalıdır.
3. Kentlerimizin neredeyse tamamı afet bölgesi sayılacak nitelikte yerleşim alanlarıdır. Kentsel planlamalar yapılmadan önce mutlaka afet risk haritaları hazırlanmalı, yapılaşma alanları ve kriterleri bu haritalar esas alınarak belirlenmelidir.

4. Planlamalar, kentleşme ve çevre ilişkisinden taviz vermeden, kentin sosyolojik ve topoğrafik gerçeklerine uygun olarak yapılmalıdır.
5. Kent korumacılığı, bölgesel planlama ve nazım plan kararlarının sosyal içerikli olması ve doğacak rantın kent halkına hakça dönüşümü sağlanmalıdır.
6. Planlamalar bölgesel yapılmalı ada, parsel bazında imar planı uygulamaları yapılmamalıdır. Kentsel doku özenle korunmalıdır.
7. Yeni açılacak AVM'lerin nitelikleri, yer seçimi ve yapılaşma kriterleri plan kararlarına uygun olmalı, sosyo-ekonomik etkileri göz ardı edilmemelidir.
8. Mimari, tarihi, arkeolojik ve kültürel varlıkların korunmasına özen gösterilmelidir. Bu bağlamda yapılacak kazı ve restorasyon çalışmaları desteklenmelidir.
9. Her türlü planlamada kamu yararı ön planda tutulmalı, rant amaçlı planlamalar yapılmamalıdır. TMMOB ve bağlı odaların katkı ve denetimine açık olmalıdır.
10. Yeşil alanlar, rekreasyon alanları ve park sayıları artırılmalı, mevcutlarının bakımları ve onarımları düzenli yapılmalıdır. Kent ormanı uygulamaları özendirilmelidir.
11. Kentsel yenileme ve dönüşüm çalışmaları toplum yararı gözetilerek yapılmalı katılım, kamunun rol ve sorumlulukları, ortaklık ilkeleri dikkate alınarak uygulanmalıdır.
12. Kentlerin Ulaşım Ana Planları yapılmalı, ulaşım ve trafik sorunlarının çözümünde bu planlar uygulanmalıdır.
13. Ulaşım planlamasında metro, hafif raylı sistem, hızlı tren ve deniz ulaşımı gibi toplu taşımaya yönelik sistemler geliştirilmeli, diğer ulaşım sistemleri ile entegrasyonu sağlanmalıdır.
14. Ulaşım planlaması insan öncelikli, ekonomik, konforlu ve çevreye duyarlı olmalıdır. Kaldırımlar genişletilmeli ve işgal edilmemelidir. Bisiklet yollarına ve yürüyüş yollarına özel önem verilmelidir.
15. Deniz ulaşımı modern gemilerle takviye edilmeli, taşıma hızı yükseltilmeli, taşıma hatlarının ve iskelelerin sayısı artırılmalıdır. Deniz taşımacılığını özendirici düzenlemeler yapılmalıdır.
16. Otopark yerleri, toplu ulaşım sistemiyle entegre olacak şekilde planlanmalı ve bu planlar uygulanmalıdır.
17. Uluslararası tanıtım ve işbirliği amacıyla Kardeş Kentler sayısı artırılmalı, ilişkiler canlı tutulmalıdır.
18. Kent bilgi ve coğrafi bilgi sistemi geliştirilmeli, diğer kurumlarla veri alışverişi sağlanmalıdır. Kent rehberi hazırlanmalıdır.
19. Yeni mezarlık alanları açılması için ağaç kesimi yapılmamalı, orman dışı bölgeler seçilmelidir. Gayrimüslim vatandaşlarımızın mezarlıklarının bakımı yapılmalı, eski mezarlarının talan edilmemesi için önlemler alınmalıdır.

20. İl Özel İdareleri köylerimizin öncelikle altyapı, ulaşım ve çevre sorunlarının çözümü için daha fazla kaynak ayırmalıdır. Tarihi ve turistik öneme sahip köylerin bu özelliklerinin korunması ve geliştirilmesi için yerel halk, üniversite ve meslek odaları ile birlikte yeni projeler geliştirmeli ve uygulamalıdır.
21. Kentsel planlamada öncelikle tarım altlıkları oluşturularak planlar yapılmalıdır.
22. Kent içindeki askeri tesis ve arazilerin halkın ortak kullanım alanı olarak değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

3. ÇEVRENİN KORUNMASI:

1. Havanın, suyun, toprağın kirlenmesinin önüne geçilmeli, gürültü denetlenmelidir. Kirlilik ve kalite ölçümleri uluslararası kriterlere uygun olarak yapılmalı, teknolojik altyapı güçlendirilmelidir. Kirlilik haritası çıkarılmalıdır.
2. Katı atıkların depolanması il geneli için planlanmalıdır. Çöpün yerinde ayrıştırılması sağlanmalıdır. Ayrıştırma, depolama ve yeniden değerlendirilmesinde son teknolojiler kullanılarak yapılmalıdır.
3. Gıda güvenliği sağlanmalı, gıda güvenliği denetimleri sıklaştırılmalıdır.
4. Flora ve faunanın korunmasına ve geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
5. Arıtma tesislerinin sayısı artırılmalıdır.
6. Baz istasyonlarının halkın sağlığını etkilemeyecek alanlarda kurulması sağlanmalı ve yer değişimleri denetlenmelidir.
7. Küresel ısınmaya karşı, sera gazı emisyonları kontrol altına alınmalı, araç ve tesisler denetlenmeli, ağır yaptırımlar uygulanmalıdır.
8. Madenlerin çıkarılması ve işlenmesi süreçlerinde sıkı denetimler yapılmalı, çevreye, su havzalarına ve yeraltı sularına zarar verecek işletmelere izin verilmemelidir. ÇED raporu alınmadan ve yerel yönetimlerin-yerel halkın ön onayı alınmadan Maden Ruhsatları verilmemelidir.

4. AFETLERDEN KORUNMA

1. Yapı stokunun tespiti yapılmalı, güçlendirme yapılması gereken binalarla ilgili idari mevzuat basitleştirilmelidir. Kaynak temininde Devlet desteği sağlanmalıdır.
2. Afetlerden sakınım, risk ve eylem planları hazırlanmalı, bütünleşik afete hazırlık, planlama ve zarar azaltma çalışmaları etkin bir şekilde sürdürülmelidir.
3. Dere ıslahı çalışmaları kurumlar arası koordinasyonla yapılmalı, su ve sel havzalarının bir bütün olduğu dikkate alınarak, havza yönetimi çalışmalarına özel önem verilmelidir. Bu alanlardaki kaçak yapılaşmalara göz yumulmamalı, yapılanlar ise derhal yıkılmalıdır. Sel ve Heyelan bölgeleri ağaçlandırılmalı,

bitki örtüsü korunmalı, yapılaşmalara izin verilmemeli, seller ile büyük orman yangınları afetler arasında sayılmalıdır.

4. Bölgesel sığınaklar yapılmalı, Sığınak Yönetmeliği buna ağırlık verilecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.
5. Jeolojik ve jeofizik çalışmalar yapılarak mikro-bölgeleme belgeleri elde edilmelidir.
6. Yurttaşların can ve mal güvenliğini sağlamak amacıyla, itfaiye ve acil yardım hizmetleri süratli ve etkin bir şekilde yürütülmelidir
7. Doğal afet sigortası (DASK) kapsamı genişletilerek yeniden düzenlenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.
8. Deprem ve doğal afet eğitimleri ve tatbikatları yapılmalı, kent afet rehberi hazırlanmalıdır.

5. KAÇAK YAPILAŞMANIN ÖNLENMESİ, YAPILAŞMA ve YAPI DENETİMİ

1. İmar affı anlayışı terk edilmeli, ucuz ve alt yapısı hazır arsa üretimi yapılmalı ve dağıtılmalıdır. Gecekondu yıkımlarının çözüm olmadığı kabul edilmelidir.
2. Sosyal konut, kent yönetimlerinin temel görevleri arasında sayılmalı, bu durum yasalarda da yer almalıdır. Farklı gelir grupları için, plan kararları, yöresel doku ve mimariye uygun konut üretilmelidir.
3. İnşaat Ruhsatı işlemlerinde bürokrasi azaltılmalı, basitleştirilmeli ve kolaylaştırılmalıdır.
4. Yerel yönetimler, imar ve yapılaşma süreçlerine, yasalara ve yapı denetimi bilincine katkıda bulunacak şekilde hizmet anlayışlarını gözden geçirmelidirler.
5. İmar Kanunu 26. maddesi kapsamında avan projeye göre ve yapı denetiminden yoksun olarak ruhsatlandırılan tüm kamu binaları, yapı denetim kanunu kapsamına alınmalıdır. Bu uygulama yerel yönetimlerin öncülüğünde yaygınlaştırılmalıdır.
6. TCK madde 184 ve İmar Kanunu 32. ve 42. madde uygulamalarının kaçak ve mevzuata aykırı yapılar üzerindeki caydırıcı etkileri araştırılmalıdır.
7. Kente karşı suç kavramı geliştirilmeli ve yasal yaptırımlara gidilmelidir.
8. İmar İhtisas Mahkemeleri kurulmalı, uzmanlık alanlarına yönelik davalarda TMMOB'nin belirlediği uzmanlardan bilgi alınmalıdır.
9. 4046 sayılı Özelleştirme Yasası kentsel talana neden olmakta, buna karşın kamulaştırmanın tek çözüm olduğu bilinmelidir. Ülke emlakının Dönüşüm Alanları Hakkında Yasa Tasarısı ile ulusal ve uluslararası piyasalarda satılabilir mal haline getirilmesi ve Mortgage Yasası kanalıyla da satılmasına yönelik girişim ve düzenlemeler iptal edilmelidir.

10. Tarım Alanlarının Korunması Hakkındaki Kanun, adına ve amacına uygun bir şekilde uygulanmalıdır. Tarımın ve çiftçinin desteklenmesi bağlamında, seracılık desteklenmeli, üretici ve ekolojik semt pazarları yaygınlaştırılmalıdır.
11. Kırsal alanda refah seviyesini arttıracak politika ve uygulamalar geliştirilmeli, yatırımlarda altyapı hizmetlerine teşvik verilerek, bölgesel gelişmişlik farkı en aza indirilmelidir.
12. Konut sunumunun çeşitlendirilmesi ve etkinleştirilmesi için, konut yapı kooperatifçiliği yeni yasal düzenlemelerle canlandırılmalı; faal olanlarının, imar, arsa, finansman ve hukuksal sorunları çözümlenmelidir.
13. TOKİ asli görevine dönerek, dar gelirliler için sağlıklı, deprem güvenli, estetik, ekonomik, kamusal denetime açık, sosyal projeler üretmelidir.

6. MALİ VE İNSAN KAYNAKLARININ ETKİN VE VERİMLİ KULLANILMASI, YATIRIMLAR:

1. Vatandaşın yerel yönetimlerde yürütülecek işlerini kolaylaştırabilmek için e-hizmet uygulaması yaygınlaştırılmalı ve çeşitlendirilmelidir.
2. Her türlü kaynak planlaması ve kullanımı halk yararına ve şeffaf olmalı, öncelikler altyapı yatırımlarına verilmeli, ihaleler kamu denetimine açık olmalıdır.
3. Yeterli sayıda yeni teknoloji ürünü araç-gereç ve uzman personel bulundurulmalıdır. Yerel Yönetimlerde Norm Kadro uygulamasına son verilmelidir.
4. Yüksek maliyetli projelerde merkezi yönetim desteği veya ortaklığı sağlanmalıdır.
5. Altyapı yenilemesi yapılarak özellikle su kayıpları en aza indirilmelidir.
6. Asıl görevleri, kentin altyapısı ve üstyapısı için yatırım yapmak olan yerel yönetimler, gereksiz yenileme çalışmalarına aşırı harcama yapmamalıdır.
7. Taşeronlaştırma ve hizmetlerin özelleştirilmesi uygulamalarına son verilmeli, taşeron işçiler diğer çalışan işçilerle aynı iş güvencesinde yerel yönetim kadrosuna alınmalıdır.
8. Sendikası işçi çalıştırılmamalı, toplu işten çıkarma uygulamalarına son verilmelidir.
9. Personel istihdamında liyakat esas alınmalı, kadrolaşmadan kaçınılmalıdır.
10. Hizmet içi eğitim geliştirilmeli ve motivasyon sistemi kurulmalıdır.

7. SOSYAL VE EKONOMİK SORUMLULUKLAR:

1. Yerel yönetimler koruyucu sağlık hizmetleri başta olmak üzere herkese yataklı ya da ayaktan eşit ve kaliteli, ekonomik sağlık hizmeti sunmalı, sağlık konusunda bilinçli bir toplum yaratılmalıdır.

2. Kadınların, çocuklarının, yaşlıların korunması için yeterli sayıda barınma, bakım ve huzur evleri yapılmalı, mevcutlarının standardı yükseltilmelidir.
3. Muhtaç durumda olanlar için aşevleri açılmalı, maddi destek sağlanmalıdır.
4. Çalışan ve yoksul kesimdeki çocuklara eğitim ve gıda yardımı yapılmalıdır.
5. Sokak çocukları, kağıt toplayıcılar, kimsesizler ve evsizler toplumun kanayan yarasıdır. Bu insanlara sahip çıkılmalı ve yeniden hayata kazandırılmalarını sağlayacak koruma, eğitim ve istihdam ağırlıklı projeler hayata geçirilmelidir.
6. Uyuşturucu, tiner, bali vb. madde bağımlılarının tedavi ve rehabilitasyonuna yönelik merkezler açılmalıdır.
7. Yaşlıların hayatlarını kolaylaştıracak ve pozitif ayrımcılık içeren sosyal ve ekonomik uygulamalar artırılmalıdır. Belediye otobüslerinden ücretsiz ulaşım imkanı sağlanmalı, hizmetlerde öncelik tanınmalıdır.
8. Üniversite öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kampüs yakınlarında, içinde öğrenci yurtlarının da bulunduğu kompleks yapılar inşa edilmeli ve yerel yönetimler planlama süreçlerinde bunu bir görev olarak kabul etmelidirler.
9. Öğrencilerin kent içi ulaşımdan ücretsiz yararlanmaları sağlanmalıdır,
10. Engellilerin yaşamlarını kimseye muhtaç olmadan sürdürebilmeleri için, ulaşım araçlarında, binalarda ve yollarda gerekli fiziki ve mekansal düzenlemeler yapılmalı, asansör sayıları artırılmalı, engelli WC' leri yaygınlaştırılmalıdır.
11. Dar gelirlili engellilerin araç, protez, bisiklet vb. ihtiyaçları karşılanmalıdır.
12. Organ nakli ve kan bağışi kampanyalarına destek olunmalıdır.
13. Sokak hayvanlarının korunması için yeterli sayıda ve fiziki koşulları uygun hayvan barınakları inşa edilmeli, ihtiyaçları karşılanmalıdır. Bu hayvanlardan uygun olanları, tedavileri ve aşıları yapıldıktan ve de kısırlaştırılarak yeniden alındıkları ortama salınmalıdır. Sokak hayvanlarına eziyet edenlerin cezalandırılması için yardımcı olunmalıdır.
14. Kültür, sanat, turizm etkinlikleri düzenlenmeli, desteklenmeli. Yeni ve modern mekanlar yaratılmalı, halkın hizmetine sunulmalıdır. Halk tiyatrolarına, müzik topluluklarına ve diğer halk gösterilerine ücretsiz olarak tahsis edilmelidir.
15. Amatör spor kulüpleri desteklenmeli, herkes için yaşam boyu spor etkinlik alanları düzenlenmeli, yürüyüş yolları yapılmalı, sportif kültür-fizik aletleri konulmalı.
16. Halk eğitimine yönelik toplantılar ve özel beceri kursları düzenlenmelidir.
17. Kente yeni gelenlerin uyum sorunlarını gidermek ve kentlilik bilincini geliştirmek amacıyla çok yönlü sosyo - kültürel entegrasyon projeleri uygulanmalıdır.

18. Her semtte kültür ve sanat etkinlikleri de yapılabilen “semt evleri”, aile yaşam merkezleri, spor ve gençlik merkezleri gibi sosyal donatı alanları kurulmalıdır.
19. İşsizliğin azaltılması ve yeni istihdam olanaklarının yaratılması amacıyla, sanayi sektörüyle işbirliği yapılarak, ücretsiz meslek edindirme kursları açılmalıdır.
20. İl Özel İdareleri mikro kredi uygulamalarını geliştirmelidirler.
21. Yurttaşları “müşteri” olarak gören, “kar” etmek için hizmet götüren yerel yönetim anlayışı terk edilmelidir. Su, ulaşım, konut, kültür, sanat gibi temel gereksinimlerin karşılanmasında, kâr amacı gütmeyen, arz güvenliğini temel alan, ucuz, kesintisiz, temiz hizmet üretme anlayışı geliştirilmelidir

8. HALKIN YÖNETİME KATILIMI:

1. Her tür ve ölçekteki kentsel projelerde, halkın söz ve karar sahibi olması sağlanmalı, kentin kaderini etkileyecek büyük projelerde gerektiğinde referandum yapılmalıdır.
2. Meslek odalarının öncülüğünde oluşturulacak Kent İzleme ve Bilgilendirme Birimleriyle, halkın yönetimleri ve siyasetçiyi aktif olarak denetlemesi sağlanmalıdır.
3. Yönetimlerin icraatlarına ilişkin doğrudan kaynağından bilgi edinme hakkı ve yolları açık tutulmalıdır. Yerel Yönetimler bu işler için personel ve mekan düzenlemeleri yapmalıdırlar.
4. Yerel Yönetim başkanları tarafından Halk Günleri düzenlenerek, vatandaşların sorunları ve talepleri ilk elden dinlenmelidir.
5. 1980 öncesi Fatsa Deneyimi ve bugünün olanakları da dikkate alınarak yeni bir katılımcı ve demokratik yerel yönetim anlayışı üretilmeli, paylaşılmalı, tartışılmalı ve hayata geçirilmelidir.
6. Muhtarlar bağlı oldukları yerel yönetim meclis toplantılarına katılabilmeli ve söz sahibi olmalıdır.
7. Yerel yönetimler, mahallelerden başlayarak, aşağıdan yukarıya bir örgütlenme ile, toplumun farklı kesimlerinin karar süreçlerine katılımını sağlamalıdır, mahalle Meclisleri kurulmalıdır.
8. Karar alma, uygulama ve denetim süreçlerine, sivil toplum kuruluşlarının, meslek odalarının, sendikaların, üniversitelerin katılımı sağlanmalıdır.
9. Kent Konseyi Yasası değiştirilmeli, konseye mahallelerin katılımı sağlanarak, kent yönetimine ilişkin mahalle ölçeğinden başlayan ve aşağıdan yukarı örgütlenen karar alma mekanizması kurulmalıdır
10. Kent Konseyleri, kent meclisleri, kadın, gençlik, engelli meclisleri kurulmalı, karar alma süreçlerinde söz hakkı verilmeli ve belediyenin doğrudan yönlendirmesinden bağımsız olarak çalışmalıdır.

ÖNERGE NO: 15

MUĞLA

1. Kentsel Gelişme Stratejisi 2010-2023 belgesinde yer alan “Konut Kooperatiflerinin arsa ve finansman temini biçimlerinin araştırılması, konut sunumunun çeşitlendirilmesi ve etkinleştirilmesi için” yapılacak düzenlemelere Belediyeler, il özel İdareleri'nin katılımı yönünde meslek odalarımızın Gazelerde ortak çalışmalar yapmalı geçmiş uygulamalar da yaşanan sıkıntıların yaşanmaması için öneriler geliştirilmeli, bu önerilerin yasa ve zincir mevzuat ve konut kooperatifçiliğinin desteklenmesi çalışmalarına aktarılması yönünde caba gösterilmelidir.
2. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü modernizasyon projesi kapsamında sürdürülmekte olan taşınmaz değerlerinin belirlenmesi ve kayıt altına alınması işlemleri, Almanya, İspanya örneklerinde olduğu gibi kadastro değeri Tapu ve Kadastro İdaresince belirlenmeli. Bu bilgilere merkezi ve yerel yönetimlerin doğrudan erişebilmesi ve bu konuda üretilen bilgilerin paylaşılmasına yönelik yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemelerle, emlak vergisinin, kamulaştırma bedelinin, trampa değerinin hesaplarında kadastro değeri baz alınmalı, değerlemenin standartlarına her idarenin uyarısı zorunlu kılınmalıdır
3. TOKİ uygulayacağı projelerde kentlerin özelliklerini, çevre şartlarını ve yutuşların sosyal dokusunu gözeten özgün projeler geliştirmeli ve uygulanmalı her bölgeye benzer tip proje uygulanmasından vazgeçilmelidir.
4. TOKİ inşaatları 4708 sayılı yapı denetimi hakkındaki kanun hükümlerinden muaf tutulmamalıdır. Mesleki Sorumluluk Sigortası uygulamaya sokulmalı, Denetim Firmalarının aynı Yapı Denetim Firmalarında olduğu gibi yapı denetimi dışında faaliyette bulunmaması yasaya bağlanmalıdır. Her inşaat için ayrı sözleşme yapılmalı denetim firmalarının denetleyeceği m2 sınırlandırılmalıdır.
5. TOKİ İnşaatlarında Ulaşım, su, elektrik ve doğalgaz gibi alt yapı imalatlarının saha dışı bağlantıları tamamlanmadan yapılan konut teslimlerinin, kiradan bir an önce kurtulmak için taşınan konut sahiplerine ciddi mağduriyetler yaşatmakta, bu nedenle ihale şartnamesindeki süre uyulmalı inşaatlar eskizsiz olarak teslim edilmelidir. Gecikilmesi halinde konut sahiplerinin mağduriyetleri maddi ve manevi olarak giderilmelidir.
6. TOKİ Konut inşaatını yapanların tabi olacağı usul ve esasların düzenlenmesi, memleket şart ve malzemelerine uygun inşaat teknikleri ile araç ve gereçlerin geliştirilmesi konut yapımında devlet desteklemeleri gibi kuruluş amacına döndürülerek dar gelirli ve hiç geliri bulunmayanlara konut yapımına odaklanmalıdır.
7. 3194 sayılı imar kanununun ilgili yönetmeliğine göre imar planları yapılmadan önce imar planına esas teşkil edecek jeolojik -jeoteknik etüd raporlarının hazırlanması şarttır. Bunun yasal takibi ilgili meslek odası yanında TMMOB'ce mutlaka yapılmalıdır.

8. Planlı Alanlar Tıp imar yönetmeliğinin 57. maddesinde yer alan zemin etüd raporlarının hangi mühendislik disiplinlerince hazırlanacağı açık olarak belirlenmeli ve mevcut kargaşa ortadan kaldırılmalıdır.

ÖNERGE NO: 16

MUĞLA

1. Merkezi ve yerel yönetimler ürettikleri arazi bilgilerini coğrafi / kent bilgi sistemlerine veri oluşturacak standartlarda ve kadastral incelekte, Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri üretim yönetmeliğine uygun olarak üretilmelidir.
2. Planlamada Yetki Karmaşasına son verilecek Yasal ve Hukuki Düzenlemelerin Bir An Önce çıkartılması ve Plan Süreçlerinde Şeffaf, Yerel Yönetimler ve Sivil Toplum Örgütleri, Odalar ve Halkın katılımına ve söz hakkına olanak sağlayan Denetime açık bir planlama sürecine ihtiyacımız bulunmaktadır. Yeni bir İmar Kanunu acilen hazırlanmalıdır. Bütüncül Planlama ve Planların Kamu Yararı ilkesinin ön plana çıkartılmalıdır.
3. Kentleşme ve Yapılaşma Süreçlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için Merkezi Yönetimler ile Yerel yönetimlerin birlikte hareket edebildiği ortak paydalarda buluşmaları, kent halkı ve yerel paydaşların görüş ve önerilerinin dikkate alındığı bir sürecin oluşturulmasına ihtiyacımız vardır. Seçim ve oy kaygısı yapılaşmaların önüne geçmemelidir. Artık imar aflarının konuşulmasına hatta ima edilmesine bile tahammülümüz kalmamıştır. Tarih ve doğa bu hataları affetmemektedir.

ÖNERGE NO: 17

VAN

1. Kentsel ulaşım, özelleştirme ve ticari bir işletme anlayışı ile değil, kamusal bir hizmet olarak ele alınmalı, çevremizi olumsuz etkileyen otoyol ve kara taşımacılığının yerine insan odaklı toplu ulaşım olanakları geliştirilmelidir.
2. Kent nazım planı ile bütünleşik olarak hazırlanmamış, kentsel ulaşım planı olmadan, herhangi bir ulaşım türünü seçmek, kalıcı bir ulaşım yatırımına girişmek ve ona öncelik vermek, kente ve kentliye karşı işlenmiş bir suçtur. Hazırlanan ulaşım etütleri bilimsel araştırmalara dayanmalıdır.
3. Engelli yurttaşlarımızın tüm kamusal alanlarda eşit olarak var olabilmeleri için mekânsal tasarım ilkeleri geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Toplumcu bir bakış açısıyla, engelli kentlilere yönelik sosyal hizmet uygulamaları geliştirilmelidir. Belediyelerce hazırlanan proje, uygulama ve hizmetlerde engelliler için pozitif ayrımcılık yapılmalıdır.
4. Koruyucu sağlık hizmetlerini temel alan, parasız sağlık ve sosyal hizmet uygulamaları hayata geçirmelidir.

5. Kadınların kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri, çocukların ve gençlerin sportif, kültürel ve sanatsal gelişimlerini sağlayabilecekleri ortamlar ve mekanlar üretilmelidir.
6. TMMOB, kentlerimizde var olan sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda, toplumun büyük bölümünü dışlayan, halkın katılım ve denetimine kapalı mevcut yerel yönetim biçiminin aşılmasını, kent halkının ve meslek örgütlerinin demokratik katılımı ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini, öncelikli ve temel gerek olarak görmelidir.
7. Metropollerin çoğu için acil planlama yapılmalıdır. Ekolojik onarım paketli bu planlamalar ile kentlerin soluk alması sağlanabilecektir.
8. Yerel yönetimlerde tekil kişi belediyeciliğine son verilip, bilimsel emeğe dayalı kadroların siyasi baskılardan arınmış kolektif üretimleri temel alınmalıdır.
9. Mevzii imar uygulamaları kaldırılmalıdır. İmar ve orman afları yasaklanmalıdır. Kente karşı suç tanımı geliştirilerek yasal toplumsal yaptırımlara işlerlik kazandırılmalıdır.

5- ULAŞIM VE TRAFİK

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Doğru ve uygulanabilir bir plan yaklaşımının yöntem ve kapsam tanımlanması ancak, örgütsel ve yönetsel bir plan modelinin kurulmasıyla mümkündür. Ulaşımında uzun ve kısa erimli hedefleri ve stratejileri belirleyen ve plan metinlerinde yazılanların hayata geçirileceği bir “Ulaştırma Ana Planı” yapılmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
2. Kentler arası ve kent içi yük ve yolcu taşımacılığında temel ilke ve strateji, demiryolu yatırımları artırılarak karayolu-demiryolu dengesizliğinin giderilmesi, toplu taşımacılığa .ağırlık verilmesi ve kent içi otomobil kullanımının kısıtlanması olmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
3. Ulaştırma planlaması tek elden eşgüdüm içinde yönetilmeli, ulaşım yatırımları mutlaka plana dayalı olarak gerçekleştirilmelidir. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
4. Ülke genelinde ve kentlerimizde birbirleri ile entegre ve bütünlüklü olarak ve kentlerin tarihsel ve kültürel dokusu, çevre ve ekonomik boyutlar dikkate alınarak ulaşım master planları yapılmalı, planlamada karayolu, havayolu, denizyolu ve demiryolu taşımacılığı birlikte düşünülmesi, aralarındaki aktarma ve eşgüdüm sağlanmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**

5. Tüm ulaşım modları arasında uyum sağlanarak yük ve yolcu taşımacılığında ağırlık demiryolu ve denizyolu taşımacılığına verilmelidir. Karayolu/Denizyolu/ Demiryolu/ Havayolu entegrasyonlu kombine taşımacılık, bir başka deyişle bütün türlerin tek bir taşıma zinciri oluşturacak şekilde entegre edilmesine yönelik yeterli fiziki kapasiteye ve olanaklara sahip yükleme, boşaltma ve aktarma terminallerinin oluşturulması gereklidir. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
6. Stratejik öneme sahip ulaştırma sektöründe ulaştırma altyapısı ve işletmeleri için uygulamaya konulan özelleştirme plan ve programları durdurulmalı, kamusal hizmet anlayışı ile altyapı ve personel yatırımları ihtiyaçlara yönelik bir kapasiteyi hedefleyerek yeniden yapılandırılmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
7. Ulaşımında enerji verimliği çalışmalarının, çevresel etkiler de dikkate alınarak, ilgili tüm alanlarla bir arada ve bir bütün olarak değerlendirilmesini sağlayan ulusal bir planlama politikası içinde sürdürülmesi benimsenmelidir. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
8. Ulaşım, taşıma ve otomotiv sektörüne ilişkin mevcut yasalar bu esaslar doğrultusunda gözden geçirilmeli, 2010 yılında yürürlüğe giren ve karayolları hizmetlerinin özelleştirilmesine ve kurumun kamu hizmetlerinden uzaklaşmasına neden olan “T.C. Karayolları Genel Müdürlüğü ’nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ” ve benzeri mevzuat tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
9. Demiryollarında ulaşım güvenliğini etkileyen hatlarda bakım ve onarım için bütçe ayrılıp en kısa sürede hatlar onarılmalıdır. Yük ve yolcu taşımacılığında demiryolu ve denizyolu taşıma payının artırılması hedeflenmelidir. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
10. Ulaşımında özellikle karayolu taşımacılığı kökenli çevre kirlenmesine karşı gerekli tedbirler özel olarak alınmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
11. Araçlardan kaynaklanan hava kirliliğini azaltmak için üretilen araçların Avrupa Emisyon Normuna göre üretilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılırken, emisyon denetimlerinin meslek odaları tarafından yapılması sağlanmalıdır. Ulaşım sektöründe yüksek yakıt tüketimine sahip taşıtlar ile eski araçların kullanımdan çekilmesi hızla planlanmalıdır. Ömrünü tamamlamış araçların dolaşımdan kaldırılması ve araç parkının yenilenmesi için gerekli önlemler alınmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
12. Toplu taşımacılık yapan araçların çevreyi kirletmemeleri için çevre dostu yakıtların kullanılması tercih ve teşvik edilmelidir. Araçların egzoz emisyonlarında düşük gaz oranları ihtiva eden doğal gaz, etil alkol, bitkisel yağlar, LPG vb. alternatif yakıt türleri kullanılmalıdır. **(ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)**
13. Kent içi ulaşımında büyük bir rahatlama sağlanması beklenen raylı sistemler, yanlış güzergah seçimleri, zamanlama planlamasında yapılan hatalar, standart

gözetmeyen yanlış sistem ve araç seçim kararları nedeniyle kent yaşamına gereken katkıyı sağlayamamakta ve önemli kaynak kaybına sebep olmaktadır. Ulaşım politikalarında tek çözüm olarak sunulan karayolları yatırımları yerine doğru planlanmış kent içi ve kentler arası raylı sistem yatırımlarına ağırlık verilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)

14. Gürültü azaltıcı sistemler arasında karşılaştırma yapılarak, ekonomik parametreler tespit edilmeli ve bu çerçevede gürültü önleyici tedbirler için kısa ve uzun vadeli planlamalar yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
15. Ulaşım hizmetlerinin görülmesi için vazgeçilmez olan ulaşım personelinin iş tatmini artırılmalı, teknik personel sorununun giderilmesine yönelik istihdam artırıcı politikalar geliştirilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
16. Kentlerin kaderini etkileyecek büyük projeler tartışmaya açılmalı, meslek odalarının, üniversitelerin ve bu konularda faaliyet gösteren meslek örgütlerinin görüşleri alınmalı ve karar süreçlerine katılmaları sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
17. Transit trafik açısından yararı olmadığı gibi, ormanları ve su havzalarını yok ederek İstanbul'un geleceği için onarılmaz zararlar doğuracak bir rant projesi niteliğindeki 3. Köprü yapımı gündemden kesinlikle çıkarılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
18. Ulaşım kültürü ve güvenliği için eğitim programları ve görsel eğitime önem verilmelidir. Trafik güvenliğinin sağlanması için okul öncesi, ilköğretim ile yetişkinlere yönelik eğitim yapılmalıdır. Sadece sürücüler değil yayalar ve yolcular da bu eğitim kapsamına alınmalıdır. Radyo ve televizyon gibi kitle eğitim araçlarında eğitici yayınların izlenebilir saatlerde yapılması sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
19. Otobüs ve minibüslerin kent içi trafiğine getirdiği olumsuz etkileri gidermeye yönelik önlemler alınmalı, yol kenarlarının park yeri olarak kullanılması önlenmeli, trafik denetimi etkinleştirilmeli, yaya ulaşım imkânları artırılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
20. Toplu taşıma araçları ve ulaştırma sistemlerinde özürsüz ve engellileri gözetecek önlemler alınmalı, bu uygulamalar kalıcı olmalı ve yönetmeliklere yeni standartlar eklenmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
21. Kent içi ulaşımın genel ilkelerine aykırı olarak yapılan katlı kavşaklar, alt/üst geçitler, battı-çıkıtlar vb. den vazgeçilmelidir. Çok zorunlu olmadıkça yeni kavşak, köprü ve yol genişletme çalışmalarından kaçınılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
22. 2918 sayılı Trafik Kanunu Taslağı, meslek odaları, meslek örgütleri ve üniversitelerin görüşleri doğrultusunda tekrar gözden geçirilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)

23. İl Trafik Komisyonlarında TMMOB ve ilgili meslek odaları temsil edilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
24. Ulaşım ve trafik konularında mahkemelerde bilirkişilik yapacaklarda; ilgili meslek odası tarafından bu konularda eğitilip belgelendirilmiş olmaları şartı aranmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
25. Günümüz modası haline gelen şehir içi toplu taşımacılığının özelleştirilmesinde; kentin sahibi olan kentlinin, kent örgütlenmeleri, Meslek Odaları ve Üniversitelerin görüşleri alınmalı, özelleştirme politikalarından vazgeçilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
26. Büyük kentlerde etkin bir toplu taşıma sistemi kurulurken, küçük taşıt kullanılmasını zorlaştıracak önlemler de alınmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
27. AB mevzuatına yönelik uyum çalışmaları ve buna bağlı olarak yapılan düzenlemeler, ekonomik ve sosyal açıdan önemli projeler ve kentlerin kaderini etkileyecek büyük projeler tartışmaya açılmalı, meslek odalarının, üniversitelerin ve ilgili meslek örgütlerinin görüşleri alınmalı ve karar süreçlerine katılmaları sağlanmalıdır. Kasıtlı ve yanlış uygulama yapanlar hakkında verilen yargı kararları mutlaka uygulanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
28. Yol kapasitelerini arttırıcı trafik mühendisliği önlemleri alınmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
29. Üniversitemiz bünyesinde "Trafik Mühendisliği bölümü açılmalı ve bu bölüme uygun müfredat programları hazırlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
30. Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan Trafik Hizmetleri Başkanlığı Trafik Genel Müdürlüğü'ne dönüştürülerek araç, gereç ve kadro yönünden güçlendirilerek Ulaşım Sistemleri yönetimini üstlenen Bakanlık kapsamına alınmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
31. Trafik kazalarında en az kullanıcı hataları kadar yol güvenliğinin de önemli bir neden olduğu bilinmektedir. Kentler arası karayolları proje ve imalatları uluslararası normlara uygun olarak yapılmalı ve trafik işaretlemelerine gereken önem verilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
32. Ölümlü ve yaralanmak trafik kazalarında trafik kazası tespit tutanaklarının doldurulması; zabıta, yol/trafik, araç tekniği konusunda eğitim almış inşaat/makine mühendisleri ile doktorlar tarafından ortaklaşa yapılmalıdır. Bu konuda mesleki yeterlilik daha açık hale getirilmeli ve yeniden tanımlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
33. Kentler arası bir karayolu projelendirirken kent geçişi veya kent yakınından geçişlerde varsa kent imar planlarına göz önünde tutulmalı, zorunlu olmadıkça kent yakınından, dahası kent içinden ya da kentin olası gelişme bölgesinden kentler arası yol geçirmemelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)

34. Ulaşım kaynaklı çevre sorunları kapsamında yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluk sınırları tanımlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
35. Belediyelerin yapım ve bakımından sorumlu oldukları kent içi yollardaki asfalt kaplamaların niteliği her yıl bakım ve onarım çalışması gerektirmekte ve bu durum ek mali külfetlere neden olmaktadır. Kent içi yollar kentsel altyapı ile bütünlüklü olarak yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
36. Kentsel ulaşım da belediye birimlerinin yapım ve bakımından sorumlu oldukları yolları trafik düzen ve güvenliğini sağlayacak durumda tutmaları sağlanmalı, kavşaklarda ve yollarda düşey ve bilhassa yatay işaretlemeler uygulanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
37. Büyük şehir olarak anılan kentlerde, kent merkezlerine trafik akışı caydırıcı hale getirilmeli, merkeze doğru trafik akışında tercihte bulunanların ek maliyetleri karşılaması için yaptırımlar uygulanmalıdır. Artan nüfus ve kent merkezine yönlendirilen araçlar beraberinde otopark sorununu da getirmektedir. Kamu binaları, sosyal tesisler vb. yapıların kent merkezine toplanmaması için gerekli planlama yapılmalı, çok merkezli kent planlaması yapılarak artan trafik planlanmalı, kent merkezlerine özel araç girişi asgari düzeye çekilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)
38. Sürücü kurslarında denetlemeler sıklaştırılmalıdır. Yeniden hazırlanması düşünülen sürücü okullarına ait yönetmelik, TMMOB görüşü alınarak hazırlanmalı ve eğitim ve uygulama süreleri uzatılmalıdır. Bu kurslarda mühendis denetim ve istihdamı yaygınlaştırılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ)

ÖNERGE NO:2

ESKİŞEHİR

1. TMMOB, kent gelişimine göre belirlenen hedefler doğrultusunda imar durumunun gözden geçirilmesi ve buna göre toplu taşımacılığa önem veren ulaşım sistemlerinin planlanması için gerektiğinde bünyesinde çalışma grubu oluşturur ve gerekli girişimlerde bulunur.

ÖNERGE NO: 3

GAZİANTEP

1. Şehir merkezlerindeki yoğun trafiğin çevre yollara aktarılması sağlanmalıdır.
2. Özel vasıta kullanımı yerine toplu taşımacılığın yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.
3. Konforlu, hızlı olan raylı ve elektrikli toplu taşıma araçları geliştirilmeli ve kullanılmalıdır

6- DEPREM VE GÜVENLİK

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Depremlerden ve diğer bütün doğal ve toplumsal afetlerden korunma yönündeki istemler, en temel insan hakları arasında ele alınmalıdır. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir bir çevrenin her yurttaş için temel insan hakları olduğu ana ilke olarak kabul edilmelidir. **(ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)**
2. Doğal, ekolojik, toplumsal değerleri koruyan, yaşatan, geliştiren bir arazi kullanımı ve yerleşim politikası temelinde planlı kentleşmeyi sağlamak üzere gerekli kaynak ayırmak ve gerekli organizasyonları kurmak devletin görevi olmalıdır. Deprem kuşağında yer alan ülkemizde yerleşim, bu gereklilik eşliğinde planlanmalıdır. **(ANKARA- BURSA- DENİZLİ)**
3. Yapı üretim süreci bir bütün olarak algılanmalıdır. Bu üretim zincirinde ilk halka olan “projelerin tasarımı” safhasından başlayarak “projelerin uygulanması” ve “uygulamanın denetimi”nin aynı titizlikle gerçekleştirilmesi gerekmektedir **(ANKARA- BURSA- DENİZLİ)**
4. Depremlerde can ve mal kayıplarını artıran faktörlerin başında gelen imar atlarından vazgeçilmelidir. **(ANKARA- BURSA- DENİZLİ)**
5. Deprem öncesi, deprem sırası ve sonrasında yapılacak çalışmalara ilişkin kamu ve toplum yararını temel alan Ulusal Deprem Stratejisi, Türkiye Deprem Master Planı ve Afet Yönetimi Stratejik Planı oluşturulmalıdır. **(ANKARA- BURSA- DENİZLİ- ESKİŞEHİR)**
6. Yapı denetimi uygulamasını yönlendiren her türlü karar sistemi, ilgili bütün kurum ve kuruluşların katılımıyla oluşturulmalıdır. İmar, Yapı, Dönüşüm Alanları, Yapı Denetim ve Afet Yasaları; TMMOB ve bağlı ilgili Odalar, üniversiteler ve ilgilir kesimlerin katılımıyla düzenlenmeli; bu kuruluşlar mevzuat süreçlerinin asli unsurları olarak tanınmalıdır. **(ANKARA- BURSA- DENİZLİ-ESKİŞEHİR)**
7. Mevcut Yapı Denetim Yasasının öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi modeli yerine; meslek örgütlerinin sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli benimsenmelidir. Mevcut yasa iptal edilerek yeni bir yasa çıkarılmalı; 3194 Sayılı İmar Yasası ve bağlı ikincil mevzuat, söz konusu model esas alınarak yeniden düzenlenmelidir. **(ANKARA- BURSA- DENİZLİ)**
8. TOKİ, KIPTAŞ ve benzeri kuruluşların ürettiği yapılar da dahil olmak üzere tüm kamu yapıları yasa kapsamına alınmalıdır. **(ANKARA- BURSA- DENİZLİ)**

9. Yapı denetim sisteminde yaşanan birçok sorunun temelinde denetçi mühendis ve mimarlarının belgelendirilmesi ve sertifikalandırılmasında uygulanan yöntem yanlışlığı yatmaktadır. 5 yılını doldurmuş tüm mühendis ve mimarlara herhangi bir bilgi ve deneyim sahibi olup olmadığı sınanmadan Denetçi Belgesi verilebilmektedir. Proje ve Uygulama Denetçileri, mesleki eğitim ve sınav başarısından sonra sertifikalandırılmaktadır. Meslek odalarına bu konuda belirleyici bir rol verilmelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
10. Yapı üretimi düzeninin asli öğelerinden olan müteahhitlik kurumu meslekten olmayanlara kapatılmalıdır. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
11. Gerek yapılar için, gerekse yapı üretim sürecinde bulunan ve gerekse sorumluluk üstlenenler için, “Mali Sorumluluk Sigortası” ve “Mesleki Sorumluluk Sigortası” hayata geçirilmelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
12. Denetim ücretlerinde haksız rekabet önlenmeli ve denetimin “kamu yararı” niteliğine uyumlu bir model geliştirilmelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
13. Laboratuvarların çalışmaları denetlenmemektedir. Kamu kuruluşlarına ait laboratuvarların hizmet vermesinin engellenmesi, az sayıdaki laboratuvarın kalitelerinin artmasını sağlamamış, tam tersi bir etki yaratmıştır. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
14. 5 Şubat 2008 Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği ile zorunlu hale getirilen Yapı Denetimi Hakkında Kanuna tabi inşaatlarda zorunlu şantiye şefi bulundurulması uygulamasının 3194 sayılı İmar Kanununun ilgili yönetmeliğinde beş ayrı müteahhit adına beş ayrı inşaatla görev yapabilecek şekilde düzenlenmesi günü kurtarma ve gerektiğinde sorumluluk yükleyecek bir günah keçisi bulma anlayışının bir göstergesidir. Yasa ve yönetmelikler hizmet tanımının gereklerine göre düzenlenmelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
15. Şantiye Şefliği, Yapı üretimi veya mimarlık mühendislik hizmeti gerektiren herhangi bir imalatın; plan, proje, resim ve hesaplarına, fen ve sanat kurallarına, genel şantiye organizasyonu işlerine dair teknik mevzuata uygun olarak yürütülmesi ve denetlenmesi işidir. Bu anlamda şantiye şefliği bir mühendislik ve mimarlık görevi olup, bu görev teknik öğretmenlere ve teknikerlere verilmemelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
16. Bina ve doğal eki mekanik tesisatının tasarım, üretim ve bakımında üretenler ve denetleyenler TMMOB’ye bağlı Odalar tarafından belgelendirilmiş konunun uzmanı mühendisler olmalı, bu husus bütün yasal düzenlemeler ve Yapı Denetimi Yasasında yer almalıdır. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
17. TMMOB tarafından hazırlanan “Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı” ivedilikle yasallaşmalıdır. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)

18. I. ve II. sınıf gayri sıhhi müesseseler kapsamındaki endüstriyel tesislerin birbirlerine güvenlik-yaklaşma mesafeleri konusunda gerekli çalışmalar yapılarak standart ve koşullar imar mevzuatına aktarılmalı; bu mesafeler içindeki alanlar Bakanlar Kurulu Kararı ile “afet bölgesi”, “yapı yasaklı alan” ilan edilmelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
19. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, makina, elektrik mühendisleri ve mimarların tasarım, üretim ve denetim aşamalarında aktif rol üstlenebilecekleri şekilde düzenlenmelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
20. Okullar, hastaneler başta olmak üzere kamu yapılarının depreme karşı güvenli olup olmadıklarının konunun uzmanı mühendisler tarafından tespitine yönelik çalışma başlatılmalı, üniversiteler, TMMOB’ye bağlı ilgili Odalar ve Belediyeler bu çalışmada yer almalıdır. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
21. Sağlık, su, yağmur suyu, atık su, sıcak su, kızgın su, buhar, kızgın yağ, ısıtma, soğutma, asansör, doğalgaz, LPG, sanayi gazı, yakıt, yangın, acil durum, ışıklandırma, yangın, elektrik, yalıtım, güvenlik, depolama, havuz, iletişim ve ulaştırmaya ilişkin tüm tesisat uygulamaları deprem, acil ve afet durumları açısından incelenmeli ve TMMOB’ye bağlı ilgili Odaların eğitim, belgelendirme, denetim süreçlerine tabi olmalıdır. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
22. Doğalgaz, elektrik, ısıtma kazanları, jeneratörler ve gaz tesisatları için erken uyarıcı ve gaz/akım kesici sistemler uygulanmalı, denetimleri meslek odalarının yürütülmelidir. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)
23. Bir deprem ülkesi olan ülkemizde deprem gerçeği siyasi iktidarlarca umursanmamaktadır. Deprem gerçeğini sürekli gündemde tutmaya yönelik çalışmalar etkin olarak yapılmalı, konunun bütün aktörlerinin katıldığı “Ulusal Deprem Konseyi” yeniden kurulmalıdır. (ANKARA- BURSA- DENİZLİ)

ÖNERGE NO: 2

ADANA

1. Normalde doğal bir olay olan deprem, plansız kentleşme, kontrolsüz-denetimsiz yapılaşma yüzünden yıkıcı, ekonomik ve sosyal sonuçları olan afete dönüşmekte, rant ekonomisinin aracı haline getirilmektedir. Siyasal iktidarlar yasama ve yürütme gücünü kullanarak bu rant ekonomisini beslemektedir. Oysaki Afetlere karşı halkı bilinçlendirmek, depreme dayanıklı binalar yaptırmak, denetlemek devletin en temel görevlerinden biridir. Devlet bu konuda üzerine düşen görevleri yerine getirmelidir.
2. Yerleşime uygunluk haritaları hazırlanırken afet tehlike ve riskinin belirlenmesi, güvenli arazi kullanımı için mikro bölgeleme çalışmalarının da yapılarak deprem ve afet açısından güvenli alanlar yaratılmalıdır. Parsel bazında da bir binanın oturacağı zeminin, deprem karşısında nasıl davranacağı belirlenerek insanların depreme dayanıklı binalarda barınması sağlanmalıdır. Yoksul insanların sağlıklı, denetimsiz, projersiz ve mühendislik hizmeti almamış gecekondularda

barınmaya mahkum edilmesi, onları bir gün oluşacak depremde ölüme mahkum etmek ile eşdeğerdir.

3. Halkımızın afet ve deprem bilinci geliştirilmeli, depreme dayanıklı yapı tasarımında uluslararası normlar kullanılmalıdır.
4. Hızlı nüfus artışı ve kırsaldan kentlere göç, konut açığının her geçen gün biraz daha artırmasına neden olmaktadır, insanlar plansız ve kendiliğinden gelişen kentlerde yaşamaya mahkûm edilmemelidir.
5. Kentlerin, kent meclisleri aracılığıyla planlama ve karar verme sürecinde, halkın ve demokratik kitle örgütlerinin de katılımı sağlanmalıdır.

ÖNERGE NO: 3

ESKİŞEHİR

1. Depremle doğrudan veya dolaylı ilişkili tüm mevzuat afet ve imar ana ekseninde düzenlenecek çatı/çerçeve yasaların altında yeniden oluşturulmalıdır.
2. Afet mevzuatı 7269 Sayılı Kanun'un bütünlük afet yönetiminin ana hatlarını içerecek şekilde yeniden düzenlenmesi yoluyla elde edilecek bir çatı yasa altında yeniden yapılandırılmalıdır. Bu çatı yasa altında afet mevzuatımıza, diğer ülkelerde de örneğine rastlanan, deprem özelindeki çalışmalara referans olacak "Fay Yasası" kazandırılmalıdır. "Diri Fay Haritası", "Yüzey Faylanma Tehlike Zonu Belirleme (Tampon Bölge)" ve "Sismotektonik Harita" hazırlanması ve kullanımına ilişkin alt mevzuatı ve kurullar oluşturulmalıdır.
3. İmar mevzuatı "Yapı Kanunu" ve "Şehircilik ve Planlama" olarak iki çatı yasa altında yeniden yapılandırılmalı, İmar ve afet mevzuatı arasında kopukluk giderilmelidir.
4. Yapı Kanunu, yapı üretiminin her aşamasına yönelik hükümleriyle, yapı malzemesinin depremlere uygunluğundan temel ve zemin etüdüne kadar uzanan bütünsellikte ele alınmalıdır.
5. Şehircilik ve Planlama Kanunu, mevcut planlama sürecindeki karmaşayı giderecek, depreme ve diğer afetlere duyarlı planlama ilkelerini belirleyecek bir yasa olmalıdır. Yeni planlama düzeni bölge planlarından imar uygulama planlarına kadar her tür ve ölçekteki planlarda tehlike haritaları, imar planına esas jeolojik-jeoteknik etüt raporları ve mikrobölgeleme haritalarının hazırlanması ve kullanımına ilişkin alt mevzuatı kapsamalıdır.
6. 5902 sayılı kanunla kurulan Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı kuruluş sürecinden başlamak üzere eşgüdüm merkezi olamayacağını gösterdiğinden yerine depremin her evresine yönelik çalışmaların eşgüdümünü sağlayacak düzeyde ve yaptırım gücüne sahip bir üst yapılanma/müşteşarlık oluşturulmalıdır. Bu eşgüdüm merkezi sadece merkezi ve yerel yönetim birimleri arasında değil sivil toplum kuruluşları ve diğer gönüllü organizasyonlar ile işbirliğini gözetmelidir.

7. Afet riski yüksek olan (1. ve 2. derecede tehlikeli deprem bölgelerindeki yerleşimler v.b. yerel yönetimlerde “Jeoloji ve Zemin Birimleri” kurularak jeolojik-jeoteknik ve mikro bölgeleme etütler, varsa deprem erken uyarı ve izleme sistemleri gibi konular ile il ölçeğindeki deprem planlarına girdi sağlayacak kentsel jeolojik bilgi üretimi gerçekleştirilmelidir. Yerel yönetimlerde (Belediye ve il Özel İdareleri) başta Jeoloji Mühendisi olmak üzere mühendis, mimar ve plancı istihdamı zorunlu hale getirilmelidir.
8. Afet yönetim sisteminde görev alan birimler ve personel arasında etkin işbirliği, bilgi paylaşımı ve koordinasyonu sağlanmalı; plan, yasa vb düzenlenmelerin uygulanmasının takip edilmesi için Başbakanlık düzeyinde bir komisyon oluşturulmalı ve periyodik raporlar hazırlanmalıdır.
9. Maliye Bakanlığının koordinasyonunda deprem konusundaki araştırma ve işlemler ilişkin gerekli mali kaynak yaratılmalı; “Afet Fonu” oluşturulmalı; kurumlar bütçelerinin belirli bir bölümünü deprem e yönelik projelere ayırmalıdır. Ayrıca bu düzenlemelerin yanı sıra Stratejik Planda teknik bazda aşağıdaki eylemler de tanımlı olmalıdır;
10. Türkiye'nin Sismotektonik haritası bulunmamaktadır. 1/25.000 ölçeğinde hazırlanıp 1/250000 ölçekte basılacak Sismotektonik haritalar üretilmelidir.
11. Türkiye Diri Fay ve Deprem Bölgeleri Tehlike Haritası güncellenmelidir.
12. Türkiye Aktif fay ve paleosismoloji çalışmalarına hız verilmeli, Aktif Tektonik, paleosismoloji, mikro bölgeleme harita üretimi, erken uyarı sistemleri gibi konularda araştırma projeleri ve/veya yüksek lisans programları arttırılmalı, gerekli mali kaynaklar yaratılmalıdır.
13. 1999 Depremlerinden bugüne kadar yaşananlar afet bilincinin yüksek tutulmasının önemini göstermiştir. Deprem politikalarının hem toplumsal hem de meslek içi eğitim süreçleriyle desteklenmesini zorunlu kılmaktadır.
14. Yaşam çevremizin bir parçası olan jeolojik çevreye farkındalık yaratılması doğa olaylarının algılanmasına başlangıcı oluşturur. Bu nedenle ilköğretimden başlamak üzere Jeoloji dersi eğitim programı kapsamına alınmalıdır.

ÖNERGE NO: 4

ESKİŞEHİR

TMMOB olarak bu ulaşım, trafik, yangın, deprem ve güvenlik gibi bir yerleşim yerine teknik insanların mühendislerin el birliği ile ortak yaptıkları çalışmalar ile götürülecek sonuçlar konusu ile ilgisi olmayan kişilere kaldığında o yerde bilimsellikten söz edilmez. O yerde gerçek mühendislik çalışması olmaz, o yerde demokrasi den de söz edilemez. TMMOB'nin önemli görevlerinden birinin bu tür olaylara göz yumması ve bu konularda önlem alması gerekmektedir.

ÖNERGE NO 5

MUĞLA

1. Deprem Yönetmeliğinde Bina önem katsayısı 1'in üzerinde olan tüm yapıların (Okul,cami hastane ,çok amaçlı salon vb) yer seçiminde ilgili idare yanında kamuoyununda görüşü,bilgisi alınması esas olmakla birlikte ilgili meslek odalarından da mutlak görüş alınmalıdır.
2. 5902 Sayılı Afet Ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8.maddesinin a, b, c bendleri doğrultusunda zarar azaltmaya yönelik çalışmalar ve sakınım planları zaman kaybedilmeden başlanılmalı, uygulama yönetmelikleri çıkarılmalı ve planlama ve zarar azaltmaya yönelik çalışmalara meslek odalarının da katılımı sağlanmalıdır.”

7. ENERJİ

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Enerjiden yararlanmak çağdaş bir insan hakkıdır. Bu nedenle enerjinin tüm tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve sürdürülebilir bir şekilde sunulması temel bir enerji politikası olmalıdır. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ-İZMİR- MUĞLA- VAN)
2. Enerji üretiminde ağırlık; yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmelidir. Enerji planlamaları, ulusal ve kamusal çıkarların korunmasını ve toplumsal yararın artırılmasını, yurttaşların ucuz, sürekli ve güvenilir enerjiye kolaylıkla erişebilmesini hedeflemelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA-DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)
3. Ülkemizde enerji sektöründe 1980'lerden bu yana uygulanan politikalarla toplumsal ihtiyaçlar ve bunların karşılanabilirliği arasındaki açığı her geçen gün daha da artmaktadır. Enerji politikaları üretimden tüketime bir bütündür, bu nedenle bütüncül bir yaklaşım esas olmalıdır. Ülkemiz gerçekleri de göz önüne alınmak şartıyla, enerji sektörünün gerek stratejik önemi, gerekse kaynakların rasyonel kullanımı ve düzenleme, planlama, eşgüdüm ve denetleme faaliyetlerinin koordinasyonu açısından merkezi bir yapıya ihtiyaç vardır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)
4. Türkiye'nin bir enerji envanteri çıkarılmalıdır. Kamusal planlamayı, kamusal üretimi ve yerli kaynak kullanımına ağırlık vermeyi reddeden özelleştirme politikaları terk edilmeli, kamu eliyle yatırımlar yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- MUĞLA- VAN)
5. ETKB, ülke, halk ve kamu, kısaca toplum çıkarları doğrultusunda temel stratejileri ve politikaları geliştirmek ve uygulamakla yükümlüdür. ETKB

güçlendirilmeli, uzman ve liyakatli kadrolar istihdam etmelidir. Güçlü bir ETKB'nin ülke çıkarlarına uygun politikalar geliştirmesi ve uygulaması sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)

6. Tüm enerji sektörleri, petrol, doğal gaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgar, güneş, biyoyakıt vb. için Strateji Belgeleri hazırlanmalıdır. Daha sonra bütün bu alt sektör strateji belgelerini dikkate alan Yenilenebilir Enerji Stratejisi ve Faaliyet Planı ve Türkiye Genel Enerji Strateji Belgesi ve Faaliyet Planı oluşturulmalıdır. Bu strateji belgelerinin hazırlık çalışmalarına üniversiteler, bilimsel araştırma kurumları, meslek odaları ve uzmanlık derneklerinin katılım ve katkıları sağlanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)
7. Bu amaçla, genel olarak enerji planlaması, özel olarak elektrik enerjisi ve doğal gaz, kömür, petrol vb. enerji kaynaklarının üretimi ile tüketim planlamasında, strateji, politika ve önceliklerin tartışılıp, yeniden belirleneceği, toplumun tüm kesimlerinin ve konunun tüm taraflarının görüşlerini ifade edebileceği geniş katılımlı bir "Ulusal Enerji Platformu" oluşturulmalıdır. Ayrıca ETKB bünyesinde, bu platformla eşgüdüm içinde olacak bir "Ulusal Enerji Strateji Merkezi" kurulmalıdır. Bu merkezde yerli kaynaklar ve yenilenebilir enerji kaynakları dikkate alınarak enerji yatırımlarına yön verecek enerji arz talep projeksiyonları hazırlanıp sektöre sunulmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA)
8. Enerji santralleri konusunda ülkemize uygun teknolojiler geliştirilmeli, projelendirme ve tasarım konularına destek verilmelidir. Ülkemizde yeterli ve donanımlı teknik eleman ve iş gücü bulunmasına rağmen projelendirme ve tasarım konularında yabancı firmalara büyük bedeller ödendiği, özellikle hidroelektrik enerji santrallerinin elektromekanik teçhizat beçeteli olan % 18 ile % 26 arası bir bedelin proje ve tasarım ücreti olarak yabancı firmalara ödendiği ve enerji yatırımlarındaki rakamlara göre bu tutarların milyarlarca dolara ulaştığı dikkate alınarak, bu durumun aşılması için üniversite ve sanayi işbirliği ile proje-tasarım konularında çalışılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)
9. Rüzgar türbinlerinin, hidrolik türbinlerin, jeotermal enerji ekipman ve cihazlarının, güneşten elektrik üretim panellerinin, toplamalı güneş elektrik üretim sistemlerinin, termik santral kazan ve ekipmanlarının Türkiye'de üretimine yönelik çalışmalar bir Master Plan dahilinde ele alınmalı, yerli üretim desteklenmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)
10. Plansız, çevre ve toplumla uyumsuz projelerden vaz geçilmeli, kısa ömürlü barajlar ve rant uğruna Zeugma, Allianoi, Hasankeyf,, Munzur ve Fırtına Vadisi'nde somutlanan bilim dışı uygulamalarla, tarihi kültürel mirasın ve doğal çevrenin tahribine son verilmelidir. Unutmamak gerekir ki enerji üretiminde

alternatifler geliştirilebilir, ancak tarihi-kültürel ve doğal değerlerimizin alternatifi yoktur. (ADANA-ANKARA-BATMAN- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)

11. Hammadde, kalifiye iş gücü ve teknolojik temelde dışa bağımlı olduğumuz nükleer enerji santralleri ile Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığı daha da arttırılmaktadır. Kurulum, işletim ve sökülme maliyetleri, çevresel etkileri, atık sorunları ile gelişmiş ülkelerin terk ettiği nükleer santral macerasına son verilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA- DENİZLİ- İZMİR- MUĞLA- VAN)

ÖNERGE NO 2 DENİZLİ

1. Enerji, temel bir insan hakkıdır ve tedariki zorunlu bir kamu hizmetidir. Bu yüzden üretim, iletim, dağıtım ve tüketimin bütüncül bir anlayışla merkezi bir yapı içinde ele alınması gerekmektedir. TMMOB özelleştirmelere son verilmesi ve tekrar kamulaştırma yapılması için mücadelesi sürdürür.
2. TMMOB, Türkiye'nin ve dünyanın neresinde olursa olsun nükleer enerji üretimine ve nükleer silahlara karşı çalışmalar yürütür, bu konuda kamuoyunu bilinçlendirir, yenilenebilir enerji kaynakları konusunda çalışmaları destekler, doğayı ve yaşamı tehdit eden tüm enerji üretim sistemlerine karşıdır.

ÖNERGE NO: 3 ESKİŞEHİR

1. TMMOB; enerji üretiminde ağırlığın; yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmesi gerektiğini; enerji planlamalarının, ulusal ve kamusal çıkarların korunmasını ve toplumsal yararın artırılmasını, yurttaşların ucuz, sürekli ve güvenilir enerjiye kolaylıkla erişebilmesini hedeflemesi gerektiğini savunur.
2. TMMOB; tüm enerji sektörleri, petrol, doğal gaz, kömür, hidrolik, jeotermal, rüzgâr, güneş, biyoyakıt vb. için Strateji Belgeleri hazırlanması için bünyesinde çalışma birimleri oluşturur. Daha sonra bütün bu alt sektör strateji belgelerini dikkate alan yenilenebilir Enerji Stratejisi ve Faaliyet Planı ve Türkiye Genel Enerji Strateji Belgesi ve Faaliyet Planı oluşturulması için çalışma yapar. Benzer şekilde, Türkiye'nin bir enerji envanteri çıkarılması; kamusal planlamayı, kamusal üretimi ve yerli kaynak kullanımına ağırlık vermeyi reddeden özelleştirme politikaları terk edilmesi; kamu eliyle yatırımlar yapılması için diğer emek örgütleriyle birlikte mücadele eder.
3. TMMOB; enerji santralleri konusunda ülkemize uygun teknolojiler geliştirilmesi, projelendirme ve tasarım konularına destek verilmesi gerektiğini savunur. Ülkemizde yeterli ve donanımlı teknik eleman ve iş gücü bulunmasına rağmen projelendirme ve tasarım konularında yabancı firmalara büyük bedeller

ödendiğinin, özellikle hidroelektrik enerji santrallerinin elektromekanik teçhizat bedeli olan % 18 ile % 26 arası bir bedelin proje ve tasarım ücreti olarak yabancı firmalara ödendiğinin ve enerji yatırımlarındaki rakamlara göre bu tutarların milyarlarca dolara ulaştığı dikkate alınarak, bu durumun aşılması için üniversite ve sanayi işbirliği ile proje-tasarım konularında çalışılması gerekliliğinin altını önemle çizerek bu konuda girişimlerde bulunur.

4. TMMOB; plansız, çevre ve toplumla uyumsuz projelerden vazgeçilmesi gerektiğini, kısa ömürlü barajlar ve rant uğruna Zeugma, Allianoi, Hasankeyf,, Munzur ve Fırtına Vadisi'nde somutlanan bilim dışı uygulamalarla, tarihi kültürel mirasın ve doğal çevrenin tahribine son verilmesini savunur. "Enerji üretiminde alternatifler geliştirilebileceği, ancak tarihi-kültürel ve doğal değerlerimizin alternatifinin olmayacağı" gerçeğinden yola çıkarak doğanın tahrip edilmesine karşı mücadele eder.

ÖNERGE NO:4

GAZİANTEP

1. Üniversiteler, meslek odaları, sivil toplum örgütleri ve ilgili tüm kesimlerin katılımları ile ulusal enerji politikaları ve ulusal çevre politikaları oluşturulmalıdır. Temel kriter, öz kaynakların en iyi şekilde değerlendirilmesi ve çevrenin korunması olmalıdır,
2. Ülkemizin enerji politikalarının belirlenmesinde dışa bağımlı olan ve çevreyi kirleten enerji kaynakları ve teknolojileri yerine ulusal kaynaklarımıza dönük yatırımlar ve çevresel etkileri yok denecek kadar az olan enerji kaynakları ön plana çıkarılmalıdır.

ÖNERGE NO: 5

HATAY

EMO öncülüğünde Hatay yerelinde Nükleer karşıtı platform kurulması, Akkuyu ve Sinop ile ilgili eylem ve etkinliklerin artırılması diğer oda ve sivil toplum kuruluşlarının da NKP içinde yer alması ve NKP içinde olacak tüm bileşenlerin faaliyetlere aktif katkı koymasının sağlanması için Hatay yerelinde çalışmalar yürütülmelidir.

ÖNERGE NO:6

İZMİR

1. Enerji üretim planlamalarında, tesis ve çevresi bazında öncelikle ekolojik denge özetilmeli, doğal kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin korunması ilkesiyle hareket edilmelidir.
2. Enerji üretim yöntemleri belirlenmeden önce, ilk yapılması gereken, bilimsel verilere dayalı ve reel olarak ülkemizin enerji ihtiyacının belirlenmesi ve

bunun tüm şeffaflığıyla kamuoyuyla paylaşılmasıdır. Bir sonraki adımda ise, bu ihtiyacın, ekolojik dengeye ve doğal kaynaklara en az etki yaratacak, hangi teknolojik yöntemlerle karşılanması gerektiği, bilimsel çalışmalarla, toplumsal mutabakat ve ortak akıl çerçevesinde tesbit edilmelidir. Enerji yatırımlarında, "Ben yaptım oldu zihniyetinden, demokratik katılıma geçmek", ancak bu şekilde mümkün olur.

3. Hızlı Ekonomik Kalkınma ve Sürdürülebilir Gelişme, iki karşıt gelişme biçimidir. Türkiye'nin resmi politikası hızlı ekonomik kalkınmacı modeldir ve büyümeyi hedef almaktadır. Bu kapsamda, nükleer santral önerileri bu model içinde tutarlılık sergilemektedir. Oysa, dünyada doğal kaynaklara ve ekolojik dengeye yönelik önemli duyarlılıklar oluşmuştur. Öte yandan, hızlı ekonomik kalkınma, büyümeyi niceliksel değerlerle tanımladığı için, toplumsal maliyetleri çok ciddi düzeylere varmaktadır. Türkiye'de hızlı ekonomik kalkınma modelinin sorgulanması ve sürdürülebilirlik ilkesine göre kaynaklarını değerlendirmesi gerekmektedir. Bu bağlamda her tür faaliyetin Çevresel Etki Değerlendirme süreci bilimsel ve teknik yaklaşımlarla ve yerelin görüşleri dikkate alınarak tamamlanmalıdır. (Halkın, STK'ların ve Meslek Odalarının görüşleri dikkate alınmadan kabul gören ÇED Raporlarına, TMMOB tarafından açılan davalar, Aliğa'daki 800MW'lık termik santral davası, halen sürmektedir.
4. 2008 yılında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından Kentleşme Şurası kapsamında hazırlanan KENTGES (Bütünleşik Kentsel Gelişme Strateji ve Eylem Planı) dökümanı, Kasım 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiş, 2010-2023 dönemi ulusal devlet politikası olarak kabul edilmiştir. KENTGES dokümanı içinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın sorumluluk alanında "6.2.4- Kentsel enerji taleplerinin mümkün olduğunca yenilenebilir enerji kaynakları ile karşılanmasına yönelik araştırma, envanter ve projeksiyon çalışmaları yapılacaktır." denmektedir. Buna karşın, bu çalışmalar yapılmadan, enerji politikaları belirlenmiştir. Siyasal iktidar, kendi politikasından dahi sapma göstermektedir.
5. Su kaynaklarının korunması için , kentsel gelişimin nüfus ve yapı yoğunluğu açısından büyüklüğü, bölgenin su kapasitesi ile dengeli, diğer bir deyişle kaynak kapasitesini aşmayacak bir biçimde belirlenmelidir.
6. Su havzalarının korunması için, koruma kullanım dengesini gözetken, Master Plan çalışmaları yapılmalıdır.
7. Tarım alanlarında, doğal kaynak alanlarında, sulak alanlarda yapılaşmalara izin verilmemeli, bu alanlardaki kaçak yapılaşmalar ortadan kaldırılmalıdır.
8. Kentsel mekansal gelişim politikalarında, küresel ısınma ve iklimsel değişim konularına önem verilmeli ve iklimsel değişime adaptasyon stratejileri geliştirilmelidir.

9. Enerji sektöründe olduğu gibi ülkemiz yeraltı zenginlikleri açısından da önemli potansiyellere sahiptir. Önemli bir ekonomik gelir kaynağı olan bu sektörün faaliyetleri düzenlenirken çevre koruması, sürdürülebilirlik temel kriter olmalı ve çevre dostu teknolojilerin kullanımı teşvik edilmelidir. Madencilik faaliyetlerinin yer aldığı bölgeler genellikle ekolojik ve çevre açısından önemli değere sahip olan yerlerdir, ne pahasına olursa olsun üretim mantığının buralarda terk edilip ekolojik değerle ön planda tutulmalıdır. Bu husus desteklemek üzere Maden Kanununda Çevre ve ormanlarımız gözardı edilmemelidir. Madencilik sektörünün neden olabileceği çevresel maliyetlerin bu sektörün yaratacağı ekonomik getirilerden çok daha büyük olabileceği unutulmamalıdır.
10. Doğal kaynakları ve turizm potansiyeli açısından da oldukça zengin olan ülkemiz de eko turizm teşvik edilmeli, doğal kaynaklarımızın hoyratça kullanımının önüne geçilmelidir.
11. Alternatif enerji kaynaklarının kullanılmasının önü açılmalı, bu kaynakların kullanımındaki vergiler azaltılmalı ya da kaldırılmalıdır. Özellikle taşıtlarda elektrik enerjisi kullanımı teşvik edilmeli bu yöndeki altyapı çalışmalarına hız kazandırılmalı, bu taşıtlardaki vergiler asgari düzeye indirilmelidir.

ÖNERGE NO: 7

MUĞLA

1. Yaşanan onca nükleer kaza, felaket ve trajediden sonra (TMI, Çernobil ve en son Fukuşima vb.), nükleer santrallardan vazgeçen, mevcutları durduran, kapatan veya yavaşlatma kararı alan tüm ülkelerle birlikte, Ülkemiz ve Hükümetimiz de; nükleer santral yapılması konusunda kararını yeniden gözden geçirmeli ve nükleer yanlıların bile kabul etmediği; Doğalgaz ve petrol vanalarından sonra Türkiye'nin Rusya'ya enerji bağımlılığını artıran bu "anlaşma"nın; santral inşaatının başlamadan derhal İPTAL edilmesi gerekmektedir.
2. İlimizde ve tüm ülkede yapılması planlanan özellikle nehir tipi HES'lerin yapılmasının ve planlamasının durdurulması, doğanın tahrip edilmesinin, suyun ticari meta haline getirilmesinin önüne geçilmesi için TMMOB tarafından daha etkili bir politika izlenmelidir.

ÖNERGE NO: 8

VAN

1. Enerji ve sulama özellikleri olmayan ve sadece güvenlik amaçlı Hakkari'de 4, Şırnak ilinde ise 7 güvenlik barajının yapımına son verilmelidir.

G. DOĞAL KAYNAKLAR, MADENLER ORMAN, TARIM, GIDA VE ÇEVRE

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO:1

ANKARA

Doğal kaynaklar yerine “doğa varlıkları” ifadesi kullanılmalı Demokrasi kurultayı program kitapçığında “Doğal kaynaklar” ifadesi geçen kısımlar “doğa varlıkları” olarak değiştirilmelidir.

ÖNERGE NO:2

DİYARBAKIR

TMMOB doğal kaynaklar halkındır ilkesiyle hiçbir doğal kaynağın özelleştirilmesini kabul etmez. Kamu eliyle işletilmesini savunur.

ÖNERGE NO:3

DİYARBAKIR

1. TMMOB su-toprak dünyamızın ekosistemini ve insanlığın ortak vazgeçilmez değeri olduğu bilinciyle bunların yönetiminde yeryüzü demokrasisi prensibini esas alır.
2. TMMOB, havza yönetimlerinde teknik bir yönetimden ziyade ekosistem esaslı katılımcı, yerinden yönetim modeli ile halkın taleplerinin esas alındığı yönetim için çalışmalar yürütür, mücadele eder.

ÖNERGE NO:4

GAZİANTEP

1. Çevre koruma ve enerji tasarrufu bilinci geliştirmeye ilköğretimden başlanmalıdır. Üniversitelerde, kamuda ve özel sektörde teknoloji geliştirme amaçlı araştırma-geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.
2. Çevrenin ve doğal hayatın korunmasına ilişkin gerekli araştırma ve planlamalar yapılmalıdır. Çevre enerji konularında yasa ve yönetmeliklerin düzenlenmesi, geliştirilmesi ve var olan yasaların uygulanması sağlanmalıdır.
3. Küresel ısınmaya neden olan düşük seviyeli ozon kloroflokarbon, azotoksit, metan, karbondioksit gibi sera gazlarının yoğunluğunun azalması için yasal tedbirler alınmalıdır.
4. Etkin bir çevre denetim sistemi geliştirilerek yerelde kurumlar arasında koordinasyon sağlanmalıdır.

5. Gelecek nesillerin iyi bir çevre eğitimi ile yetiştirilmesi sağlanmalıdır.
6. Çevre sorunlarının çözümü için sivil toplum kuruluşlarının sayısı artırılmalıdır.
7. Sivil toplum örgütleri ile kamu kuruluşları ortak çalışmalar yürütmelidir.
8. Kaliteli yakıtların kullanılması sağlanmalıdır.
9. Çevre sorunlarının önlenmesi için yerel yönetimler tarafından teşvik edici uygulamalar başlatılmalıdır.
10. Çevre ve Orman Bakanlığı taşra teşkilatının daha etkin çalışması sağlanmalıdır.
11. Yerel yönetimlerin asli görevleri çevre sorunlarının çözülmesi olmalıdır.
12. Halkın etkin bir şekilde çevre adına yapılacak projelere katılımı sağlanmalıdır.
13. Vatandaşlarımız, çevre ve hava kirliliği konusunda bilinçlendirilmen, hatta ilköğretimden başlamak üzere tüm okulların eğitim programlarında çevre konularına daha kapsamlı yer verilmelidir.

ÖNERGE NO:5

MUĞLA

1. Türkiye; güneş, deniz, kum çerçevesindeki kıyı ve sahil turizmi yerine kültür turizmini destekleyecek, kıyılarımızın betonlaşmasına, ormanlarımızın talan edilmesine son verecek yeni bir planlama ve yatırım anlayışını yaşama geçirecek; halkımızın turizm alanlarında ve merkezlerindeki arazilerini bakanlığın uluslar arası sermaye grupları için kamulaştırma yetkisine son verecek yasal düzenlemeler yapmalıdır.

ÖNERGE NO:6

MUĞLA

1. En önemli Ulusal doğal kaynağımız olan ve yaşamsal öneme sahip sularımızın talan edilmeden etkin ve verimli olarak ülke yararına kullanılması jeoloji mühendisliği hizmeti vazgeçilmezdir. Bu anlamda DSİ tarafından üçüncü şahıslara verilen yer altı suyu arama ve kullanma belgelerinin kamu adına denetimlerin yapılması için bu konuda ihtisas oda olan Jeoloji Mühendisleri Odası 'nın denetiminin zorunlu olması sağlanmalıdır.
2. Denizle bağlantılı yer altı suyu rezervuarlarında aşırı su çekimi (pompaj) sonucu deniz suyu girişimine neden olmaktadır. Buralarda beslenmeden fazla su çekimi geri dönüşümü son derece güç hatta imkansız olan tuzluluğa sebep olacaktır. Yağış, beslenme, yoğunluk farkından kaynaklı depolama vb. kriterler dikkate alınıp hidrojeolojik bilanço yapılmadan su çekimi yapılmamalıdır.

ÖNERGE NO:7

VAN

1. TMMOB su-toprak dünyamızın ekosistemini ve insanlığın ortak vazgeçilmez değeri olduğu bilinciyle bunların yönetiminde yeryüzü demokrasisi prensibini esas alır.
2. TMMOB, havza yönetimlerinde teknik bir yönetimden ziyade ekosistem esaslı katılımcı, yerinden yönetim modeli ile halkın taleplerinin esas alındığı yönetim için çalışmalar yürütür, mücadele eder.

1. MADENCİLİK VE ÇEVRE

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO:1

1. Madenlerin oluşumunda hiçbir kişinin ya da sınıfın emeği yoktur. Bu nedenle insanlığın ortak değerleri olup, toplumların refahının ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi amaçları doğrultusunda üretilmelidir. **(ANKARA- BURSA)**
2. İçinde bulunduğumuz yüzyılda da, madencilik faaliyetleri olmaksızın insan yaşamının refah içinde sürdürülebilmesi olası değildir. Madenler, milyonlarca yılda oluşan ve tüketildiğinde yenilenemeyen kaynaklardır. Bu nedenle çok iyi planlanarak kamu yararına değerlendirilmesi çok önemlidir. **(ANKARA- BURSA)**
3. Madencilikte en önemli politikamız, ülkemizi hammadde üretilip satan bir ülke olmaktan çıkarıp, katma değeri yüksek nihai ürünlerde söz sahibi bir ülke konumuna getirmek olmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
4. Yürürlükte olan Maden Kanunu; özellikle madenlerimizin hammadde olarak ihracatına olanak sağlaması ve madenlerin aranması, bulunması, görünür rezerv haline getirilmesi aşamasında mühendislik bilim ve teknolojisinin yeterince göz önüne alınmaması nedeniyle kamu yararı içermeyen bir metin durumundadır. Bu nedenlerle kamu yararına uygun, çevreyi ve ekolojik dengeyi koruyan bir yasa acilen çıkarılmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
5. Stratejik madenlerimiz belirlenmeli ve gelecek kuşakların da hakkı olan madenlerimizin kâr öncelikli olarak hızlı tüketimi engellenmelidir. **(ANKARA- BURSA)**
6. Madencilik çalışmaları ve bu çalışmalar sürecinde gerçekleştiren maden üretimleri,-insanın bireysel ve toplumsal gereksinimlerinin karşılanmasında temel öneme sahip alanlardan birisidir. Madencilik faaliyetleri olmaksızın refah içinde bireysel ve toplumsal bir yaşam mümkün olmadığı gibi yakın gelecekte de mümkün görünmemektedir. **(ANKARA- BURSA)**

7. Enerji ve sanayinin temel hammaddelerini sağlayan madencilik “olmazsa olmaz” üretim faaliyetlerinden biridir. Ancak, içinde bulunduğumuz yüzyılda çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi de mümkün değildir. Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. Madencilik faaliyetleri yürütülürken göz ardı edilmemesi gereken en önemli noktalardan birisi de ekolojik çevreyi tahrip etmemek olmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
8. Sanayileşmeyle birlikte artan üretim faaliyetleri ve aşırı tüketiminin sonuçları günümüzde daha net görülmektedir. Kaynakların sınırsız olmadığına anlaşılması ile birlikte “çevre”nin önemi daha çok ortaya çıkmıştır. Diğer tüm üretim çalışmaları gibi madencilik de doğal çevre üzerinde bozucu bir etki yaratmakta olduğu bir gerçektir. Yani madencilik çalışmaları genel üretim süreçlerinin bir parçası olarak doğal çevre ile belli bir ilişki ve çelişki halinde sürdürülebilmektedir. **(ANKARA- BURSA)**
9. Kapitalizmin önceliği olarak daha fazla kâr amacıyla yapılan azami üretim, yanlış üretim metotları, keyfi verilen madencilik izinleri, yasal mevzuatın yetersizliği, denetimsizlik gibi nedenlerle madencilik ve çevreye duyarlılık birbirine zıt iki kavram gibi algılanmıştır. Oysa çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına/ yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek aksine sektörün gelişimine yönelik katkı yapacaktır. **(ANKARA- BURSA)**
10. Tüm dünyada kapitalizmin tüketim çılgınlığına bağlı şişirilen üretim anlayışının sorgulanması, bütün kaynakları sorumsuzca kullanan tüketim/üretim kalıplarından hızla uzaklaşılması gereklidir. **(ANKARA- BURSA)**
11. Madencilik sektörüne gereken önemin verilmesi için Madencilik Bakanlığı kurulmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
12. Uzun, orta ve kısa vadeli stratejilerin belirlenmesi amacıyla tüm tarafların katılacağı Madencilik Şurası toplanmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**
13. Madenlerde kamu denetiminin sağlıklı yapılabilmesi için MİGEM’in taşra teşkilatı kurulmalı, bu yapı teknik elemanlarca güçlendirilmelidir. **(ANKARA- BURSA)**
14. Rezervi tükenen ya da terk edilen maden sahaları, düzenlenerek halkın kullanımına sunulmalıdır. Bu alanların rant sağlamak amacıyla kullanımının önüne geçilmelidir. **(ANKARA- BURSA)**
15. “Doğal Kaynakların Gerçek Sahibi Halktır” gerçeğinden hareketle madencilik sektöründe; kamu yararı öncelikli, çevreye duyarlı şekilde, mühendislik bilim ve tekniğinin uygulandığı, yöre halkının onayı alınarak planlamasının yapıldığı, ihtiyaçlara göre üretilen madenlerin sanayimizde kullanılmak üzere planlandığı ve hammadde ihracatının yasaklandığı politikalar esas alınmalıdır. **(ANKARA- BURSA)**

16. Anayasanın 56. maddesi “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.” 168.maddesi ise “Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir.” demektir. Bu anlamda, madenlerimizi kamu yararına üretmenin ve aynı zamanda çevreyi korumanın kamusal bir sorumluluk olduğu göz ardı edilmemelidir. (ANKARA-BURSA- G.ANTEP)
17. Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişiminden başarı şansı beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda da ilgili yöre halkının katılımı sağlanmalıdır. (ANKARA- BURSA)
18. Toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir bir madencilik sektörünün gelişimi için devlet, sektörde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleri arasında yapıcı bir işbirliği tesis edilmelidir. Söz konusu tarafların doğrudan katılımları olmaksızın hazırlanacak herhangi bir sektör planının ya da plan uygulamasının başarılı olması mümkün görünmemektedir. (ANKARA- BURSA)

ÖNERGE NO: 2

ESKİŞEHİR

1. Düzenlenen yasa, yönetmelik ve sanayi ve madencilik sektörleri arasında hazırlanan entegrasyon projelerinde aktif rol almalıdır. Hatta bağlı olan odalarıyla ortak çalışma yaparak bu üretmelidir.
2. Son dönemlerde yaşanan iş kazalarına bakıldığında iş sağlığı ve güvenliği açısından birçok yönetmeliğe uymayan durumla karşılaşmış ve sorumlu olarak da işverenden çok orada çalışan teknik eleman sorumlu tutulmuş ve cezai işlem bu teknik elemana verilmiştir. Mühendisler ya ölmüş ya da hapse girmiştir. Sektörde yaşanan sıkıntılara bakıldığı zaman bu kazaların sorumlusu olarak teknik elemanı sorumlu tutmak çok yanlış bir yaklaşımdır. Yönetmeliklerin ve kanunların bu kazaların önlenmesi için düzenlenmesi ve bu düzenlenen yönetmeliklerin uygulanması için gerekli birimlerin gerekli çalışmaları yapması konusunda TMMOB gerekli çalışmaları yapmalıdır.
3. Üniversite ve maden konusunda çalışanların işbirliği, teori ve pratiği birleştirmeleri gerekmektedir.
4. Maden pazarı araştırmalarına önem verilmelidir.
5. Tanıtım olanaklarından mümkün olduğu kadar çok yararlanılmalıdır. Maden konusunda eğitilmiş insan sayısı ve kalitesi artırılmadığı.
6. Maden aramada yeni teknolojiler ve yöntemlerin kullanılmasına ağırlık verilmelidir.
7. Yeraltı kaynakları ve madenler bitkiler gibi yeniden yetişemez, yeşeremez. Bu nedenle boşa harcanmamalıdır.

2. TARIM, GIDA VE ÇEVRE

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. Doğal kaynakların korunması devletlerin bekası için vazgeçilmez bir unsurdur. Doğal kaynaklarını yitirmiş bir ülkenin yok olması kaçınılmazdır. Bu durum Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 44. maddesinde "Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır " hükmüyle güvence altına alınmıştır. Buna karşın, kaybedilmiş topraklar için af niteliğinde yasal düzenlemelere gidilmekte, hatta keyfi "kamu yararı" kararları alınarak, verimli tarım arazileri yapılaşmaya açılmaktadır. Öncelikli kamu yararının toprağı korumak olduğu gerçeğinden hareket edilerek, bilimsel ve demokratik olmayan kurullarca verilmiş bu tür kullanım kararlarının derhal önüne geçilmelidir. (ANKARA- BURSA)
2. Son yıllarda artan oranda sorunlarını yaşadığımız küresel iklim değişiklikleri nedeniyle kullanılabilir su temininin her geçen gün daha da zorlaşacağı ortadadır. Bu doğrultuda, sanayileşmeden kaynaklanan çevre kirliliğı ve bilinçsiz su kullanımına karşı acil olarak tedbir alınmalıdır. İnsan ve doğa odaklı bir su politikası, kırsal ve kentsel su yönetiminin temel amacı olmalıdır. (ANKARA- BURSA)
3. Tarım sektörü, kadın "işgücünün en yoğun olduğu sektör konumundadır. Ancak "tarımın kadinsallaşması", kadın emeğinin giderek daha çok istismara açık hale gelmesine yol açmıştır. Kırsalda yaşayan kadının emeğı göz ardı edilerek ve kadın nüfusu yok sayılarak demokratik haklarda bir gelişme sağlanması mümkün değildir. Bu nedenle sosyal ve siyasal haklar korunup geliştirilmeli, kadın nüfusun bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmeli, araştırma ve yayım hizmetleri yaygınlaştırılmalı ve özellikle kooperatifleşme teşvik edilmelidir. (ANKARA- BURSA)
4. Türkiye'de kooperatifçilik ne yazık ki üretici - köylünün hak ve çıkarlarını koruyan ve geliştiren bir etkinliğe ulaşamamıştır. Kooperatif yapının gelişmemesi, sağlıklı pazarlama kanallarının oluşmasını da engellemiştir. Tarım ile tarıma dayalı sanayi ve hizmetler sektörlerinin bütünleşik bir şekilde yapılanmasında ve tarımdan sanayiye kaynak aktarımının gerçekleştirilmesinde kooperatifler büyük rol oynamaktadır. Türkiye tarımının dünya ile rekabet edebilmesi, standartlara uygun mal üretebilmesi ve dünya fiyatlarının oluşumuna katkıda bulunabilecek arz ve talep yapısına kavuşabilmesi için kooperatifleşme çalışmaları mutlaka artırılmalıdır. (ANKARA- BURSA)

5. Sektörün yabancılaşmasına ve üreticinin kırsal gelir olanaklarını kaybetmesine neden olan özelleştirmelere derhal son verilmelidir. (ANKARA- BURSA)
6. Gıda güvencesi sorununun çözümü için “gıda arzının kesintisiz ve sürekli biçimde sağlanması ve üretilen gıdanın sağlıklı bir şekilde tüketici sofrasına ulaştırılması” ana hedef olarak belirlenmelidir. (ANKARA- BURSA)
7. Emekten, bilimden, teknolojiden yana olan TMMOB gıda konusunda;
 - Gıda Denetimleri mutlaka kamu eliyle yürütülmesi, Bu alanda görev yapan kamu kurumlarında yeterince mühendis istihdam edilmesi,
 - Et, Süt, Tahıl gibi temel gıda maddelerinde etkin olarak görev yapabilen müdahale kurumları oluşturulması,
 - Yapılanmada düzenleme katılımcı ve şeffaf olarak yürütülmesi, yasal düzenlemelerle gerçekten kamu yararı sağlanması,
 - Konu ile ilgili mesleklerin üretimde olması sağlanması, bu amaca yönelik olarak özellikle küçük işletmeler için kamuda bütçe ayrılması,
 - Örgütlülüğün her alanda teşvik edilmesi,
 - Yaşam hakkının en önemli ayağı olan gıda özelinde, insanların güvenli gıdalarla yeterli ve dengeli beslenmesi için harcamaları savaş ve yıkımlara değil, gıda üretimine aktarılmasını savunur ve örgütlenme çalışmalarını yapar. (ANKARA- BURSA)

ÖNERGE NO: 2

ESKİŞEHİR

1. Toprak kurullarındaki resmi kuruluşlar lehine olan dengenin, resmi olmayan kurumlar lehine bozulması ve ayrıca alınan kararların 2/3 çoğunluk gibi “nitelikli bir çoğunlukla alınması gibi önlemler hayata geçirilmelidir

ÖNERGE NO: 3

GAZİANTEP

1. Tarım alanlarına sanayi tesisleri kesinlikle kurulmamalı, çarpık kentleşmenin önüne geçilmeli, sanayi atıkları kontrol altında tutulmalı, arıtma tesisleri şart koşulmalı ve denetlenmeli, atıklar için geri dönüşüm projeleri ve teknolojileri kullanılmalıdır.

ÖNERGE NO: 4

İZMİR

1. Tüm sektörlerin artan taleplerini karşılamak için su yönetiminde önlemler alınması gerekmektedir. Tarımda su kaynaklarının etkin kullanımı için öncelikle su tasarrufu sağlayan önlemler alınmalıdır.

2. Basınçlı sulama yöntemlerinin kullanılması, kısıtlı sulama yapılması, kullanıcılara suyun ölçülü bir şekilde verilmesi ve sulama şebekelerinde açık kanal-kanalet sistemleri yerine borulu sistemlerin yapılması gibi önlemlerle su tasarrufu sağlanmalıdır.
3. Son yıllardaki HES'lerle suya erişim hakkı elinden alınan çiftçiler bölge halkları desteklenerek HES'ler durdurulması için destek olunmalıdır.
4. Mevcut ve gelecekteki gereksinimlerin karşılanıp, gıda güvenliğinin sağlanabilmesi için su kaynakları yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve çevresel faktörleri de kapsayacak entegre bir yönetim yaklaşımı ile ele alınmalıdır.
5. Toprak ve su kaynaklarının kullanımı ve yönetiminde ulusal devlet politikası oluşturulmalıdır, ülke genelinde sürdürülebilir bir havza yönetimi yönünde kurumlar arası eşgüdüm sağlanmalıdır.
6. 2009 yılının haziran ayında TBMM'sinde kabul edilerek yürürlüğe giren Mayınlı Arazilerin Tarıma Açılması kanununa göre bu araziler 49 yıllığına, mayın temizleme işini yapacak yabancı şirketlerin kullanımına devredilecektir. Sözü edilen mayınlı alanlarda, birinci ve ikinci sınıf tarım arazileri en büyük oranı oluşturmaktadır. Mayınlı arazilerin tarıma elverişli bölümü yaklaşık 170 bin dekar, yüzde 70'i sulanabilir özelliklere sahiptir. Mayınlı arazilerin tarıma açılması durumunda elde edilecek yıllık net gelir 20 milyon dolardır. Bu alanlar bir an önce temizlenerek bölge çiftçisinin kullanımına açılmalıdır.
7. Tarım topraklarının amaç dışı kullanımı ve yabancılara satışı engellenmelidir.
8. Sertifikasyon sistemi şu anda yerli ve yabancı şirketlerin denetimine bırakılarak küçük çiftçi bu şirketlerin insafına terk edilmiştir. Organik tarımda sertifikasyon sistemi dışında ZMO Çiftçi örgütleri vb. bağımsız bir denetim mekanizması oluşturulmalıdır.
9. Endüstriyel tarımdan vazgeçmek tamamıyla mümkün olmasa da ekolojik dengeyi bozan tarımda kullanılan her türlü kimyasal girdi denetim altına alınarak iyi tarım uygulamaların yaygınlaştırılmalı ve bu konuda çiftçi desteklenmelidir.
10. Son 10 yılda uygulanan tarım politikaları ile küçük çiftçiler tasfiye olmaktadır. Ülke tarımı ve gıda sektörü çok uluslu şirketlerin denetimine girmek üzeredir. Küçük çiftçinin korunması ve geleneksel tarımın yaygınlaştırılması için gereken destekler sağlanmalıdır.
11. Yerel yönetimler tarafından Organik pazarlar değil üretici pazarlarının kurulması için çaba gösterilmelidir.
12. TBMM 'de 2006 yılında daha çok yabancı büyük tohum şirketlerinin egemenliğini pekiştiren ve yerel tohumların satışını yasaklayan, kendi tohumunu kullanamaz hale getirdiği küçük çiftçiyi ve köylüyü bu şirketlerin eline teslim eden tohumculuk yasasının değiştirilmesi için çaba gösterilmelidir.

13. Yerel yönetimlerin tohum takası organizasyonları düzenlemeleri desteklenmeli ve teşvik edilmelidir.

14. Halkın gıda ihtiyacını sağlayacak tarım alanlarında enerji bitkileri üretimi önlenmelidir.

GDO'ların gerek tohum gerekse üretilmiş gıda olarak ülkeye girişi önlenmelidir.

15. Gümrük Birliği anlaşması uyarınca 1995 yılında yürürlüğe giren 560 sayılı KHK ile başlayan, 5179 sayılı; Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair KHK'nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile devam eden, ülkemizin gıda güvenliği uygulamalarının başarıya ulaştığını söylemek mümkün değildir. Ancak Tarım Bakanlığının altyapı, personel ve benzeri eksiklikleri nedeniyle, yasanın uygulanmasında, denetiminde yoğunlukla küçük ve orta ölçekli işletmelerde olmak üzere birçok sorun ortaya çıkmıştır. Bakanlık bu sorunların çözümüne yönelik uygulamalar yerine, belli kapasitenin altındaki(30 beygir veya 10 kişiden az çalışan istihdam eden) işletmeleri, konuyla ilgili lisans eğitimi almış personel denetiminin dışında tutmayı seçmiştir. Oysa Türkiye'deki yaklaşık 50 bin gıda işletmesinin hemen hemen % 80'i bu kapasitenin altındadır. 11.06.2010 tarihinde yayımlanan, Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile KOBİ'ler, konuyla ilgili lisans eğitimi almış personel denetiminin dışında tutulmuş; halk sağlığı tehlikeye atılmıştır.

Gıda güvenliğinin sağlanmasında kamu yararına yönelik düzenlemeler yapılarak, KOBİ'lerin teknik ve hijyenik standartlarının yükseltildiği ve personel çalıştırmanın küçük işletmeler üzerine bir yük oluşturmayacağı ara çözümler, sorunların kamu yararı doğrultusunda çözümlenmesi için en doğru yol olarak görülmektedir

16. Birçok besi işletmesi kapanmasına, süt ineklerinin bile kesime gitmesine, yerli üretimi bitirecek, hayvancılık sektörüne çok büyük darbe vuracak ve Türkiye'nin hayvan varlığının azalmasına neden olacak olan et ithalatı durdurulması için çaba gösterilmelidir.

17. Köylerin özgün dokusunu bozan türde niteliksiz modern yapılaşmanın önüne geçilmelidir.

18. Mera alanlarının korunmasına ve geliştirilmesine yönelik politikalar geliştirilmelidir.

19. Kırsal nüfusun yarısından fazlasını kapsayan kadın ve kız çocuklarının eğitimine özel önem verilmelidir.

20. Tarımsal üretimde en büyük katkıyı sağlayan kadın emeğinin sosyal güvenlik kapsamına alınması sağlanmalıdır.

21. Tarımda küçük çiftçilerin, kadınların örgütlenmesi ve kooperatiflerin yaygın ve etkin olması için çaba gösterilmelidir. Bir avuç küresel şirketin tüm tarım ve gıda zincirini kontrol altına alarak, alternatifleri yok ettiği bir düzen, bu alanlarda totaliterizmin doğuşu anlamına gelmektedir. Gıda ve tarım alanında demokrasi; demokrasi ve insan haklarının yeni gündemlerinden olmalıdır.

ÖNERGE NO: 5

MUĞLA

1. Ülkemiz, Zeytinlikler ve Zeytincilerimiz açısından son derece önem taşıyan mevcut Zeytincilik Yasası Yönetmeliğinin değiştirilmeksizin mevcut haliyle bırakılması, sektörünün tamamının ortak görüşüdür. Demokratik olanda, demokrasinin gereği de bu değişikliğin yapılmamasıdır.
2. Toprakları korumak kurulda yer alan yalnızca Ziraat Mühendislerinin sorumluluğunda olmamalıdır. TMMOB'u resmi olarak ZMO temsilcileri temsil etmekte fakat, kurul üyelerinin büyük bir çoğunluğu da diğer Mühendislerden oluşmaktadır. Bu nedenle özellikle Çevre, Orman, Jeoloji, İnşaat, Harita ve Kadastro Mühendisleri, Peyzaj Mimarları, Mimarlar ve Şehir ve Bölge Plancıları Odalarının bu kurullarda yer alan üyeleri bulunduğundan, toprak koruma kurullarının, toprak verme kurullarına dönüşmemesi için ZMO temsilcilerine destek olunması amacıyla TMMOB düzeyinde neler yapılabileceğinin tartışılması gerekmektedir.
3. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununun, 14.maddesi ve buna bağlı olarak çıkarılan Tüzüğün 12.maddesinde, "Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar; kurul veya kurulların görüşü alınarak, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir."denildiğinden, Dalaman Ovası gibi tarımsal potansiyeli yüksek ve tarım dışı kullanım tehdidi altında olan alanların hepsi Büyük Ova Koruma Alanı olarak belirlenmelidir.
4. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olan Odalar olarak, diyoruz ki; gıda güvenliğinin vazgeçilmezliği ilkesi çerçevesinde, doğru üretim yapma gayreti içinde olan esnafı da koruyan çözümler bulunmalı ve yaşama geçirilmelidir. Bu doğrultuda, gıda güvenliğini sağlama amaçlı önceki düzenlemeden geri adım atarak halk sağlığını riske etmek yerine; hem işletmelerin teknik ve hijyenik standartlarının yükseltildiği ve hem de personel çalıştırmanın küçük işletmeler üzerine bir yük oluşturmayacağı ara çözümler, sorunun halk, esnaf ve mühendis ortak yararına olacak biçimde çözümlenmesi için en doğru yol olarak görülmektedir.
5. Türkiye'nin ithal ettiği GDO'lu ürünlerin tamamı ülkemiz coğrafyasında yetiştirilen ürünlerdir. Türkiye'nin GDO'lu ürünlere ihtiyacı yoktur. Biyolojik çeşitlilik ve doğal dengeye zarar veren insan sağlığına zararlı olan GDO'lu ürünlerin ülkeye girişi yasaklanmalıdır.
6. Fruktoz kotası artırımları bir yandan toplum sağlığını olumsuz yönde etkilerken diğer yandan da ülkemizde önemli bir geçim kaynağı olan şeker pancarı tarımını da gerileteceğinden, fruktoz kotaları arttırılmamalı aksine düşürülmelidir.
7. Türkiye tarım ve gıdada ulus-ötesi tekellerin pazarı olmaktan ve ithalat sarmalından kurtulmak için; neoliberal politikalar dayatan tasfiye programları yerine kendi insanının ihtiyaçlarına ve ülkenin özgül ekolojik koşullarına uygun bilim, emek ve üretim odaklı tarım politikalarına geçmek zorundadır.

ÖNERGE NO: 6

ŞANLIURFA

1. Çiftçilerin daha iyi üretim yapabilmesi için mazot ve gübrede vergiler kaldırılmalıdır.
2. Çiftçinin enerji borçları silinmeli, tarımda enerji ücretsiz olmalıdır.
3. TİGEM'ler atıl durumdan çıkartılıp aktif üretim haline getirilmelidir.
4. GAP işletme önceliği düşünülerek tamamlanmalıdır.
5. GDO' lu ürünlerin ülkemizde üretilmesi ve satılması yasaklanmalıdır.
6. İlimizde ve diğer illerde tarım alanlarının imara açılmasına ve sanayileşmesinin önüne geçilmelidir.
7. Mevsimlik tarım işçilerin yerinde istihdamı sağlanmalıdır.
8. Haran Ovasındaki açık sulama sisteminin bir an önce basınçlı sulama sistemine geçilmelidir.
9. Sulama Birlikleri (Su dağıtan örgütler) 'nin seçiminde çoğunluklu katılımıla belirlenmelidir.

H- ÖRGÜTLÜ TOPLUM

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO:1

1. TMMOB; kendisi ve TTB, TBB, SMMMO vb. mesleki örgütler ile DİSK ve KESK gibi emek-sınıf örgütlenmeleri ve İHD vb. gibi hak mücadeleleri yürüten yapılarla TÜSİAD-MÜSİAD vb. sınıf örgütlenmelerinin “sivil toplum” adı altında bir araya getirilmesini reddeder. Batı'daki kullanımıyla “Hükümet dışı kuruluşlar-NGO” vb. ile anlatılabilecek yalın gerçekliklerin egemen sınıf siyaseti lehine tahrif edilmesine tam bir açıklıkla karşı çıkar. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
2. TMMOB, tarihi ve mücadelesi göz önüne alındığında egemenlerle mücadele etmiş, bağımlılık ilişkilerine başkaldırmış bir demokratik kitle meslek örgütü olduğunu, demokrasi mücadelesinde bu kimlik ile yer aldığını ilan eder. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
3. TMMOB üye tabanının ekonomik ve mesleki sorunlarının çözümü için sürdürdüğü çalışmaları, ülke genelinde yürütülen bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak görür. Faşizme ve gericiğe karşı mücadele eder. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)
4. TMMOB, yasadaki olumlu öğeleri korumayı ve kendi yürüyüşü içinde mesleki yarar ile kamusal-toplumsal yararı, ülke ve halk yararını, sanayileşme, kalkınma, demokratikleşme hedeflerini eşitlikçi, özgürlükçü bir Türkiye mücadelesinde birleştirip, bütünleştirdiğini kamuoyuna bir kez daha ilan eder. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ)

I- TMMOB VE DEMOKRASİ

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

1. TMMOB 633 sayılı KHK'den başlayıp 649 sayılı KHK içeriğine dek uzanan, kamu idari yapısını neo liberal tekelci zihniyetle yeniden düzenleyip, TMMOB'nin anayasal ve özerk kamu tüzelkişilik konumu ile kamusal mesleki hizmet konumunu zayıflatacak bütün girişimlere karşı mümkün olan en bütünlüklü mücadeleyi örgütler. **(ANKARA-BURSA-İSTANBUL)**
2. TMMOB, ülkemizin demokratikleşmesi için, emekten, halktan, kamusal, toplumsal yarardan yana yeni bir anayasa gerekliliği ile liberal-otoriter anayasa girişimlerinin birbirlerine karıştırılması yoluyla AKP gericiliğine hizmet etmeye açıkça karşı çıkar. **(ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ-İZMİR)**
3. TMMOB, ülkemizin emperyalizmden ekonomik siyasi bağımsızlığını temel bir ilke olarak benimseyen çizgisini kararlılıkla sürdürür. **(ADANA-ANKARA-BURSA -DENİZLİ- HATAY)**
4. TMMOB'nin demokrasi mücadelesi, temsili süreçleri daraltan, özü ve biçimi itibarıyla otoriter liberal gericilik rejiminden toplumsal ekonomik sosyal gereksinimleri esas alan katılımcı demokrasiye geçişi hedefler.**(ADANA-ANKARA-BURSA -DENİZLİ- HATAY)**
5. TMMOB'nin savunduğu demokrasi; yerli kaynaklara dayalı kalkınma ve sanayileşme ile katılımcı, eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti formunu ve bir arada yaşamı ana ilke/ilkelere bütünü olarak içerir. **(ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ- HATAY)**
6. TMMOB Kürt sorunu ve azınlık sorunlarında eşit, özgür, demokratik, birlikte yaşam ve temel kültürel hakların eksiksiz bir biçimde güvence altına alınmasını savunur. **(ADANA-ANKARA-BURSA -HATAY)**
7. TMMOB, seçim ve siyasi partiler yasalarının içeriğinin demokratik bir şekilde belirlenmesini; siyasetin toplumdaki bütün eğilimleri kapsamasını, partilerin iç yaşamının lider sultasından kurtarılmasını, genel olarak katılımcılığı özel olarak da kadınların ve gençlerin siyasete katılımının teşvikini savunur. **(ADANA-ANKARA-BURSA -DENİZLİ- HATAY-İZMİR)**
8. TMMOB yasama ve yürütmenin, halk iradesini tam olarak yansıtacak tarzda düzenlenmesini; yasama-yürütme-yargı ayrılığını demokratik bir çerçevede güvence altına alacak ilkelere dayanarak AKP diktasına karşı çıkacaktır. **(ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ- HATAY- İZMİR)**
9. TMMOB basın özgürlüğü, örgütlenme, kendini ifade etme, gösteri ve toplanma vb. tüm özgürlüklere yönelik saldırılara karşı tüm emek ve demokrasi güçleriyle birlikte mücadele edecektir. **(ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ - HATAY-İZMİR)**

10. TMMOB Sanayi Kongrelerinde hep dile getirildiği üzere, ülkemizin ivedi gereksinimi olan planlama, sanayileşme, kalkınma, tam istihdam ve refahın sağlanması, üretimde yerli öz kaynakları temel alan bilim, teknoloji, Ar-Ge, inovasyon, nitelikli işgücü, mühendislik ve kamusal yatırım politikalarının kamunun görevi olarak tanımlaması ve bölgesel eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için mücadeleye devam eder; bu mücadele ile bölüşüm, ücretler ve vergilendirmede sosyal adalet sağlanması için mücadeleyi birlikte yürütür. **(ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ- HATAY)**
11. TMMOB, sağlık ve eğitimin, kamusal nitelikli hizmetler olarak tanımlanıp para ve ticaret konusu olmaktan tamamen arındırılması; ulaşım, enerji, iletişim, su vb. hizmetlerin kamusal sübvansiyon ile en ucuz bedelle topluma sunulması için mücadele eder. **(ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY)**
12. TMMOB, emperyalist bağımlılık ilişkilerinin bütün yönlerine karşı mücadeleyi esas alan bir yaklaşımla, özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarına son verilmesini; enerji, haberleşme, ulaşım, barınma, gıda ve su gibi temel hizmet alanlarının ve kamusal denetimin piyasa alanından çıkarılmasını savunur. TMMOB, halkın bu hizmetlere kamusal bir hak olarak, insanca yaşam için temel gereksinim olan miktarına, ücretsiz erişiminin sağlanması amacıyla diğer emek örgütleriyle aynı safta yer alır. **(ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY)**
13. TMMOB İş Yasası, işçi sağlığı ve iş güvenliği, imar, tarım, yapı denetimi, belediyeler, iller vb. tüm temel yasaların çerçevesinin insan ve emek odaklı olması; grev ve toplu sözleşme haklarının eksiksiz olarak tanınması ve güvencesiz çalıştırmanın yasaklanması için mücadele eder. **(ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY)**
14. TMMOB toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin üzerine gidecek, kadın-erkek eşitliğini eğitim ve istihdamdan toplumsal yaşama dek sağlayacak, pozitif ayrımcılığı benimseyecek, kadın ve çocuk emeği sömürüsü ile cinsel istismarları kesin olarak engelleyecek, ev emeğini tanımlayıp değerlendirecek modern bir sosyal yaşamı savunmaya ve bu uğurda mücadeleye devam eder. **(ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY)**
15. TMMOB, genel hatları itibarıyla bu temel ilkelere sahip eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik, birarada yaşamın güvence altına alındığı bağımsız bir Türkiye için mücadele eder. **(ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY)**
16. TMMOB, bütün meslek-meslektaş çıkarlarını yukarıda belirtilen çerçeve içinde korumaya, neo liberal hak gaspları ve meslek alanlarının daraltmasına karşı mücadele eder. **(ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY)**
17. TMMOB meslek alanlarının, ilgili kurum ve kuruluşların etkinliklerinin, ülke ve halkın çıkarları doğrultusunda yakından izlenmesini, mesleki denetimin bu alanlardaki soygun, vurgun ve sömürünün teşhirine yönelmesini ve bu konuda kamuoyu oluşturulması çabalarına aktif olarak devam eder. **(ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY-İSTANBUL)**

18. TMMOB, mühendis, mimar, şehir plancılarının artan işsizlik ve yoksullaşmasına, toplumda artan işsizlik ve yoksulluk süreçleri ile bağı içinde karşı çıkmaya devam eder; meslek alanlarımızı daraltan Yabancı Mühendislerin Çalışması Hakkında Yasa, İş Yasası, Devlet Memurları Kanunu, ilgili torba yasalar ve ilgili tüm düzenlemelere karşı mücadelesini sürdürür; toplumun genelinde olduğu gibi kamu ve özel sektör işyerlerinde çalışan üyelerimizin sorunları ile aktif olarak ilgilenir; üyelerimize yönelik tehdit ve baskılara karşı aktif tavır alır; yasal çalışma saatlerini aşan hak gasplarının önlenmesine yönelik çalışmalar yürütür. (ADANA-ANKARA-BURSA DENİZLİ- HATAY)
19. TMMOB, mühendis, mimar, şehir plancılığı eğitimindeki çarpıklık ve yanlışlara karşı bilimsel temelde mücadelesini geliştirir. (ADANA-ANKARA-BURSA-DENİZLİ- HATAY)
20. TMMOB önümüzdeki dönem demokrasi mücadelesini, gerek diğer dost emek-meslek örgütleriyle bütünlük içinde, gerekse üye gücüne dayalı olarak yürütmeye ve kendi bağımsızlığını korumaya önem verir. (ADANA-ANKARA-BURSA- DENİZLİ- HATAY-İZMİR)
21. TMMOB örgütlülüğünün, Oda-Şubeler-Komisyonlar vb. ve işyeri temsilcilikleri ağıyla geliştirilmesi ve işyeri temsilciliklerinin işlevsel kılınmasını hedefler. (ADANA-ANKARA-BURSA -DENİZLİ -HATAY-İZMİR)

ÖNERGE NO: 2

ANKARA

1. Geleceğin TMMOB üyesi mühendislik öğrencileri demokratik mücadele verdikleri için hapis hanelerde tecrit koşullarında ömürlerini tüketmektedir. TMMOB tutuklu mühendislik öğrencilerini sahiplenir ve maddi-manevi olarak bu sorumluluğun gereğini yerine getirir.

ÖNERGE NO: 3

BATMAN

1. TMMOB örgütünün daha demokratik-çoğulcu anlayışla yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bu çerçevede TMMOB bünyesinde Kürtçe materyal hazırlama çalışmalarına başlanmalı, öncelikle de "KÜRTÇE-TÜRKÇE, TÜRKÇE-KÜRTÇE MÜHENDİSLİK-MİMARLIK TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ" için çalışmalara başlanmalıdır.
2. Emperyalizmin zaten sorunlu olan Demokratik sistemimizi siyasi iktidar eliyle vesayet altına almaya çalışması, emek ve meslek örgütleri üzerinde, üniversiteler ve bilim kurumları, yargı üzerindeki güç mücadelesi gibi kuşatma gayretlerinden vazgeçilmeli, bilimsel ve nesnel gerçeklikler ışığında sivil ve mesleki toplum örgütlerinin ve TMMOB'un görüş ve önerileri doğrultusunda stratejik yaklaşım sergilenmelidir.

ÖNERGE NO: 4

DENİZLİ

1. TMMOB içinde il koordinasyon kurullarının yapılanması, bütçe esaslarının oluşturulması konularının tekrar merkezi olarak incelenmesi gerekmektedir.
2. Odalar ile ilişkileri ve yerel temsilde saygınlığını geliştirici statüler getirilmelidir. Bu konuda TMMOB Merkez YK tarafından tüm İKK temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilecek bir Çalıştay yapılmalıdır
3. TMMOB bünyesinde işsiz mühendislerin iş bulabilmesi için bir birim kurulması ve bu birimin mühendislerin yönlenecek istediği iş koluna proje iş bulabilmelerinin önünü açacak çalışmasını yapmalıdır.
4. Çalışma yaşamı ile ilgili yasal düzenlemeler başlığı altında TMMOB içerisindeki demokrasi anlayışını geliştirebilmek için TMMOB Yasası konusunda bir çalışma grubu oluşturulmalıdır,
5. Ankara'ya iletilmek üzere bir çalışma yapılması ve seçim süresinin ardından yapılması söz konusu olan

ÖNERGE NO: 5

HATAY

1. TMMOB çatısı altında bulunan tüm odaların uygulamaları arasındaki farklılıkları giderecek ve ortak uygulamalar sağlayacak bir komisyon kurulmalı ve hemen çalışmalara başlamalıdır.

ÖNERGE NO: 6

İSTANBUL

TMMOB bünyesinde oluşturacağı ya da var olan çalışma grubu ve komisyon aracılığıyla,

- Türkiye'deki insan hakları ihlalleri ve kürt sorunu,
- Antidemokratik uygulamalar
- Çalışma yaşamındaki sorunlar, direnişler, hak ihlalleri hakkında, diğer meslek odaları, sendikalar, demokratik kitle örgütleri ve dernekler ile birlikte çalışma yürütür, belirli periyotlarda üyelerine ve kamuoyuna envanter çıkarır, açıklama yapar, düzenli e-bülten gönderir.

ÖNERGE NO: 7

İSTANBUL

TMMOB,

1. Ortak ve bütünlüklü mücadelenin önünde engel olan, kendi mesleğini, şubesini ya da Odasını her şeyin önüne koyan küçük girişimci anlayışların mahkum edilmesini,

2. TMMOB'ye örgütsel aidiyet geliştirilerek, katılım ve kapsayıcılığı her düzeyde yeniden üretecek demokratik bir anlayışın temsilcilik, şube, oda işleyişlerinde yaşama geçirilmesini,
3. Mesleki etik kuralların tespit edilerek özenle uygulanmasının sağlanmasını,
4. Meslek etiği kapsamında, mühendis-mimar uzmanlık bilgilerini toplumsal yararları gözeterek kullanılmasını, toplumsal yararın mesleki çıkarların üzerinde tutulmasını,
5. Meslek alanlarının, ilgili kurum ve kuruluşların etkinliklerinin, ülke ve halkın çıkarları doğrultusunda yakından izlenmesini, mesleki denetimin bu alanlardaki soygun, vurgun ve sömürü düzeninin teşhir edilmesini ve bu konuda kamuoyu oluşturulmasını,
6. Diğer kesimlerin de talepleri göz ardı edilmeden üye tabanındaki emekçi ve işsiz çoğunluğun taleplerine uygun politikalar geliştirilmesini, bu kapsamda; Kamu ve özel sektör işyerlerinde çalışan üyelerimizin sorunları ile ilgilenilmesini, üyelerimize yönelik tehdit ve baskılara karşı aktif tavır alınmasını, Özellikle, özel sektör kuruluşlarında çalışan üyelerimize yönelik 8 saatlik işgünü hakkı gaspının ve angaryanın önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmasını, Sayıları hızla artan işsiz mühendis ve mimarların örgüt tarafından kucaklanmasını ve bu konuda kamuoyu yaratılmasını,
7. Mühendis-mimar eğitimindeki çarpıklıklar ve yetersizliklere karşı politikalar üretilmesini

Bu kapsamda;

Yükseköğrenimi piyasa mantığı içerisinde ele alan ve öğrenimde kalitenin yükseltilmesini rekabet unsuruna indirgeyen bir yaklaşım yerine yüksek öğrenimde halkın ihtiyaçlarını gözeten ve yüksek öğrenimi kamusal bir hizmet alanı olarak gören bir anlayışın savunulması, TMMOB'nin gelecekteki üye potansiyelini oluşturacak olan öğrencilerin sorunlarına yönelik çalışmalar yapılmasını ve öğrencilerin maruz kaldığı baskı ve saldırılar karşısında aktif tavır alınmasını,

8. Üretilen politikaların üyelerin gücüne dayalı kampanyalarla hayata geçirilmesi anlayışının çalışma tarzı olarak benimsenmesini, doğrudan demokrasi kanallarının zorlanarak üyelerin örgüt çalışmalarına en aktif bir şekilde katılım yollarının aranmasını,
9. Üyelerin katılımını sağlayacak, yasada belirlenmiş mekanizmalar dışında yeni mekanizmalar geliştirilmesini, işyeri temsilciliklerinin örgütlenmesini ve işlevsel kılınmasını,
10. Oda bürokrasisinin çekici olmaktan çıkarılmasını, bürokrasinin sürekli bir istihdam alanı olarak görülmesinin, ideolojik ve yönetsel egemenlik çabalarının engellenmesini, bu nedenle oda ve bağlı birimlerde yönetim organlarında uzun süreli görev alma yerine bir süre kısıtlamasının getirilmesini,

11. Odalarda; gelir getirici faaliyetlere, piyasaya yönelik hizmet üretimine ve benzeri etkinliklere izin verilmemesini, bu kapsamda odaların temel gelir kaleminin üye aidatları olması için gerekli tedbirlerin alınmasını,
12. Mesleki veya toplumsal konularda görüş ve kararların üretilmesinde; elitist-seçkinci-uzmanlar yerine, gönüllülük temelinde tüm üyelerin katılımının esas alınmasını,
13. TMMOB'de örgütsel verimlilik ve etkinliğin artırılması ve birimler arası ekonomik farklılaşmaların yarattığı olumsuzlukların önüne geçilmesi için; kaynakların rasyonel kullanılmasını, mekan ve olanakların ortak kullanılmasını, ekonomik açıdan güçsüz birimlerin desteklenmesi anlayışının geliştirilmesini,
14. Özellikle odaların örgütlenemediği illerde ve işyerlerinde; TMMOB İl Koordinasyon Kurulları ve TMMOB işyeri Temsilcilikleri'nin, mühendis ve mimarlarla ilişki kurulmasını sağlayabileceği göz önünde bulundurularak bu örgütlenmelerin gelişiminin teşvik edilmesini,
Odaların örgütlü olduğu fakat mühendis ve mimarların yoğun olarak bulunduğu kamu kurumları ve organize sanayi bölgeleri gibi alanlarda TMMOB İşyeri Temsilcilikleri'nin kurulmasını,
15. TMMOB ve bağlı Odaların ortak mesleki denetim kriterlerinin belirlenmesini, sadece serbest mühendislik-mimarlık hizmetleri için değil tüm mühendislik-mimarlık hizmetleri için de (özel sektörde ücretli, şantiyeci vb. en az ücret tarifesi belirlenmesini,
16. Örgüt birimlerinde oda organlarına aday olanlarda, özveri ve amatör çalışma anlayışı özelliklerinin aranmasını, birim yöneticilerinin sıfatlarının maddi çıkar sağlama açısından etkili olabileceği işlerde ya da konumlarda çalışmamasına dikkat edilmesini.
17. TMMOB yasasının anti-demokratik hükümlerinden olan delege olmak için 10 yıllık kıdem aranması şartının kaldırılmasını ve yasa değişikliği için çalışma yapılmasını,
18. Birliğin adının Türkiye Mühendis ve Mimar Odalar Birliği olarak değiştirilmesine yönelik alınan TMMOB Genel kurulu kararının hayata geçirilmesiyle ilgili yasa değişikliği için çalışma yapılmasını,
19. Yeni Anayasa yapımının tartışıldığı bu dönemde Anayasanın 135. maddesinde yer alan hükmün kaldırılması veya yeni Anayasada yer almaması üzerine çalışma yapılmasını

hedefler ve bu doğrultuda çalışmalar yürütür.

ÖNERGE NO: 8

İZMİR

TMMOB olarak;

1. TMMOB, tarihi ve mücadelesi göz önüne alındığında egemenlerle mücadele etmiş, bağımlılık ilişkilerine başkaldırmış bir demokratik meslek örgütü olduğunu, demokrasi mücadelesinde bu kimlik ile yer aldığını ilan eder.
2. TMMOB üye tabanının ekonomik ve mesleki sorunlarının çözümü için sürdürdüğü çalışmaları, ülke genelinde yürütülen bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak görür. Faşizme - ırkçılık ve ayrımcılığa karşı mücadele eder.
3. TMMOB, yasasındaki anlayış ve ilkelerini korumayı ve kendi yürüyüşü içinde mesleki yarar ile kamusal-toplumsal yararı, sanayileşme, kalkınma, demokratikleşme hedeflerini eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik bir Türkiye mücadelesinde birleştirip, bütünleştirdiğini kamuoyuna bir kez daha ilan eder.
4. TMMOB, ülkemizin küresel kapitalizmden ve neoliberalizmden ekonomik ve siyasi bağımsızlığını savunan çizgisini kararlılıkla sürdürür.
5. TMMOB, seçim ve siyasi partiler yasalarının içeriğinin demokratik bir şekilde belirlenmesini; siyasetin toplumdaki bütün eğilimleri kapsamasını, partilerin iç yaşamının lider sultasından kurtarılmasını, genel olarak katılımıcılığı, özel olarak da kadınların ve gençlerin siyasete katılımının teşvikini savunur.
6. TMMOB yasama ve yürütmenin, halk iradesini tam olarak yansıtacak tarzda düzenlenmesini ve yasama-yürütme-yargı ayrılığının demokratik bir çerçevede güvence altına alınmasını savunur.
7. TMMOB medya özgürlüğü, örgütlenme, kendini ifade etme, gösteri ve toplanma vb. tüm özgürlüklere yönelik saldırılara karşı tüm emek ve demokrasi güçleriyle birlikte mücadele eder.
8. TMMOB, genel hatları itibarıyla bu temel ilkelere sahip eşitlikçi, özgürlükçü, çoğulcu, demokratik, bir arada yaşamın güvence altına alındığı bağımsız bir Türkiye için mücadele eder.
9. TMMOB önümüzdeki dönem demokrasi mücadelesini, gerek diğer dost emek-meslek örgütleriyle bütünlük içinde, gerekse üye gücüne dayalı olarak yürütmeye ve kendi bağımsızlığını korumaya önem verir.
10. TMMOB, örgütlülüğün oda, şube, komisyon, işyeri temsilcilikleri vb. kurumsal yapılarla geliştirilmesi ve işlevsel kılınmasını hedefler.

ÖNERGE NO: 9

KOCAELİ

“TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendisler Kurultayı ve TMMOB Genel Kurul Kararı gereği olarak, TMMOB İl Koordinasyon Kurulları bünyesinde hukuk birimleri

oluşturur ve çalışma yaşamındaki anti-demokratik uygulamalara karşı mücadele yürütür. TMMOB Genel Sekreteri bu birimlerin oluşumunu ve çalışmalarını takip eder.

ÖNERGE NO: 10

MUĞLA

TMMOB, Temsilciliklerinin ve Şubelerinin, kamusal alanların ihlali , doğanın ihlali, şehircilik alanındaki ihlaller konusunda kendi kentleriyle ilgili sorumluluklarını ne kadar yerine getirdikleri hususunda zaman zaman doğrudan denetimler yapmalıdır.

ÖNERGE NO: 11

VAN

1. TMMOB demokrasiyi devlet yapısı dışında görüp, toplumun demokratikleşmesini esas alır.
2. TMMOB demokrasiyi toplumun kendi içinde oluşturduğu eşit ve özgür ilişki üzerinden ele alır. İnsanın- insanla, insanın-doğayla, erkeğin-kadınla, farklı kültürlerin birbirleri ile ilişkisinde eşit ve özgür demokratik değeri esas alır.

J. KÜRT SORUNU

KURUTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

Konunun gerçek bir demokratik çözüme ulaşması için önerilerimiz şunlardır.

1. Savaşa derhal son verilmelidir.(ADANA-ANKARA- BURSA- İSTANBUL)
2. Kürt kimliği tanınmalı, anayasal güvence altına alınmalıdır. Kürt dili ve kültürünün özgür gelişimi önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır. Türkiye’de yaşayan, etnik temeli, dini, dili, kültürü, mezhebi ne olursa olsun herkesin anayasal yurttaşlık temelinde eşit haklara sahip olması sağlanmalı, kültürlerini yaşatma ve geliştirmeleri anayasal güvence altına alınmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA -İSTANBUL -Ş.URFA)
3. Toplumdaki bütün eğilimlerin siyaset ve parlamentoda temsili önündeki engeller kaldırılmalı, temsilde adalet ve eşitlik sağlanmalıdır.(ADANA-ANKARA- BURSA)
4. Kürt sorununun tartışılması ve çözümünü engelleyen, düşüncüyü ifade etme ve örgütlenme özgürlüğü önünde engel oluşturan tüm yasalar ve psikolojik engeller kaldırılmalı, ikincil mevzuat değişiklikleri yapılmalıdır. Olağanüstü

Hal, Koruculuk sistemi, İller Yasası, Merkezi Kriz Yönetmeliği vb. açık-gizli tüm yönergeler kaldırılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA- İSTANBUL-Ş.URFA)

5. Demokrasinin yerleşmesi için Türkiye'nin taraf olduğu bütün uluslararası sözleşmeler iç hukuka yerleştirilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA)
6. Zorunlu göçlerle köyünü, yöresini terk etmek zorunda bırakılan herkesin tüm maddi kayıpları eksiksiz olarak tazmin edilmeli; can ve mal güvenlikleri sağlanarak özgürce geri dönüşlerinin koşulları yaratılmalı, teşviklerle üretim sürecine yönelmeleri sağlanmalı; boşaltılmış köyler ve sınır boyunca mayınlanmış bölgeler mayınlardan temizlenerek organik tarıma açılmalı, çayır-mera alanları oluşturulmalı, hayvancılık teşvik edilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA- İSTANBUL-Ş.URFA)
7. Kalıcı barışın sağlanması için tüm siyasi tutuklulara genel af çıkarılmalı; seçilmiş belediye başkanları, kitle örgütü temsilcileri, siyasetçilerin tutuklanmasına yönelik vb. tüm baskılar durdurulmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-İSTANBUL- Ş.URFA)
8. Savaş ortamında gelişen çeteler ortaya çıkarılmalı faili meçhuller aydınlatılmalı ve tüm failleri yargılanmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA-İSTANBUL)
9. Bölgenin ekonomik ve sosyal yönden gelişimini sağlayıcı politikalar ivedilikle yaşama geçirilmelidir. Bölgeye yatırım yapmama tutumu gözden geçirmeli; bölgenin kalkınması ekonomik ve sosyal açılardan planlanmalı, kamu etkin bir şekilde devreye girmelidir. Bölgeye yönelik kamu harcamaları ciddi bir şekilde artırılmalıdır. Kamu iktisadi işletmeciliği yaşama geçirilmeli, merkezi bir planlama dahilinde kamu eliyle sanayileşme süreci başlatılmalıdır. (ADANA-ANKARA BURSA)
10. Kalkınma projelerinde rol oynayacak emek ve zengin yeraltı kaynaklarının işlenmeden bölge dışına satılması yanlısına düşülmemeli, bölgenin kaderi değiştirilerek emperyalistlerin iştahını kabartacağı bir pazar alanı olmaktan çıkarılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
11. Tarımda ve köylülükte düzen değiştirilmeli, toprak mülkiyeti yeniden düzenlenmeli, yeni bir tarım politikası benimsenmeli, küçük üreticiye destek sağlanmalı, toprak ve tarım reformu yapılmalıdır. Tarımsal sulama için gerekli planlama ve kaynak transferi yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
12. Tarımdaki mevcut dönüşüm sonucu oluşan işsizliğin önlenmesi için ek önlemler alınmalı, işsizliğin yaygın olduğu bölgede istihdama yönelik özel kamu yatırımları yapılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
13. GAP Projesinin ürettiği katma değer, projenin bitirilmesi için kullanılmalıdır. (ADANA-ANKARA- BURSA)
14. Okur-yazar oranı yükseltilmeli, cinsiyet ayrımcılığının üstüne gidilmelidir. (ADANA-ANKARA- BURSA)

ÖNERGE NO : 2

BALIKESİR

1. Ülkemizde uzun süredir yaşanan ve Emperyalist güçler tarafından körüklenen etnik ayrımcılığa katılmıyoruz. Bizler yıllarca birlikte yaşamış Ülkenin temelini birlikte attığımız ve bu konuda bedel ödemiş ve kardeş olarak gördüğümüz Kürt halkını kendimizden ayrı görmüyoruz. Bu sorunun askeri müdahaleler değil demokrasinin geliştirilmesi, karşılıklı anlayış ve güvenle çözülebileceğini düşünüyoruz.

ÖNERGE NO: 3

BATMAN

1. Kürt sorunu bu ülkenin en önemli ve temel sorunu olmaya devam etmektedir. Bundan hareketle, Kürtlerin de bir halk olması gerçeğinden yola çıkarak, Kürt sorununun Kürtlerin örgütlü kurumlarının meşru temsiliyeti göz önüne alınarak çözülmesi gerekmektedir
2. Dil, Kürtçe dili, artık Kürtlerin temsiliyeti anlamında kabul görülmesi gereken bir gerçekliktir. Dil şüphesiz ki sosyal ve siyasal yaşamın en önemli organıdır. Sağlık ve Eğitim herkesin ve her kesimin hakkı olduğu gibi, anadilde eğitim ve anadilde sağlık da herkesin ve her kesimin hakkıdır. Kürtlerin ve diğer halkların kamusal alanda anadillerini kullanabilmesinin önündeki tüm siyasi, bürokratik ve yasal engellerin kaldırılması gerekmektedir.
3. Merkezi yönetimin ulusal ve uluslararası gelişmeler ışığında görevlerinin artması ve karmaşıklaşması, gelişen toplumsal ihtiyaçların merkezi bir yönetim tarafından karşılanmasını imkansız kılmıştır. Bu sebeple, yerel nitelikli hizmetlerin merkezi yönetim dışında örgütlenmiş yerel yönetimlerce görülmesi idari bir zorunluluk olmuştur. Bu bağlamda, Kürt sorununun çözümü için Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı çerçevesinde, Sosyal ve kültürel değerlerin üretildiği, bilimin geliştirildiği, tüm yaşamsal faaliyetlerin paylaşıldığı demokratik ve siyasi örgütlenmelerin en temel biçimlerine sahne olan kentlerin ve yerel yönetimlerin üzerindeki her türlü merkezi vesayet kaldırılmalı, yerel yönetimler özerk yapılar haline getirilmelidir.
4. Kürtlere ve Kürtlerin siyasi gücüne rağmen Kürt sorununun çözülmesinin mümkün olmadığından hareketle; Belediye Başkanlarının ve tüm siyasi tutukluların serbest bırakılması ve siyasi operasyonlara son verilmelidir.
5. Barış ortamının kalıcılaştırılması için askeri operasyonlara son verilmeli, Koruculuk sistemi lağvedilmeli, Kürtlerin örgütlü güçleriyle müzakere süreci başlatılmalıdır.
6. Toplumsal barışın sağlanması için Meclis çatısı altında Hakikatleri Araştırma Komisyonu kurulması, Komisyonun çalışmalarının kamuoyu ile paylaşılması ve geçmiş süreçlerle ilgili sorumluların adalet önüne çıkarılması sağlanmalıdır.

ÖNERGE NO: 4

DİYARBAKIR

1. TMMOB, güvenli geri dönüşler için koruculuğun kaldırılmasını savunur ve neden olduğu olumsuzlukların giderilmesi için yürütülen çalışmalara destek verir.
2. TMMOB, Kürtçe yer isimlerinin iadesine gidilmesi konusunda yürütülen çalışmalara destek verir.
3. TMMOB, Türkiye genelindeki illerde çift başlı yönetim yapısından vazgeçilerek Vali ile Belediye Başkanlarının yetkilerinin birleştirilmesi, statülerinin seçim ile belirlenmesi ve Belediyeler ile İl Özel İdarelerin meclislerinin birleştirilmesi yönünde çalışmalar yürütür.
4. TMMOB, 5-10 yıllık sosyal bütünleşme adı altında çıkarılacak yasalarla mağdur olan insanlara istihdamda öncelik verilmesi, ayrıca köyleri yakılan - yıkılan mağdurlara konut yapılmasını savunur.

ÖNERGE NO: 5

DİYARBAKIR

1. TMMOB Kürt halkının kültürel ve demokratik taleplerini destekler. Kalıcı bir barışın tesisi için toplumsal uzlaşmayı savunur. Siyasi genel af dahil her türlü seçenek için çaba gösterir.
2. TMMOB, etnik ve kültürel sorunların çözümü için siyasi ve idari örgütlenmede “Özerk Yerel Yönetim” modelini destekler.
3. Son 30 yıl içinde yaşanan hukuksuzlukları ortaya çıkarmak, geçmişle yüzleşmek ve aydın bir gelecek için “Hakikatleri Araştırma Komisyonu” kurulması yönünde TMMOB, aktif rol alır.

ÖNERGE NO: 6

İSTANBUL

1. Demokrasinin yerleşmesi için Türkiye'nin de taraf olduğu Uluslararası Sözleşmeler iç hukuka yerleştirilmelidir. Başta Anayasa olmak üzere anti- demokratik tüm yasalar gözden geçirilip, demokratik hukuk devleti normlarına uygun hale getirilmelidir
2. Hakikatleri araştırma komisyonu -yüzleşme komisyonu-kurularak faili meçhuller aydınlatılmalı ve savaştan beslenen çeteler açığa çıkartılmalı, tüm failer yargılanmalıdır.

ÖNERGE NO: 7

İSTANBUL

1. TMMOB aşağıda adı geçen ve TBMM onaylanan sözleşmelerde konulan beyanların ve çekincelerin kaldırılması için mücadele eder.

- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin onaylanması hakkında Kanun- 2003/5923

- Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (16.12.1966) Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin ilişik beyan ve çekinceler ile onaylanmasına dair Kanun - 2003/5851

- Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme (21.12.1965) Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin ilişik beyan ve çekinceler konulmak suretiyle onaylanmasına dair Kanun-2002/4171

- Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun, Kanun No. 5449 Kabul Tarihi: 25.1.2006, 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmi Gazete Yürürlüğe giren kanun ile yerel kalkınma ajanslarının önü açılmış, merkezden yerele yetki devir gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Her bölgede çok hızlı uygulamaya sokulan sermaye-devlet kurumlarını ortak örgütü ajanslar, Kürtlerin demokratik özerklik talepleri ile “uygulanamaz” hale gelmiştir. Kürtlerin çok fazla şey istediği sıkça dile getirilmeye başlanmıştır. TMMOB kendi yasal mevzuatını bile Kürt meselesi olduğunda uygulamayan hükümeti ve devletin iki yüzlülüğünü topluma teşhir eder.

2. TMMOB çok uluslu bir ülkede diğer ulusal dillerde yayın yapmayı karar altına alır.
3. TMMOB milliyetçi dalgaya tavır alır, sorunun asıl kaynağının devlet ve hükümet olduğunu bir kez daha teyid eder.

ÖNERGE NO: 8

İZMİR

1. Parlatonun, tüm seçmenlerin iradesinin yansıdığı, siyasal meşruiyetin tartışmasız asli mekanı olabilmesi dolayısı ile Kürt nüfusunun da eşit, adil temsiliyetinin de sağlanabilmesi için % 10 seçim barajı kaldırılmalıdır.
2. Toplumumuzun yapısı çok dilli ve çok kültürlüdür. Anadilinde eğitim “eşit yurttaşlık” temelinde bir temel haktır. Resmi dil Türkçenin dışında Kürtçe dahil anadilinde öğrenimin, eğitimin önündeki engeller kaldırılmalıdır. Çok dilli kamu hizmetini de içeren anadilinde kamusal eğitim-öğretim yaratılmalıdır. Eğitim parasız ve nitelikli olmalıdır. YÖK kaldırılmalıdır.
3. Diğer tüm kültürleri olduğu gibi Kürt kültürünü yaşatmak ve geliştirmek için Kürdoloji enstitüleri kurulmalıdır. Kürt kültürel kimliğinin ifade edilmesinin önündeki yasal engeller kaldırılmalıdır.
4. Türkiye coğrafyasında değiştirilen yer isimleri iade edilmeli; gerekirse yer isimleri konusunda çift dilli kullanım sağlanmalıdır.

5. Milli eğitimin “milli” kısmı kaldırılmalıdır. Nasıl ki milli biyoloji, milli kimya, milli matematik yoksa milli eğitim diye bir kavram da olmamalıdır. Çünkü bu kavramın tekleştirme hedefi başarısızlıkla sonuçlanmıştır.
6. Anaokullarından başlayarak eğitimin ve hayatın her aşamasında ırkçı ve güvensizlik aşılayan anlayışlar terk edilmelidir ve ırkçılık yasal olarak suç kapsamına alınmalıdır.
7. Bölgede dağlara yazılan ve Türk etnik kökeninden olmayanları aşağılayıcı, ötekileştirici sloganlar bir daha yazılmamak üzere silinmelidir. Bu yaklaşım ancak farklılıklarla eşit, özgür ve ortak biçimde yaşama niyetinin ortaya konulması ile mümkün olabilir.
8. Köyleri, evleri, ormanları yakılan ya da boşaltılan köylülerin, dönüşleri yasal güvence altına alınarak, kendi mekanlarına dönüş sağlanmalıdır.
9. Hayvanları öldürülen ya da mera yasağı sonucu, hayvanlarını yok paraya satmak zorunda kalan köylülere tazminat ödenmelidir. Nedeni ne olursa olsun geri dönmek istemeyenlere ise savaş tazminatı olarak hayatlarını sürdürmek istedikleri bölgede insanca yaşama koşulları sağlanmalıdır.
10. Mevsimlik olarak yapılan toplayıcılık işveren tarafından sigorta kapsamına alınmalıdır. Toplayıcılık süresince insanca yaşama ve barınma hakkı devlet tarafından düzenlenmelidir.
11. İçeride ya da dışarıda yapılan bütün askeri operasyonlar durdurulmalıdır. Özel güvenlik bölgesi diye tanımlanan alanlar bu statüden çıkarılmalı, mera yasaklarına son verilmelidir. Sınır boyları mayından temizlenmeli, bu topraklar yoksul köylülere dağıtılmalıdır.
12. OHAL döneminin karakteristik özelliklerinden olan jandarma arama noktaları kaldırılmalı, bölgedeki askeri hareketlilik sonlandırılmalı, asker sayısı normal şartlarda olması gereken ile sınırlandırılmalıdır. Adli, siyasi, yargıya intikal eden ve etmeyen bir çok suçta korucuların varlığı göz önünde bulundurulduğunda; bölge insanları arasında husumet, güvensizlik vb. olumsuz etkilere yol açtığı ve ekstra güç kaynağı halinde de yasadışı eylem ve davranışlara zemin oluşturduğu koruculuk denen paramiliter sistem tümünden kaldırılmalıdır. Jitem, Hizbul-kontra vb. gizli savaş odakları dağıtılmalıdır. Kontrgerillanın doğu ayağı da ortaya çıkarılarak dağıtılmalıdır.
13. Toplu mezarların ve faili meçhullerin hepsi gün ışığına çıkarılmalı, dönemin siyasi sorumluları hukuk nezdinde hesap vermelidir. Toprak altında veya karanlıkta hiçbir sır, mazi olmaya mahkum bırakılmamalıdır. Bu çerçevede hakikat komisyonu/ komisyonları kurularak bütün dönem aydınlatılmalıdır. Tarihsel ve toplumsal bir yüzleşme zemini oluşturulmalıdır.
14. Tüm ülkede şiddet, baskı, çatışma ve savaş ortamının yarattığı ve öteden beri süregelen iktisadi, ekonomik ve sosyal eşitsizlik, adaletsizlik giderilmelidir. Ekonomik ve sosyal yaşam koşulları iyileştirilmeli, istihdam olanakları

arttırılmalı; her bölgenin kendine özgü doğal kaynakları korunmalı, geliştirilmelidir. Sadece bölgesel ya da kısmi değil; tüm ülkede çokça üretip, eşit, adil paylaşım anlayışına dayalı, insan ve ekoloji odaklı; kalkınmayı, ekoloji ve sosyal adaleti bütünleştiren; toplum tarafından denetlenebilir ekonomi politikaları uygulanmalıdır.

15. Kürt özgürlük dinamiklerinin hazırladığı demokratik özerklik model taslağı görüşmeye açılmalı ve tartışılmalıdır.
16. Çözümün Öncülü Barıştır. Çözüm, barış ortamına girişle mümkündür. Siyası yargılamaların bütün sonuçları ile ortadan kaldırılması gereklidir. Bu vesile ile gerek dağdakilerin, gerek siyasi sürgünlerin, gerekse siyasi tutsakların da çözüme katkı sunmaları zemini yaratılmalıdır. Kuzey Irak ve Türkiye dağlarındaki binlerce insanın yeniden olağan demokratik ve toplumsal yaşama katılımının yollarının açılması sağlanmalıdır.
17. Düşünce bir suç olmaktan çıkarılmalı ve KCK davası ile tutuklanan, Kürt halkının iradesi ile belirlenmiş temsilcileri olan Kürt siyasileri de serbest bırakılmalıdır.

ÖNERGE NO: 9

ŞANLIURFA

1. Ülkede kalıcı barışın sağlanması için tüm siyasi tutuklular serbest bırakılmalıdır.
2. Türkiye'de tüm toplumu büyük çapta sıkıntılara sokan savaşın son bulması için siyasi ve askeri operasyonları durdurulmalıdır.
3. Toplumsal barış için hakikatleri araştırma komisyonu kurulmalı, faili meçhuller aydınlatılmalıdır.
4. Terörle mücadele kanunu mağduru çocuklar derhal serbest bırakılmalıdır.
5. Bölgede serbest örgütlenme hakkı, ifade ve basın yayın özgürlüğü tam olarak sağlanmalıdır.
6. Bölgede savaşa harcanan para bölge yatırımlarına ayrılmalıdır.
7. Bölge illerinde ayrımcılık politikalarına son verilmeli, yatırımlarda Bölgeye öncelik verilmelidir.
8. Demokratik özerklik ve yerel yönetim modelinin bir an önce hayata geçirilmelidir.
9. Bölgede İl, İlçe, Nehir, Vadi, Belge v.b.önceki (asıl) isimleri geri verilmelidir.
10. Yaşanan savaş ortamında zarar gören savaş mağdurlarının rehabilitasyonu sağlanmalıdır.
11. Mayınlı araziler devlet tarafından temizlenip, topraksız köylülere dağıtılmalıdır.

ÖNERGE NO: 10

VAN

1. TMMOB, etnik ve kültürel sorunların çözümü için siyasi ve idari örgütlenmede “Özerk Yerel Yönetim” modelini destekler.
2. TMMOB, güvenli geri dönüşler için koruculuğun kaldırılmasını savunur ve neden olduğu olumsuzlukların giderilmesi için yürütülen çalışmalara destek verir.
3. TMMOB, Kürtçe yer isimlerinin iadesine gidilmesi konusunda yürütülen çalışmalara destek verir.
4. TMMOB Kürt halkının kültürel ve demokratik taleplerini destekler. Kalıcı bir barışın tesisi için toplumsal uzlaşmayı savunur. Siyasi genel af dahil her türlü seçenek için çaba gösterir.

K- KADIN SORUNU

KURULTAY ONAYINA SUNULAN KARAR ÖNERGELERİ

ÖNERGE NO: 1

ADANA

1. TMMOB kendi özgün gücü ve örgütlü yapısıyla üniversitelerde toplumsal cinsiyet ve mühendislik konulu seçmeli dersin açılması yönünde üniversite, YÖK gibi kurumlarla görüşmeler yapmalı, kamuoyu oluşturmalıdır.
2. TMMOB gerek kendi bünyesi ve bağlı odalarında, gerek İKK üzerinden ve gerekse kadın komisyonları üzerinden toplumsal cinsiyet ve farkındalık konusunda çalışmalar yürütür.
3. TMMOB kendi kadın üyeleri ve kadın Öğrenci üyelerinin cinsiyet ayrımından kaynaklı yaşadığı sorunlara karşı duyarlı olmalı ve bu konuda çalışmalarını yaygınlaştırmalıdır.
4. Her meslek odasının şube binası içerisinde, çalışan personel ve yönetici kadın sayısından gelen talepler dikkate alınarak oda faaliyetleri esnasında çocuklarının vakit geçirebileceği odalar bulunmalıdır.

ÖNERGE NO: 2

1. Meslek odalarının kadın üye sayısı göz önünde tutularak kadın üyelerin yönetimlerde görev alması için pozitif destek uygulanmalı ve hayata geçirilmesi konusunda TMMOB aktif rol almalıdır. (ADANA- DİYARBAKIR –VAN- ŞANLIURFA)

ÖNERGE NO: 3

ANKARA

1. TMMOB, bir demokratik kitle örgütü, olarak kadın üyelerinin çalışma yaşamındaki haklarını korumakla ve tüm toplumdaki cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldırmak için kendi etki alanından başlayarak- çalışmalar yapmakla yükümlüdür.

ÖNERGE NO: 4

BALIKESİR

1. Kadın hakları konusunda pozitif ayrımcılık uygulanmalı, kadına feodalite döneminden kalma töre ve adetler eğitim ve yaptırım suretiyle engellenmelidir. Kadına yönelik şiddet ağır şekilde cezalandırılmalı kız çocuklarının eğitimi zorunlu hale getirilmeli ve kadının ekonomik bağımsızlığına yönelik önlemler alınmalıdır.

ÖNERGE NO: 5

1. TMMOB kendi özgün gücü ve örgütlü yapısıyla üniversitelerde “toplumsal cinsiyet ve mühendislik” konulu seçmeli dersin açılması yönünde üniversite, YÖK gibi kurumlarla görüşmeler yapmalı, kamuoyu oluşturmalıdır. (DİYARBAKIR)
2. TMMOB gerek kendi bünyesi ve bağlı odalarında, gerek İKK üzerinden ve gerekse kadın komisyonları üzerinden “toplumsal cinsiyet ve farkındalık” konusunda çalışmalar yürütür. (DİYARBAKIR)
3. TMMOB kendi kadın üyeleri ve kadın öğrenci üyelerinin cinsiyet ayrımından kaynaklı yaşadığı sorunlara karşı duyarlı olmalı ve bu konuda çalışmalarını yaygınlaştırmalıdır. (DİYARBAKIR)
4. Kadın üyelerin yaşadıkları cinsiyet ayrımcılığı, mobbing, taciz, şiddet ve benzeri durumlarda TMMOB kadın üyelerinin söylemini esas almalı ve girişimlerini bu yönde başlatmalı, ayrıca gerekli yasal düzenlemeleri yapmalıdır. (DİYARBAKIR)
5. TMMOB, sadece kendi üyeleri için değil tüm kadınların siyasete aktif katılımı için mücadele verir. (DİYARBAKIR- VAN)

ÖNERGE NO: 6

ESKİŞEHİR

1. TMMOB’ de Genel Sekreterliğe bağlı sürekli bir Kadın Sekreterliğinin oluşturulmalı, TMMOB’nin mevcut yönetmelik ve tüzüklerinin kadın haklarına yönelik olarak ulusal ve uluslararası sözleşmeler dikkate alınarak gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

2. TMMOB Yönetim Kurulu, Genel Kurul Delegasyonu ve diğer organlarda kadın temsil oranının artırılması amacıyla pozitif ayrımcı kota önerilmeli ve bu konuda gerekli düzenlemeler gerçekleşene kadar destek politikalarıyla örgütün tümünde kadın temsil oranının artırılması yönünde çalışmalar yapılmalı ve pozitif ayrımcılık ön plana çıkarılmalıdır.

ÖNERGE NO: 7

GAZİANTEP

1. Kadına yönelik ayrımcılık, sömürü ve şiddet; eşitsizliğin, sınırsız tüketimin, sömürünün, yoksulluğun sistemleştirildiği kapitalizmin doğal sonuçlarından sadece birisidir. Özgür ve eşit bir toplum yaratılması için egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cinsiyet ayrımcılığına son verilmelidir.
2. Dayanışma okul sıralarından ofislere, şantiyelere taşınmalı, yaşamın her alanında ortak mücadele yan yana sürdürülmelidir.
3. İş yaşamında kadın istihdamı teşvik edilmelidir.
4. Çocuk, kız olduğu için yok sayılmamalı, başlık parası adı altında metalaştırılmamalıdır.
5. Töre adı altında kadın cinayetleri meşrulaştırılmamalıdır.
6. Kadına yönelik her türlü ayrımcılık, sömürü ve şiddet son bulmalıdır.
7. Kadın toplumsal yaşamın her alanında eşit hak, özgürlük ve sorumluluklara sahip bir düzene kavuşmalıdır.

ÖNERGE NO: 8

İZMİR

1. TMMOB'nin mevcut yönetmelikleri, kadın haklarına yönelik ulusal yasalar ve ülkemizin imza koyduğu uluslararası sözleşmeler (CEDAW vb. ışığında yeniden gözden geçirilerek gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
2. Oda ve TMMOB yönetim kurul ve organlarında kadın üyelerin eşit temsil hakkını ilkesel olarak benimser.
3. Odalar tarafından TMMOB Yönetim Kuruluna önerilen kadın üyeler kadın çalışma gruplarında görev alan kadın üyelerden olmalıdır.
4. TMMOB'nin ve Odalarının genel politikaları arasında kadın sorunlarının çözümüne yönelik taleplere ve çalışmalara yer verilmelidir. TMMOB, kadının insan hakları konusunda ve meslektaşlarının çalışma alanlarındaki toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik sözünü oluşturarak kamuoyuna açıklamalıdır.
5. Kentleşme ve imar mevzuatında yalnızca eril düşünceyle değil, kadın bakışıyla da toplumun tüm kesimlerinin ihtiyacına yanıt verecek yasal düzenlemeler için çalışılmalıdır.
6. TMMOB ve Odalarında toplumsal cinsiyet eşitliği, kadının insan hakları ve demokrasi kültürü konusunda kadın-erkek tüm üyelere eğitim verilmesi ve yayınlar yapılması konusunda gerekli organizasyonlar oluşturulmalı ve bu konuda eğitim bütçelerinden pay ayrılmalıdır.

7. TMMOB, kadınların TMMOB bünyesinde tüm çalışma alanlarında, daha aktif ve daha katılımcı olmaları adına sosyal yaşamları içinde kolaylaştırıcı çözüm önerileri üretmelidir. Bu kapsamda TMMOB, çocukların bakımı, barınması ve eğitimi için projeler üretmelidir.

ÖNERGE NO: 9

ŞANLIURFA

1. TMMOB kendi bünyesindeki kadın çalışmalarını yerel teşkilatlanmalarda da güçlendirmelidir.
2. Her oda kendi bünyesinde kadın komisyonları kurmalıdır.
3. Kadın mühendislerin ve konusal alan çalışan kadınlarımızın kamusal alandaki çalışma koşulları düzeltilmeli, özellikle doğum, hamilelik gibi durumlarda kadın mühendislerin mesleki çıkarları gözetilmeli ve çocuk bakımından annenin birincil vazifesi düşünülerek kamusal alanda pozitif ayrımcılık temelinde yasalar düzenlenmelidir. Kreşler ve sosyal üniteler sağlanmalıdır.
4. Topluma kadına yaklaşımda kaynaklı kadınların kendini ifade edememesi, geliştirememesi sorununa çözüm olarak kadın alanlarının genişletilmesi kurs, iş, istihdam alanlarının açılmalıdır.
5. TMMOB kadın örgütülüğü için özel bir bütçe ayarlanmalıdır.
6. Çoğuşliliğin önüne geçilmeli ve bu tür söylemlerin meşrulaştırılmaya çalışılıp topluma kötü örnek olunmasının önüne geçilmelidir.
7. Devletin koyduğu ve sistem tarafından dayatılan taciz, tecavüz ve fuhuş kültürünün ortadan kaldırılması ve suçluların en ağır şekilde en kısa zamanda cezalandırılmalıdır.
8. Töre cinayetlerinin önüne geçilmesi meclis çalışmalarının hızlandırılmalı ve güçlendirilmelidir.

ÖNERGE NO: 10

VAN

1. Kadın yaşamın her alanında aktif ve eşit kılınmalı ve özgürleşmesinin önündeki tüm engellerin kaldırılması gerekir.
2. Kişisel gelişmesini önleyen ekonomik, geleneksel, sosyal ve politik engellerin ortadan kaldırılmalı ve kadının toplumsal yaşamını kısıtlayan çağdaş olmayan gelenek ve törelerle mücadele edilerek, eşitsizliğin ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması gerekir.
3. Dünyada yaşanan savaşlar, işgaller, etnik soykırımlar nedeniyle yüz binlerce kadının ve çocuğun katledilmesinin, şiddet görmesinin, aç bırakılmasının önüne geçilmelidir.

EK-1

TMMOB DEMOKRASİ KURULTAYI DÜZENLEME KURULU

Selçuk Uluata	TMMOB
Alaeddin Aras	TMMOB
Hüseyin Yeşil	TMMOB
Recep Özmetin	TMMOB
Ayşegül Oruçkaptan	TMMOB
Mehmet Çelik	TMMOB
Fahrettin Çağdaş	TMMOB
Ozan Çıtır	Çevre Mühendisleri Odası
Erdal Apaçık	Elektrik Mühendisleri Odası
Casim Ağca	Fizik Mühendisleri Odası
Osman Kolay	Gemi Mühendisleri Odası
Ömür Karataş	Gemi Mak. İşl. Mühendisleri Odası
Petek Araman	Gıda Mühendisleri Odası
Özkan Talay	Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
Egemen Kaya	İç Mimarlar Odası
Züber Akgöl	İnşaat Mühendisleri Odası
Metin Çetin	Jeofizik Mühendisleri Odası
Hakkı Atıl	Jeoloji Mühendisleri Odası
Mehmet Besleme	Kimya Mühendisleri Odası
Necmi Ergin	Maden Mühendisleri Odası
Emin Koramaz	Makina Mühendisleri Odası
Adem Taşçı	Meteoroloji Mühendisleri Odası
Sabri Orcan	Mimarlar Odası
Ozan Yılmaz	Peyzaj Mimarları Odası
Sercan Kara	Şehir Plancıları Odası
Murat İlhan	Tekstil Mühendisleri Odası

EK-2

TMMOB 41.DÖNEM DEMOKRASİ KURULTAYI DÜZENLEME KURULU TOPLANTI TUTANAKLARI

Toplantı No : 1

Toplantı Tarihi : 30 KASIM 2010

Toplantı yeri : TMMOB

TMMOB 41. Dönem Genel Kurul kararı ile yapılması kararlaştırılan ve 06 Kasım 2010 tarihli toplantısında da Düzenleme Kurulu oluşturulan TMMOB Demokrasi Kurultayı Düzenleme Kurulu ilk toplantısını 30 Kasım 2010 Salı günü TMMOB'de gerçekleştirmiştir.

Toplantıda alınan kararlar aşağıdaki şekildedir.

1. Kurultayın referans belgesi 1998 TMMOB Demokrasi Kurultayı Kararlarıdır.

2. Kurultay Yöntemi ;

a. Yerel Kurultaylar;

-Yerel Kurultaylar İl / İlçe Koordinasyon Kurulları sorumluluğunda, tüm üyelerin katılımıyla gerçekleştirilecektir.

-Yerel Kurultayların tarihi ve yeri Haziran 2011 tarihine kadar tamamlanacak şekilde il/ilçe Koordinasyon Kurulları tarafından belirlenecektir.

-Yerel Kurultayların toplantı sayısı ve süresi İKK tarafından belirlenecektir.

-Yerel Kurultay Divanı bir başkan, iki yazman üye olarak katılımcılar tarafından belirlenecektir.

-Kurultayda her konu başlığı altında gerekirse bir sayfayı aşmayan gerekçe yazılarak katılımcıların karar tasarısı önermeleri oylanacaktır. Oylamalarda kabul için katılımcıların salt çoğunluğu aranacaktır.

-Karar tasarılarının görüşme usul ve esasları katılımcılar tarafından belirlenecektir.

-Yerel Kurultayda katılımcılar arasından, katılım sayısının %10 oranında Merkezi Kurultay Delegeleri belirlenecektir. Kurultayda belirlenecek delegelerin seçiminde ki %10 sayısı odalara göre belirlenecektir.

Örnek;

Oda	Katılımcı Sayısı	Delege Sayısı
A	240	24
B	141	15
C	48	5
D	2	1

Haziran sonu itibariyle İKK Sekreteri, varsa gerekçeleri ile birlikte karar altına alınmış yerel kurultay önermelerini, odaları da belirtilen katılımcı listesini ve seçilmiş delegelerin isimlerini TMMOB'ye gönderecektir.

Yerel Kurultaylar Tartışma Konu Başlıkları;

- Demokrasi
- Örgütlü toplum
- İnsan Hakları
- Kürt Sorunu
- Kadın Sorunu
- Çalışma yaşamı
- Kentleşme, Konut Sorunu, Barınma hakkı
- Yerel Yönetim
- Eğitim Hakkı, Üniversite Eğitimi
- Ulaşım ve Trafik, Yangın, Deprem ve Güvenlik
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği
- Enerji
- Tarım ve Gıda
- Doğal kaynaklar, Orman, Maden, Çevre
- Ekonomi, Kalkınma, Sanayileşme
- Bilim ve teknoloji
- Diğer...

b. Merkezi Kurultay:

Merkezi Kurultay Delegeleri:

1. Yerel kurultaylarda yukarıda belirtilen usul çerçevesinde katılımcılar arasından katılım sayısının %10 u olarak seçilen üyeler (Odalara göre),
2. Her Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek ve yerel kurultayların birine katılmış bir Oda Yönetim Kurulu üyesi,
3. Yerel Kurultayı gerçekleştirmiş olan İl/İlçe Koordinasyon Kurullarının sekreterleri,
4. Yerel Kurultaylardan birine katılmış olması halinde Kurultay Düzenleme Kurulu üyelerinden oluşacaktır.

Merkezi Kurultay Tarihi: Kurultayın Kasım ya da Aralık 2011 tarihinde yapılması planlanmaktadır.

Merkezi Kurultayın Yeri: Ankara

Kurultay Sekreteri: Kurultay sekreterliği TMMOB Hukuk Danışmanı Av. Nurçin SOYKUT tarafından yapılacaktır.

Toplantı No : 2

Toplantı Tarihi : 10 ŞUBAT 2011

Toplantı yeri : TMMOB

TMMOB Demokrasi Kurultayı Düzenleme Kurulu ikinci toplantısını 10 Şubat 2011 Perşembe günü TMMOB'de gerçekleştirmiştir.

Toplantıda alınan kararlar aşağıdaki şekildedir.

1. Kurultay Afişlerinin ekli şekilde olmasına,
 2. Demokrasi Kurultayının referans belgesi olarak alınan TMMOB 1998 yılı Demokrasi Kurultayı kitabının basılarak Yerel Kurultaylar öncesi İKK lara dağıtımının yapılmasına,
 3. Yerellerden gelen öneriler doğrultusunda, Yerel Kurultaylar katılımcıları arasında belirlenecek Merkezi Kurultay Delege sayının %10 dan %20 ye çıkarılmasına,
 4. Merkezi Kurultaya katılacak delegelerin ilgili Oda birimi (Şube/İl/İlçe temsilcilik) Yönetim Kurulu tarafından kendi Oda üyelerinin Yerel Kurultaya katılmış olanları içinden belirlemesine,
 5. Kurultay düzenleyemeyen İKK ların en yakın İKK tarafından yapılan Kurultaya katılmalarının sağlanmasına,
 6. Yerel Kurultay konu başlıklarının aşağıda ki biçimde düzenlenmesine,
- Karar Verilmiştir.

Toplantı No : 3

Toplantı Tarihi : 30 HAZİRAN 2011

Toplantı yeri : TMMOB

Toplantıda;

1. İstanbul Yerel Kurultayının önerisi ve kurultaya katılımın söz konusu kurultayın TMMOB mitingi öncesine denk gelmesi nedeni ile düşük olduğunun belirlenmesi üzerine, Kurultayın TMMOB Demokrasi Kurultayı Düzenleme Kurulunun almış olduğu kararlara uygun olarak , TMMOB Yönetim Kurulunun 11.06.2011 tarihli ve 295 sayılı Kararı gereği 18 Eylül 2011 tarihinden önce tamamlanmasının uygunluğuna,

2. Yerel Kurultay önerilerinin birleştirilerek Merkezi Kurultaya taşınması amacıyla Hüseyin YEŞİL(TMMOB), Ayşegül İbici ORUÇKAPTAN(TMMOB), Emin KORAMAZ(MMO), Mehmet BESLEME(KMO), Murat TAŞDEMİR(ÇMO), Züber AKGÖL(İMO), Erdal APAÇIK(EMO),ın Kolaylaştırıcı Kurul üyeleri olarak görevlendirilmelerine,

Karar verilmiştir.

Toplantı No : 4

Toplantı Tarihi : 15 Kasım 2011

Toplantı yeri : TMMOB

Toplantıda;

- 1- Kurultay tarihinin 17-18 Mart 2012 olarak belirlenmesine,
 - 2- Yerel kurultaylara katılmış tüm üyelerin ve oda yönetim kurulu üyelerinin merkezi kurultayda delege olabilmelerine,
 - 3- Kurultay delegelerinin ulaşım ve konaklama masraflarının odalarınca karşılanmasına,
 - 4- Kolaylaştırıcı Kurulun yerel kurultayda kabul edilen karar önermelerini birleştirme çalışmasını yaparak Düzenleme Kuruluna iletmesine
- karar verilmiştir.

Toplantı No : 5

Toplantı Tarihi : 1 Mart 2012

Toplantı yeri : TMMOB

Toplantıda;

- 1- Kolaylaştırıcı Kurul tarafından hazırlanan karar önermelerinin kabulüne, karar önermelerinin TMMOB web sayfasına konularak Oda ve İKK lara gönderilmesine
- 2- Karar önermelerinin kitapçık halinde bastırılmasına,
- 3- Bastırılacak kitapçığa düzenleme kurulu adına sunuş yazılmasına,
- 4- Kurultay Çalışma Usul ve Esaslarının kabulüne, Merkezi Kurultaya, TMMOB Demokrasi Kurultayı Düzenleme Kurulunun önerisi olarak sunulmasına, karar verilmiştir.

EK-3

TMMOB DEMOKRASİ KURULTAYI YEREL KURULTAYLAR

NO	DÜZENLEYEN İKK	TARİH	KATILIMCI İKK	KATILIM SAYISI
1	ADANA İKK	18 HAZİRAN 2011	-	128
2	ANKARA İKK	10-11 EYLÜL 2011	AMASYA İKK ARTVİN İKK ERZURUM İKK KONYA İKK RİZE İKK SAMSUN İKK SİVAS İKK TRABZON İKK	501
3	ANTALYA İKK	13 MAYIS 2011	-	63
4	BALIKESİR	14 MAYIS 2011		28
5	BATMAN İKK	7 MAYIS 2011	-	161
6	BODRUM İKK	7 MAYIS 2011	-	26
7	BURSA İKK	24 EYLÜL 2011	BALİKESİR İKK ÇANAKKALE İKK EDREMİT İKK İNEGÖL İKK YALOVA İKK	65
8	DENİZLİ İKK	7-8 MAYIS 2011	AYDIN İKK	99
9	DIYARBAKIR İKK	16 NİSAN 2011	HAKKARİ İKK MALATYA İKK MARDİN İKK TUNCELİ İKK	175
10	ESKİŞEHİR İKK	28 MAYIS 2011	-	89
11	GAZİANTEPİ İKK	27 NİSAN 2011	K. MARAŞ İKK	76
12	HATAY İKK	21-22 MAYIS 2011	-	109
13	İSTANBUL İKK	14 MAYIS 2011 10 EYLÜL 2011	EDİRNE İKK ÇORLU İKK KIRKLARELİ İKK TEKİRDAĞ İKK	195
14	İZMİR İKK	7 MAYIS 2011	MANİSA İKK	181
15	KOCAELİ İKK	25 HAZİRAN 2011		43
16	MERSİN İKK	10 EYLÜL 2011	-	55
17	MUĞLA İKK	30 NİSAN 2011	MİLAS İKK	89
18	Ş.URFA İKK	28 MAYIS 2011	-	71
19	VAN İKK	10 TEMMUZ 2011	-	37
20	ZONGULDAK İKK	16 NİSAN 2011	KRD.EREĞLİ İKK	53
			TOPLAM	2244

EK-4

KARAR ÖNERGESİ VE KARAR SAYILARI

Konu Başlıkları	Önerge Sayısı	Karar Sayısı
A-DEMOKRASİ VE DEMOKRASİ KAVRAMININ GELİŞİMİ	2	3
B- TEMEL İLKELER		
1- CUMHURİYET	0	0
2-BAĞIMSIZLIK	1	12
3-LAİKLİK	1	9
4- HUKUK DEVLETİ VE ÖZGÜRLÜKÇÜ ANAYASA	9	38
C- İNSAN HAKLARI		
1- TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	6	54
2- SİYASİ HAKLAR	1	8
3- SAĞLIK HAKKI	3	17
4- EĞİTİM HAKKI	5	74
5- BASIN VE YAYIN ÖZGÜRLÜĞÜ	3	9
D- DEMOKRASİNİN İŞLEYİŞİ		
1- SİYASAL PARTİLER	6	20
2- SEÇİMLER	4	12
3- YASAMA	1	11
4- YÜRÜTME	1	9
5- YARGI VE GÜÇLER AYRILIĞI	1	1
E- ÇALIŞMA YAŞAMI		
1- İSTİHDAM-İŞGÜCÜ-SENDİKAL HAKLAR-SOSYAL GÜVENLİK	4	43
2- İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ	2	28
F- DEMOKRASİNİN EKONOMİSİ		
1- KÜRESELLEŞME	1	9
2- EKONOMİ-KALKINMA-SANAYİLEŞME	4	16
3- BİLİM VE TEKNOLOJİ	2	17
4- KONUT SORUNU,BARINMA HAKKI,KENTLEŞME, YEREL YÖNETİMLER (İzmir,119)	17	243
5- ULAŞIM VE TRAFİK	3	42
6- DEPREM VE GÜVENLİK	5	45
7- ENERJİ	8	34
G- DOĞAL KAYNAKLAR,MADENLER,ORMAN,TARIM VE ÇEVRE	7	22
1- MADENCİLİK VE ÇEVRE	2	24
2- TARIM, GIDA VE ÇEVRE	6	45
H- ÖRGÜTLÜ TOPLUM	1	4
I- TMMOB VE DEMOKRASİ	12	64
J- KÜRT SORUNU	10	65
K- KADIN SORUNU	10	39
TOPLAM ÖNERGE VE KARAR SAYISI	138	1017